

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı
24 Kasım 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Uğur Aydemir'in Adana'da gerçekleştirilen terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Uğur Aydemir'in DHMİ Genel Müdürlüğünce Komisyon üyelerine gönderilen hediye konusuyla gündeme gelmesinden üzüntü duyduğuna ilişkin açıklaması

III.- KONU

A) GÖRÜŞMELER

1.- DHMİ Genel Müdürlüğünce Komisyon üyelerine gönderilen hediye konusunda görüşmeler

2.- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün (DHMİ) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

3.- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün (TİGEM) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın böyle bir hediyenin kabul edilemeyeceğini bütün siyasi partilerin ifade ettiğine ve bunun Türkiye'ye ve diğer kurumlara verilmiş güzel bir mesaj olduğunu düşündüğüne ilişkin açıklaması

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

9'uncu Toplantı

24 Kasım 2016 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM KİT Komisyonu saat 11.08'de açılarak dört oturum yaptı.

KİT Komisyonu Başkanı Uğur Aydemir, Adana'da gerçekleştirilen terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin bir açıklamada bulundu.

DHİM Genel Müdürlüğünce Komisyon üyelerine gönderilen hediye konusunda bir görüşme yapıldı.

KİT Komisyonu Başkanı Uğur Aydemir, DHİM Genel Müdürlüğünce Komisyon üyelerine gönderilen hediye konusuyla gündeme gelmesinden üzüntü duyduğuna,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, böyle bir hediyenin kabul edilemeyeceğini bütün siyasi partilerin ifade ettiğine ve bunun Türkiye'ye ve diğer kurumlara verilmiş güzel bir mesaj olduğunu düşündüğüne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün (DHİM),

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün (TİGEM),

2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yapılarak ibra edildi.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından saat 19.24'te toplantıya son verildi.

24 Kasım 2016 Perşembe**BİRİNCİ OTURUM****Açılma Saati: 11. 08****BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)****BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)****SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)****KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının, kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

26'ncı Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 9'uncu Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde sırasıyla, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Uğur Aydemir'in Adana'da gerçekleştirilen terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Gündeme geçmeden önce birkaç hususu ifade etmek istiyorum. Adana Valiliği otoparkında gerçekleştirilen alçakça saldırıda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet ve yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum. Terörü ve destekçilerini bir kez daha lanetle kınıyorum.

Çocuklarımızın yetişmesinde büyük rol oynayan, her türlü fedakârlığı gösteren öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Sayın Tor'u da ayrıca kutluyoruz öğretmen olduğundan dolayı.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, bugün itibarıyla, 2011, 2012, 2013 ve 2014 yılı bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanacaktır. 3346 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin son fıkrası uyarınca dört yıla ilişkin denetim sonuçlarını içeren rapor hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulacaktır. Bu kapsamda oluşturulacak karar cetveli Komisyon üyelerimizin imzasına açılacaktır. Üyelerimiz karar cetvelini imzalayacağı gibi, muhalif olduğuna dair kayıtla imzalayabilir ve eğer varsa muhalefet şerhlerini de sunabilir. Komisyon üyelerimiz muhalefet şerhlerini –Sayın Akar, tarih veriyorum- 15 Ocak 2017 tarihine kadar Komisyon Başkanlığına iletebilirler. Bu tarihten sonra rapor tamamlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulacaktır.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle başlıyoruz.

Öncesinde, çok değerli Sayın Genel Müdürümüzden başlayarak toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz talebiniz mi var Sayın Akar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet.

BAŞKAN – Sunumdan önce mi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sunumdan önce.

BAŞKAN – Sayın Akar, buyurun.

III.- KONU

A) GÖRÜŞMELER

1.- DHMİ Genel Müdürlüğünce Komisyon üyelerine gönderilen hediye konusunda görüşmeler

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün, hepinizin bildiği gibi, Adana’da yine bir terör saldırısıyla karşı karşıyayız. Adana’da hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum. Acılı ailelerine ve ulusumuza sabırlar diliyorum. Terörün adı ne olursa olsun, nereden gelirse gelsin CHP Grubu adına karşı olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, basınımızın değerli temsilcileri; bakın, şu arka tarafta yer var, koltukların arkasında, şöyle geçelim oraya. Bizim önümüzü kapatmayın, Sayın Akar’ı görmem lazım çünkü.

Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Terör nereden gelirse gelsin, adı ne olursa olsun karşı olduğumuzu ifade ediyorum. Terörü, tek başına bir siyasal partinin ya da tek başına bir ferdin çözmesi mümkün değil. Terörü çözmek istiyorsak, uzun yıllardır sıkıntısını yaşadığımız bu olaylardan kurtulmak, terör olaylarından kurtulmak istiyorsak Türkiye’de ortak aklı hep birlikte bulmak zorundayız diyorum. Bir daha böyle acı olaylarla karşılaşmamayı temenni ediyorum.

Yine, bugün anlamlı bir gün, 24 Kasım Öğretmenler Günü. Biliyorsunuz, öğretmenlerimizin çektiği çileler, yaşam sıkıntıları, yaşam koşulları öğretmenlerimizi her geçen gün biraz daha sıkıntılı bir duruma sokmakta. Yaşayarak görüyoruz çünkü etrafımızda, ailemizden, eşlerimizden, çocuklarımızdan, öğretmen olan kardeşlerimiz, arkadaşlarımız var, onların sıkıntılarını biliyoruz. Öğretmenlerin yüzde 25’inin ikinci bir iş yaparak geçimlerini sağlamak durumunda olduğunu biliyoruz. Öğretmenlerinin tümünün, yüzde yüze yakınının kredi kartı veya ferdî kredi borçları olduğunu biliyoruz. Gerçekten sıkıntılı bir süreç yaşıyoruz. Bu da kanayan bir yaramız. Atanmayan öğretmen arkadaşlarımız var, ihtiyaç olmasına rağmen,. Yeni bir yöntemle, sözleşmeli öğretmen statüsüne getirip bu eksikliği gidermeye çalışıyorlar. Temennimiz, yine, bize düşen görev, muhalefetiyle, iktidarıyla, öğretmenlerimizin ve toplumun diğer problemlerini çözmek.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, yaklaşık iki ay oldu, atadınız göreve, size başarılar dilemek isterdim ama çok kötü bir durumla karşı karşıyayız. Evet, burası bir KİT Komisyonu, buradaki en tecrübeli...

BAŞKAN – Basınımızın değerli temsilcileri, lütfen...

Yine kesiyorum Sayın Akar, kusuruma bakmayın, özür diliyorum.

Arkadaşlar, biz de buradan arkadaşlarımızı görmek istiyoruz, soru soruluyor, cevap veriliyor. Yerimiz dar olsa, yerimiz olmasa biz size yer bulalım ama yerimiz var. Şu arkaya geçin, Sayıştayımızın arkasına geçin arkadaşlar. Arkadaşlar, lütfen, rica ediyoruz, arkadaşlarımızla göz temasımızı kesmeyin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, teşekkür ediyorum Başkan.

Hazırsak devam edeyim. Bir daha da lütfen, kesmeyin ki her defasında yeniden giriş yapmak zorunda kalıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Evet, KİT Komisyonu, en tecrübeli arkadaşlardan bir tanesiyim bu kurulda bulunan, yaklaşık altı senedir Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda görev yapıyoruz. Zaman zaman biz hediyeler aldık ama bu hediyelerin tümü kurumun kendi üretimleriyle ilgili hediyelerdi. Neydi? İşte, Et ve Süt Kurumu geliyordu, burada süt de içtik birlikte, kavırmayı da yedik birlikte; bunun gibi hediyeler aldık. Ama, biz bir denetim yapmakla görevliyiz, sizin kurumunuzu denetleyen bir Komisyonuz biz. Bu denetim görevini TBMM adına yapıyoruz. Biraz evvel öğretmenlerden bahsettim, öğretmenlerin maaşlarının yarısı kadar bir hediye ya da bir asgari ücretinin bir maaşla alabileceği bir hediye hemen denetimden önce bizlere yollamanızı etik bulmuyorum, doğru bulmuyorum, yanlış olduğunu bir kez daha ifade ediyorum. Bu hediyeleri ben Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcüsü olarak 8 arkadaşım; Ömer Fethi Güner, Atila Sertel, İbrahim Özdiş, Melike Basmacı, Zülfikar İnönü Tümer, Mustafa Tuncer ve Şerafettin Turpcu arkadaşlarımla beraber size iade ediyoruz. Bu hediyeleri, hediye olarak kabul etmek istemiyorum. Geleneklerimizde hediyeler vardır ama onların da yeri, usulü geleneklerimizde bellidir. Böyle bir şeyi kabul etmemiz mümkün değil, etik bulmuyoruz, doğru bulmuyoruz, bunları da size iade ediyoruz. Devlet kurumunun, kamu iktisadi teşebbüsünün nereden gösterdiğini bilmediğimiz masraflarını bize bir hediye şeklinde -o bütçeyi kullanıp- yollamanızı da kınıyorum ayrıca. Sizin için kötü bir başlangıç olduğunu düşünüyorum, iki aylık bir süreçte. Böyle bir olay daha önce yaşanmadı burada. Ne düşündünüz onu da bilmiyorum. Bizlerin bu hediyelerle sizin denetiminizi eksik yapacağımızı ya da söylememiz gereken şeyleri söylemeyeceğimizi düşünmenizi anlayamıyorum.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ne alakası var ya!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gerçekten de bu hediyeleri kabul edilmez buluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Peki, iade usulünüz çok mu etik, ahlaki? Bu kadar organizasyonu...

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Genel Müdür cevap versin, onu sen ne yapacaksın!

BAŞKAN – Sayın Çanak, söz talebiniz...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Olur mu ya! Resmen şov yapıyor, bu doğru değil ama.

BAŞKAN – Sayın Çanak, söz talebiniz var, size söz veriyorum.

Arkadaşlar, basınımızın değerli temsilcileri; bakın, Sayın Çanak söz istiyor ama Sayın Çanak'ı göremiyorum buradan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz hediyelerimizi iade edelim. Evet, içinde bir İpad var arkadaşlar, Mini İpad.

REŞİT POLAT (Kilis) – Kibarca iade edin, bitsin be! Yaptığınız harekete bak! Hoş mu bu yaptığımız hareket?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu kamuoyu değerlendirir arkadaşlar.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Hoş mu, etik mi?

BAŞKAN – Sayın Çanak...

ATILA SERTEL (İzmir) – 1.500 lira civarında bir hediye almak etik mi? Soruyorum: Etik mi?

BAŞKAN – Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir asgari ücretlinin maaşının bize hediye edilmesi etik mi?

BAŞKAN – Sayın Sertel, bakın, söz talebi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kabul etmiyoruz, bunu da burada reddediyoruz, geri veriyoruz.

BAŞKAN – Değerli basın mensupları, değerli kardeşim; lütfen, rica ediyorum ama ya! Bakın, Sayın Sertel araya giriyor, Sayın Sertel'e söz vermek zorundayım veya sözünü keseceğim.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, ben söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye...

Sayın Sertel, bugüne kadar, söz talep eden bütün kardeşlerimize söz verdik ve siz özellikle, araya girilmesini istemeyen bir kardeşimizsiniz, üyemizsiniz. Lütfen...

Sayın Çanak konuşacak, ondan sonra söz sırası geldiğinde vereceğim size sözü.

Buyurun Sayın Çanak.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Sayın Başkan, çok kıymetli hazırun; şimdi, bu hediyenin verilmesi doğru ya da yanlıştır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hangisi ama?

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Doğru ya da yanlıştır, kişilere göre değişebilir. Ona kaldıysa, CHP belediyelerinin seçim zamanlarında vermiş olduğu hediyeleri siz bir rüşvet olarak düşünürseniz, bunu kendi ahlakınız açısından yanlış bulursanız o zaman onları da eleştirmeniz lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz belediyeleri denetlemiyoruz.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Bakın, eğer vicdanınızda, aklınızda buna ait bir olumsuzluk varsa bunu usulüne uygun olarak iade edebilirsiniz. Ama Sayın Akar, bu usulünüz de biraz önce eleştiri getirdiğiniz konu kadar etik değil, ahlaki değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kamuoyu değerlendirir onu.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Buraya bütün basın mensuplarını çağırarak “Konuyu kamuoyu değerlendirir.” diyerek başka yerlere getirme gayretiniz ahlaki değil, doğru değil. Onun için, ben bu tavrınızı eleştiriyorum, CHP Grubuna yakıştıramıyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz yaptığımızın doğru olduğunu düşünüyoruz.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Bugüne kadar burada, bakın, iki yıldan beri toplantılar yapılıyor, hiç böyle bir davranışla karşı karşıya gelinmedi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bize böyle hediye gelmedi ki.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Niye gelmedi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne geldi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kurumların kendi ürettiğinin dışında, böyle kendisini...

BAŞKAN – Arkadaşlar, soru-cevap şeklinde yapmıyoruz.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Niye? Başka zaman da getirdiler, Petrol Ofisi de getirdi, başka şeyler de getirdiler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ben görmedim.

BAŞKAN – Sayın Gürer, karşılıklı...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ama sizin bunu şova dönüştürmenizi kesinlikle doğru bulmuyorum, kesinlikle yanlış.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, şova döndüştüm!

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen, karşılıklı münakaşaya girmeyelim.

Evet, Sayın Tor’un söz talebi var.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Şimdi söz hakkı bende.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Ama iddiada bulundular, müsaade edin, Genel Müdüre bir söz hakkı verelim.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Hemşehrim, ben konuşayım da Genel Müdür en sonunda şey yapar.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Kendisi meramını anlatsın, ondan sonra...

BAŞKAN – Sayın Şahin, değerli arkadaşlar; bir saniye...

Sayın Akar bir şeyler söyledi, Komisyon üyemiz, bizim vekillerimizden, Komisyon üyelerimizden söz talep edenler var, onlara söz vermeden Genel Müdür hanıma söz verirsem olmaz. Arkadaşlarımız da karşılıklı cevap veriyorlar, en son, Genel Müdürüm niye verdiğini, hepsini izah edecek. Basın mensuplarımız bugün burada, değil mi arkadaşlar? Hemen gitmeyeceksiniz herhâlde, sonuna kadar bekleyeceğiz.

Sayın Tor, buyurun.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Tabii, modern anlamda öğretmen okulları “Darülmuaallimat” adı altında 1848 yılında kurulmuş, aradan 168 yıl geçmiş. Daha sonra, Atatürk’ün millet mekteplerinin başöğretmenliğini kabul ettiği tarihi de Öğretmenler Günü olarak kabul ediyoruz. Ben bütün öğretmenlerimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Ben de bir öğretmen okulu mezunuyum, Artvin Öğretmen Okulu mezunuyum, daha sonra, Gazi Eğitim Matematik mezunuyum. Beş yıl öğretmenlik yaptım, severek yaptım. Bütün amacımız, doğru, dürüst, kişilikli, vatanını seven öğrenci yetiştirmekti. Beş yıl boyunca da bir dakika bile usanmadan çalıştık, of demedim. Gerçekten öğretmenlik kutsal bir meslek.

Tabii, bu şekilde olmasını istemezdim, söyleyeyim. Yetiştirdiğimiz öğrencilere dürüstlüğü, doğruluğu, kişiliği aşılama çalıştık ama demek ki olmuyormuş bu işler. Dün odamda çalışıyordum ben, bizim arkadaşlarımız böyle bir paket getirdi, son derece rencide oldum. Yirmi sekiz yıl denetim elemanlığı yaptım, Teftiş Kurulu Başkanlığı yaptım daha sonraki süreçlerde; böyle bir şey olamaz. Ahlaki değil, etik değil. Sayın vekiller, burada biz karşılıklı oturuyoruz ama biz birbirimizin dostuyuz, biz hep dürüstlüğü savunmak zorundayız, yanlışa yanlış diyeceğiz. Bu hareket yanlış, kim yaparsa yapsın yanlış, bu hareket, bunu söylememiz lazım. Şimdi, Genel Müdürü savunacak durumunuz yok, savunmayacağız Genel Müdürü. Neyini savunacağız?

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Kendisi savunur ya!

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Tabii ki. Hemşehrim, şunu söylüyorum...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Bakın, Sayın Tor, Hurşit Bey’le bunu konuştuk daha önce, iade etme konusunda biz de aynı karardayız ama...

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Biz de iade ediyoruz, doğru değil ya!

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Ben bitireyim Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – ...bakın, burada görüşülmesi doğru değil.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Vekilim, şunu söylemek istiyorum: Bakın, burada görüşülmesi doğrudur, bir daha da kimse buna cesaret edemez, bu örnek olur, bu örnek olsun.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Bu bir şovdu. Bu, geçmiş dönemin muhalefetidir, şovdur.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Kimse de böyle, ahlaki olmayan, etik olmayan davranışlara tevessül etmesin, bu bir yazıdır.

BAŞKAN – Sayın Tor, teşekkür ediyorum.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Hayır, sözüm bitmedi Sayın Başkanım.

Mustafa Mit, Ankara Milletvekilimiz dışından rahatsızdı gelemedi, Mevlüt Karakaya, Genel Başkan Yardımcımız, Adana Milletvekilimiz de beni telefonla aradı, “Bu telefonları odamdan aldırın, iade edin; bunu etik ve ahlaki bulmadığımızı belirtin.” dedi. Sadece Mustafa Bey’in telefonu geldi, benim telefonum burada, iade ediyorum. Bir daha da bu işler ne savunulsun ne yapılsın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi her partiden sözcülere söz verdim.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Üçüncüyü de getirecekler, güle güle kullanın.

BAŞKAN – CHP’den Sayın Akar, AK PARTİ’den Sayın Çanak...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Sertel, bir saniye, lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz “Söz alıp konuşun.” dediniz, bastım.

BAŞKAN – Evet, evet, söz vereceğim.

Şimdi, bir de Genel Müdürümüzden cevap alalım bu ithamlara karşı, ondan sonra sırasıyla herkese söz vereceğim arkadaşlar.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, size de vereceğim söz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, biz konuşalım, öyle cevap versin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, şimdi, Genel Müdür her konuşan arkadaşta tekrar tekrar cevap vermek zorunda kalabilir, onun için, biz bitirelim.

BAŞKAN – Tamam.

Söz sırası Sayın Turan’da.

Sayın Turan, buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, ben de bugün Adana’da gerçekleştirilen menfur terör saldırısında hayatını kaybeden kardeşlerimize, vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum. Aileleri başta olmak üzere, memleketimizin, milletimizin başı sağ olsun ve terörü şiddetle kınıyorum, bütün destekçileriyle beraber, failleriyle beraber.

Yine, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü, başta bizi yetiştiren, bizlerde emeği olan öğretmenlerimiz olmak üzere bütün öğretmenlerimizin gününü kutluyorum. Ahirete intikal edenlere Rabb’imden rahmet diliyorum.

Değerli arkadaşlar, ben bir kere, usulen bu yöntemin doğru olmadığını düşünüyorum. Şimdi, bir davranış, bir hareketle ilgili ona katılmayabilirsiniz. Birincisi, bizim KİT Komisyonunun usulünde, komisyon açılır, tanışma faslından sonra genel müdür konuşmasını yapar, sonra üyeler söz ister ama burası bugün, bu Komisyonun genel kurallarının dışarısına çıkarak basın toplantısı salonuna dönüştü. Meclisimizin idari binaları içerisinde basın toplantısı yapmak için ayrılmış yerler vardır. O konuda bir davranış, bir tutumu eğer uygun bulmuyorsanız bu iPad’leri alırsanız bizzat oraya gider, orada açıklamayı da yaparsınız.

Bugün burada biz, Devlet Hava Meydanlarının yaptığı faaliyetlerin denetimini yapmak üzere bir araya geldik. Bu konuyla ilgili de, bu tutumla ilgili de soru-cevap faslından ve genel müdürün konuşmasından sonra başlayan süreçte düşüncelerinizi de beyan edebilirsiniz, onun cevabını da alabilirsiniz. Haydar Bey biraz önce diyor ki: “Bunu hangi gerekçeyle, nereden kaynağını üreterek nasıl aldığını bilmiyorum ama kınıyorum.”

Bir insan, bir kere, ahlaken ve prensip olarak, ilkesel olarak, bilmediği konuda hüküm vermez, kanaat belirtmez. İlk önce, bilmediği konunun gerekçesini, sebebini, o kaynakları neyse onları öğrenir ondan sonra kanaatini belli eder ama maksat, kanaat ve o konuda bilgi sahibi olmak olmayınca yani bizim atalarımızın deyimiyle üzüm yemek değil bağcıyı dövmek olunca, propaganda değeri olduğunu düşündüğünüz her şeyi alabildiğince kullanırsınız. Kullanırsınız ama bunun millette karşılığı olmaz, millet bunu görür. Yani şöyle: “Habbeden kubbe çıkarmak.” derler bizim atalarımız. Alırsınız bir tane iPad’i, toplarsınız buraya bütün basın mensubu kardeşlerimizi, davet edersiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru mu yanlış mı?

HASAN TURAN (İstanbul) – Onlar zaten haber değeri olan yere gelirler, orada konuşursunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Benim sözlerim Genel Müdüre. Sen avukatlığını yapma.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Akar, kimse kimsenin avukatlığını yapmıyor.

HASAN TURAN (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, bakın... Bir saniye...

BAŞKAN - Basın mensubu arkadaşlar...

HASAN TURAN (İstanbul) – Ben sabırla dinledim. Bakın, lütfen, ben sabırla dinledim.

BAŞKAN – Basın mensubu arkadaşlar... Sayın Akar...

HASAN TURAN (İstanbul) – Ben sabırla dinledim.

BAŞKAN - Sayın Turan, bir saniye.

Sayın Akar, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kişisel saldırıda bulunuyor.

BAŞKAN - Hiç kimse kimsenin avukatı değil burada, ihtiyaç da yok zaten avukat tutmaya. Lütfen, rica ediyorum.

HASAN TURAN (İstanbul) – Bir dakika.

Aynı zamanda, Başkanım, bakın, biz burada KİT Komisyonu üyesiyiz, millet adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak kurumları denetliyoruz. Aynı zamanda hepimizin siyasi görüşleri ve siyasi partileri var. Birisi burada teknik bir incelemeden öte siyasal bir enstrüman olarak konuya bakıp onu oraya ele alıyorsa, onun karşılığındaki diğer kardeşimizin de ona uygun cevap verme hakkı vardır. Bu bir avukatlıksa da avukatlıktır. Hiç mesele değil.

Bizim bugün burada konuşmamız gereken şuydu: 26 tane havaalanını 2002 yılından alıp 55 tane havaalanına çıkması...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onları konuşacağız.

HASAN TURAN (İstanbul) – ...o havaalanlarının her gün yeni yapılanları, şu anda 8 tane devam eden havaalanı, bununla ilgili Devlet Hava Meydanlarının faaliyetleri... Bunlarla ilgili bir eksiklik, bir sıkıntı, bir başka şey varsa onu konuşmak gerekiyordu ama onların hepsi gölgede kaldı şu anda.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Basın yok ki konuşsunlar.

HASAN TURAN (İstanbul) – Onu konuşmaya gerek yok. Hava yolunu halkın yolu hâline getiren ve Türkiye'nin her bir tarafına havaalanı üreten anlayış 2 tane iPad'e burada kurban ediliyor. Bunu da sormadan, etmeden yani kaynağından bilgi almadan...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, neyi soralım?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Neyi soracağım ya?

HASAN TURAN (İstanbul) – Ama sormaya gerek yok ki. Hükmü verdiniz, mahkemeyi yaptınız, yargıladınız, kamuoyunda mahkûm ettiniz sonra soracaksınız. Ne gerek var? (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gönderirken sordunuz mu?

BAŞKAN - Sayın Akar, lütfen...

HASAN TURAN (İstanbul) – O zaman, bakın, arkadaşlar, bu bir siyaset tarzı olarak doğru bir tarz değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Karşılıklı konuşacaksak...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Akar, sözünüze cevap vereceğim, bir saniye, lütfen.

HASAN TURAN (İstanbul) – Doğru bir tarz değil. Ben bu tarzı şiddetle kınıyorum. Böyle bir tarz olur mu canım?

BAŞKAN – Ama olur mu canım, size ben ifade ettim.

HASAN TURAN (İstanbul) – Burada konuşacağımız şey, resmen terörize edilmiştir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yapacağımız şeyleri anlatacağız...

BAŞKAN – Sayın Akar...

HASAN TURAN (İstanbul) – Burada konuşacağımız şey resmen gölgelenmiştir. Yani böyle bir şey olmaz. Bunu ben kınıyorum. Burada bugün, Devlet Hava Meydanlarının yaptığı faaliyetleri, onun ürettiği katma değeri, ülkemizin havacılık sektöründe geldiği yeri, gelmesi noktasında yapacağımız önerileri konuşmak yerine 1.000-1.500 liralık iPad üzerinden KİT Komisyonunun faaliyetleri terörize edilmiştir.

BAŞKAN – 1.500 lira değil Sayın Turan; ücreti, ederi 1.500 lira değil onun, daha çok düşük.

HASAN TURAN (İstanbul) – Ama bir de şeyini öğrenmedik. Yani efendim bunu neden yaptınız diye bir konuşmasına müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sebebini öğreneceğiz.

HASAN TURAN (İstanbul) – ...konuşur, ondan sonra sorarsınız.

BAŞKAN – Soracağız.

HASAN TURAN (İstanbul) – Oradan aldığınız cevap... Şimdi, bunun bir değeri var mı? Burada bundan sonra sormanın bir değeri var mı? Zaten dün akşamdan basın yoluyla propaganda başlamış.

Arkadaşlar, bu, iyi, uygun bir siyaset tarzı değil, lütfen. Bu ülkeye bir katkısı olmaz. Zaten olmadığı için de, bakın “Biz böyle yapıyoruz.” diyorsunuz. Tamam, burada bulunmaya devam edeceksiniz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

HASAN TURAN (İstanbul) – Muhalefetten memnunsunuz. Muhalefette kalmaya devam edeceksiniz demektir. Millet bunu takdir ediyor zaten.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, on dakika oldu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkanım, ben sadece iki dakika...

BAŞKAN – Sayın Turan...

Şimdi, değerli arkadaşlar, çok kıymetli basın mensuplarımız; bakınız, sizin buraya gelmenizden son derece memnunuz. Son toplantımız bugün ama keşke başından beri bu toplantıyı takip etseydiniz ve sonuna kadar da takip etmenizi rica ediyorum sizlerden.

Ama özellikle gerek vekillerimiz konuşurken... Bakın, burada arkadaşlarımız not tutacaklar, kimin konuştuğunu, kimin laf attığını, kimin araya girdiğini isim isim yazmaları lazım. Arkadaşlarımız göremediğinden dolayı yazamıyorlar. Bizim çalışmamıza engel teşkil etmeyecek şekilde şöyle sizleri kenara davet edelim arkadaşlar. Lütfen. Özellikle rica ediyorum.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, son olarak bakın...

BAŞKAN – Özellikle rica ediyorum.

Buyurun Sayın Turan.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, şunu da ilave etmek istiyordum ben, siz söylediğiniz için Başkanımızın önüne geçmeyelim dedik. Bu iPad’le ilgili yapılan şey, bir gün öncesinde Komisyon toplantısına gönderilmesi, yanlış bir algının oluşmasına katkısı olabilir.

BAŞKAN – Onu anlatacak şimdi.

HASAN TURAN (İstanbul) – Onu biz de verebiliriz ama bu değildir usul. Usul esastan önce gelir. Bu usul müdür Allah aşkına?

BAŞKAN – Sayın Turan...

HASAN TURAN (İstanbul) – Bu usul siyaset usulü olarak... “Propaganda değeri ürettim, aman yakaladım -yani Mağribî gibi- ışık buldum, ben bunu kullanayım.” Bu doğru bir şey mi?

BAŞKAN – Sayın Turan, teşekkür ederim.

HASAN TURAN (İstanbul) – Bu, yüz kızartıcı bir şey.

BAŞKAN – Sayın Turan... Sayın Sertel... Bir saniye...

HASAN TURAN (İstanbul) – Mal bulmuş Mağribî gibi, hemen ben onu şey yaptım, aman buraya basını...

BAŞKAN – Evet arkadaşlar...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Sertel, isteyene istediği kadar söz vereceğim. Bir saniye... Bir sınır yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – On dakika kadar konuştu.

BAŞKAN – Konuşabilir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aynı süre...

BAŞKAN – Sayın Akar'ın sözünü ben kesmedim ki sonuna kadar konuştu Sayın Akar. Sayın Tor'un sözünü kesmedim, "Bitmedi." dedi, devam etti. Bugüne kadar hanginizin sözünü kestim? Bugüne kadar kimin sözünü kestim değerli arkadaşlar? Lütfen.

Değerli arkadaşlar, Komisyon Başkanı olarak –Sayın Turan- teşekkür ediyoruz- şimdi ben size şunu söyleyeyim: Burada bütün Komisyon üyelerimiz hepsi bir değerdir, vekillerimizin hepsi bir değerdir bizim için. Dolayısıyla, basında çıkan haberleri öncelikle ben kınıyorum, dün akşamdan beri.

Niye kınıyorum? Bir defa, bir, hiçbir milletvekili rüşveti kabul etmez. iPad'i getireceksin rüşvet, KİT Komisyonuna rüşvet. Bu bir hakarettir, bu, benim Komisyonuma hakarettir. Dolayısıyla, ben bunu kınıyorum. Bütün üyelerimden, özellikle Komisyon üyelerimden bunu kınamasını rica ederdim ben. Niye? Çok kıymetli Genel Müdürümüz açıklayacak niye dağıttığını. Odalarımıza iPad dağıtıyor. Neymiş efendim? "E bir gün önce geldi, bu rüşvet." Bir iPad'e biz fikrimizi mi değiştireceğiz arkadaşlar, incelemeyi mi biz bırakacağız? Biz neyin üstünü örteceğiz arkadaşlar? Bir iPad'e biz bir şeyin üstünü örteceksek bu Meclisten gidelim biz arkadaşlar. Denetim yapmayalım, vekilliği bırakalım. Bu bir hakarettir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yollamaları hakarettir.

BAŞKAN – Hayır. Onu niye yolladığını anlatacak Sayın Genel Müdürümüz.

Sayın Akar, ben 2011'den beri milletvekiliyim, Plan Bütçe Komisyonu üyeliği yaptım. İlk defa bir Mecliste, vekillere, bir komisyona hediye gelmiyor ki. Plan Bütçe Komisyonunda görev yapan arkadaşlarımızın hepsi bilirler. Bakanlıklar geldikleri zaman sunumlarından önce, görüşmeden önce hediyelerini dağıtırlar. Bu hediyein de işte kaç para olduğunu şimdi Genel Müdürümüz söyleyecek. iPad'i dağıtmış, sebebi de vardır. Dolayısıyla, bir bardak suda vekilleri, siyasetçileri, değerli arkadaşlar, milletin önünde paspas yapmayın, basının önüne atmayın vekillerimizi. Eğer birlikte siyaset yapıyorsak, biz birlikte siyaset yapıyorsak, birlikte birbirimize sahip çıkmamız lazım. Bugüne kadar siyasetçiler tu kaka oldu, şöyle oldu, böyle oldu. Biz birbirimize sahip çıkacağız vekiller olarak.

Değerli arkadaşlar, bu haberi yapan medyayı –kim yaptıysa- bizi rüşvet olarak bunu nitelendiren basın kuruluşlarını hepinizin önünde, huzurunda bir kez daha kınıyorum. Böyle bir şey yok. Benim üyelerim, benim Komisyon üyelerim özellikle, parti ayırmaksızın, bugüne kadar değerli arkadaşlar, hiçbir şeyin üstünü örtmemişlerdir. Nerede bir açık, nerede bir eksik varsa, en içtenlikle, en doğru, en güzel şekilde ifade etmişlerdir. Bundan dolayı da Komisyon üyelerimi tebrik ediyorum zaten. Lütfen, madem her şeyin doğrusunu söyleyeceğiz, her şeyi içimizden geldiğini söyleyeceğiz, siyaseti bir tarafa bırakacağız değerli arkadaşlar. Siyaset yapmadan doğruyu bulalım. Eksik varsa ortaya koyalım ama iki tane medya kuruluşunun haber yaptığı işi de kalkıp burada, değerli kardeşlerim, Türkiye'nin gündeminde, efendim şöyle oluyor, böyle oluyor, rüşvet oluyor gibi, vekillerimizi bu gibi şeyle itham etmeyelim.

Değerli arkadaşlar, ben, bu basın mensuplarının burada arkadaşları varsa, o medya kuruluşunun özür dilemesini rica ediyorum. Yarın belki de medyada haber çıksın, bizden özür dilesinler. KİT Komisyonundan özür dilemelerini bekliyorum. Bizim bunu Komisyon olarak kabul etme şansımız yok. Ne demek rüşvet?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, hediye istemiyoruz.

BAŞKAN – Böyle bir şey var mı? Bu terbiyesizliktir. Bunu “rüşvet” diye medya haber yapıyorsa, bu, terbiyesizliktir. Vekillerin buna sahip çıkması lazım. Ben KİT Komisyonu Başkanı olarak bunları söylüyorum, bakın, 35 tane kardeşimin Başkanı olarak bunu söylüyorum, milletvekilleri adına bunu söylüyorum, siyasi partiler adına bunu söylüyorum. Rüşvet dönemi bitmiştir değerli arkadaşlar, dolayısıyla basın da buna ayak uydursun.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz talep eden kardeşlerime söz vereceğim.

Söz talep eden Sayın Deligöz, buyurun.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Adana’daki hain saldırıdan dolayı ölenlere rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Öğretmenlerimizin de Öğretmenler Günü’nü kutluyorum.

Yalnız, olay mecrasından çıkmıştır arkadaşlar. Yani Başkanımız ve diğer arkadaşımız açıklama getirdiği için daha kısa keseceğim. Bu siyasi rüşvete ve benzeri etik kuralları dışına karşı çıkan tek parti, en önemli adımları atan parti AK PARTİ’dir arkadaşlar.

Bakın, 2012’de bunun yasasını çıkarmıştır. Hiçbir sınır yokken yani maaşın onda 1’i kadar sınırlamıştır ve kanuni değil. Bakın, rüşvet başka bir şeydir –yani doğruları orta yere koymamız lazım- hediye başka bir şeydir. Yani vurun abalıya yapmak yanlış olur arkadaşlar.

Zamanlaması da yanlıştır. Vekillere böyle bir şey teklif edilmesi de doğru değildir ama bu, doğru değil diye, hemen üstüne çullanmak... Bu basını ilk defa burada görüyorum bir yıldır. Neredeydiniz şimdiye kadar? Bu, planlanmış, CHP zihniyetinin devamı olan şov yapmanın bir parçasıdır arkadaşlar.

Şimdi, bunu ne yapardık biz? Burada konuşurduk, hepimiz iade ederdik, olur biterdi. Şimdi, CHP zihniyeti bir kez daha ortaya çıkmıştır ve niye millet nezdinde de oy alamadıkları, iktidar olamadıklarının bir örneğidir bu. Şimdi, bunu böyle yaparak milletin gözüne gireceğinizi mi zannediyorsunuz? İyice dışlanacaksınız çünkü yaptığınız etik dışı sizin. (CHP sıralarından gürültüler)

Bakın, AK PARTİ, yurt dışından gelecek hediyelere bile sınır koymuş ve kanunidir. Meclis Başkanımızın Başkanlığında toplanan Etik Kurulu, Anayasa Komisyonumuzda da bu, kurala bağlanmıştır. Milletvekiline zaman zaman çikolata gelir. Hepimiz burada flaşlar almadık mı, yedek bellekler almadık mı? Size soruyorum. Hepiniz aldınız. Burada getirdiler, dağıldı, hiçbiriniz inceleyip iade etmediniz. Arkadaşlar, yapmayın şimdi. Flaş bellekle, şimdi bakın...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Bir dakika Sayın Başkanım, bir dakika.

Şimdi, burada böyle şova çevirmek, basını çağırmak, bu, gerçekten Atatürk’ün kurmuş olduğu CHP’ye yakışmıyor, git gide geriye götürüyorsunuz. Buradan sizin CHP’li seçmenler nezdinde sizi kınıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Deligöz, teşekkür ediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Basın mensubu arkadaşlar, Sayın Akar söz talep ediyor, Sayın Akar'ı göremiyorum. Lütfen arkadaşlar ya. Lütfen, özellikle rica ediyorum.

Sayın Akar, bir saniye...

Sayın Sertel'in söz talebi var, araya mı girmek istiyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Araya giriyorum...

BAŞKAN – Sayın Sertel, söz sıranızı veriyor musunuz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir dakika, bir kelime söyleyecektmiş.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...cümlesiyle, kelimesiyle siyasal olarak iktidar partisini itham etmedim ve olayı siyasallaştırmayalım. Bunu siyasallaştırmayı konuşacaksak...

BAŞKAN – Yok, yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...bütün her şeyi konuşalım o zaman.

BAŞKAN – Sayın Akar...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Siyasi şova çevirdiniz.

BAŞKAN - Sayın Deligöz... Değerli arkadaşlar, bakınız...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aynı şey değil...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Aynı şey... Daha kötü...

BAŞKAN – Bakınız... Sayın Deligöz...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Basına ne gerek var?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Deligöz, sözünüzü tamamladınız, mikrofonunuzu kapattım.

Değerli arkadaşlar, burada (A) parti, (B) parti, (C) partiden ziyade, vekillerin ve siyasi partilerin birbirine sahip çıkması lazım. Lütfen.

Evet, Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, ben de terörü şiddetle kınıyorum. Adana'da öldürülen her şehit için, Türkiye'nin her yerinde öldürülen her şehit için analar, Türkiye, bütün ulusumuz gözyaşı döküyor. Bunda, terörün önlenmesinde, Sayın Haydar Akar'ın söylediği gibi, siyasi parti farkı gözetmeksizin, bütün partilerin teröre karşı durması ve terörü bitirmesi için ortak bir mücadele yapması çağrısında da ben de bulunuyorum.

Öğretmenler Günü'nü kutluyorum çünkü onlar bize sadece bilgi, öğretim açısından katkı değil, ahlakı da, insan haklarını da, özgürlükleri de ve Türkiye'de bir ulus devleti içerisinde bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak yaşamının güzelliğini de öğretenlerdir, ellerinden öpüyoruz.

Sevgili arkadaşlar, burada, Adalet ve Kalkınma Partisi üyelerine yönelik bir söylem yok ki. Yani bu arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisini şov yapmakla suçluyorlar ise ve bu noktada bir görüş, öneri ileri sürüyorlar ise yaklaşık iki yıldır bu Komisyonunda birlikte, bir yılı aşkın süredir ben şahsımla, altı yılı aşkın süredir Haydar Akar burada, diğer arkadaşlarımız burada, herhangi bir şova kalkıştılar mı, herhangi bir gövde gösterisi yaptılar mı?

Bakın, burada konuşulması gereken etik kurallardır, ahlakıtır. Bakın, arkadaşlar, Türkiye’ye örnek olsun bu durum. Bir asgari ücretlinin bir maaşı kadar bir hediyeyi, denetimden önce milletvekilinin odasına, üstelik kendi üretimi olmaksızın, iPad, iPhone, ne marka bir cihazı getirip imza karşılığında sekretere bırakmak hiç de etik, hediye anlayışı açısından da değerlendirilecek bir olay değildir.

Bakın, hiçbir arkadaşımız bu olayı, Haydar Akar dâhil, rüşvet olarak tanımlamamıştır, tanımlamıyor. Siz rüşveti nereden çıkardınız? Böyle bir anlayış içerisinde olmayacağız ama Türkiye’ye örnek olacağız biz arkadaşlar. Sizin, bizi basın yazıyor... Ben gazeteci kökenliyim, bundan da onur duyuyorum, iyi ki basın var ki bu olaylarda ortaya çıkıyor, bu rezillikler bir daha yapılmasın diye Türkiye’de medyaya da ihtiyaç var. Bunu da açıkça söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sevgili arkadaşım, bana yanıt verme, ben anlatayım.

BAŞKAN – Sayın Sertel, teşekkür ediyorum, bir saniye...

İyi ki basın var, teşekkür ediyoruz, tamam ama basının üslubunu da takdir ediyor musunuz vekiller olarak?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, ben onu da konuşayım, lütfen onu da anlatayım ama karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Bu iPad cihazlarının bize de gönderilmesi Devlet Hava Meydanlarının bir faaliyetidir, bir anlayışın ürünüdür. Niçin başka kuruluşlardan bize böyle hediyeler gelmemiştir? ÇAYKUR’dan gelmiştir ama kendi çayını getirmiştir, ürettiği bir ürünü tattırmak istemiştir, Didi’nin burada propagandasını yapmıştır, biz kendisine teşekkür etmişizdir çünkü bir KİT’in ürünlerinin Türkiye çapında kamuoyunda tanıtılmasının bu Komisyonun da çok hoşuna gittiğini ve bütün arkadaşların desteklediğini hepimiz biliyoruz. Biz kamu iktisadi teşebbüslerinin yanında kuruluşlarız. Eleştirmek için eleştirmiyoruz. Bazı arkadaşlarımız diyor ki: “Üzüm yemek istediniz, bağcıyı dövyörsunuz.” Ya, ben yemin ederek söylüyorum, hayatımda böyle bir olayı yaşamadım.

Sevgili arkadaşlar, Türkiye Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı olarak, İzmir Gazeteciler Cemiyeti Başkanı olarak bize de elbette hediyeler geldi, takvim geldi, ajanda geldi, kalem geldi yani böyle ufak tefek hediyeler gelmiştir, bunlar olağandır. Türk toplumunun kendi gelenekleri içerisinde birbirine hediye vermek gibi bir kuralı vardır ama 3628 sayılı Yasa’yla, otuz yıldır, Türkiye’de bu rüşvete kaçan hediyeleşmenin önüne geçilmiştir. Bu vardır, yasalarımızda vardır.

Şimdi ben burada, Sayın Genel Müdürün acemiliğine denk geldiğini düşünüyorum yani art niyetle de bakmıyorum, acemiliğine denk geldiğini düşünüyorum çünkü bu hediyelerle belki gönül almak, belki yeni yılı kutlamak, belki kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışan milletvekili arkadaşlarının medyayla ve çalışma ortamı içerisinde eksikliğini kapatmak için düşünülmüş olabilir ama bunu siz, sizler iade etmelisiniz, evinize götürmemelisiniz. Biz niye böyle iade etmeyelim...

BAŞKAN – Onu bırak ya, herkes kendi karar versin Sayın Sertel, ona kendisi karar verir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir saniye arkadaşlar. Biz niye bunu şova dönüştürdük biliyor musunuz? “Şova dönüştürdünüz.” diyorsunuz, biliyor musunuz. Bakın, gazetelerin ve televizyonların...(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Ya arkadaşlar...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Biz de iade edeceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sevgili arkadaşlarım, siz, gazete ve televizyonların...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Biz de iade edeceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Doğru yaparsınız, doğru yaparsınız.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Biz de aynısını yapacağız, iade edeceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Doğru yaparsınız. Bakın, arkadaşlar..

BAŞKAN – Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir gerekçeyi açıklayayım: Arkadaşlar, gazete ve televizyonlarda bu olayın ne kadar yer alacağını bilemiyorum.

BAŞKAN – Aldı zaten, almış.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne kadar tepeden inme bir baskıyla önlenip önlenmeyeceğini de bilemiyorum ama şunu biliyorum: Biz eğer bunu Cumhuriyet Halk Partisindeki 8 arkadaşımız, burada bunu şova dönüştürerek yapıyorsa, sizin alkışlamanız lazım. Türkiye’de kimseye rüşvet verilmesin, kimse rüşvet almasın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) - Ne alakası var?

BAŞKAN - Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, ben demiyorum, rüşvet demiyorum.

(Mikrofon kapandı)

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Sertel... Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – On dakika boyunca...

BAŞKAN – Sayın Sertel...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Ama bunu Sözcü gazetesine rüşvet gibi yayınlamak doğru değil.

BAŞKAN – Nihat Bey...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Onu biz yayınlamadık.

BAŞKAN – Sayın Sertel... Sayın Sertel...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Gazetelerin ne yazdığına biz karar veremeyiz.

BAŞKAN – Sayın Sertel, mikrofonunuz kapandı, bir saniye...

Bakın, yine “rüşvet” dediniz az önce, kapatmadan önce, o sözünüzü...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, kapatmayın, ben düzelteceğim...

BAŞKAN – Hayır, onu kabul etme şansımız yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, bak, ne anlatmak istediğimi anlatacağım, açar mısınız.

BAŞKAN – Ama anlatmak istediğinizi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – On dakika konuştu. Açar mısınız Sayın Başkan.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Kardeşim siz sadece iade...

BAŞKAN – Nihat Bey... Nihat Bey...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Olur mu öyle şey?

BAŞKAN – Nihat Bey...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Şov yapıyorsunuz. Şov yeri mi ya?

BAŞKAN – Nihat Bey, bir saniye ya.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama ben cümleme devam edeyim. Dinlemediniz ki.

BAŞKAN – Vereceğim, bir saniye.

Arkadaşlar, Nihat Bey'i göremiyorum, bir saniye.

Söz talebiniz var size de söz vereceğim ama Sayın Sertel, lütfen, cümlelerinizi, kelimeleri seçerken daha dikkatli seçin, “rüşveti”, ben özellikle Başkanınız olarak...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Devamını dinlemediniz ki Sayın Başkan.

Rüşvet noktasında benim bir tanımım oldu mu? Olmaz. Haydar Akar da konuşurken “rüşvet” demedi, biz de demeyiz. Kabul etmiyoruz. Bu Komisyonunda herhangi bir arkadaşımızın rüşvet alacağına da asla ve asla inanmıyorum, öyle bir şeye tevessül edecek insanların olmadığını biliyorum. Lütfen ama konuşmamı kesmeyin. On dakika konuşuyor sizin milletvekiliniz, beni üç dakikada kesiyorsunuz. Böyle şey olmaz.

BAŞKAN – Sayın Sertel, müdahale etmek zorunda bırakmayın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama bakın...

BAŞKAN – Hayır, müdahale etmek zorunda bırakmayın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz kendi vekilinize nasıl müdahale etmiyorsanız bana da etmeyeceksiniz. Eğer adaletli yönetecekseniz öyle yöneteceksiniz.

BAŞKAN – Hayır.

Arkadaşlar, Komisyon üyelerimize...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Benim sözümü kesmedi mi? Kesmedi mi benim sözümü?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ama “Sizinkini yapmıyorsunuz.” diyor yani yalan söylüyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Orhan Bey...

BAŞKAN – Devam edin...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Orhan Bey, sizin gibi bir dadaşa, öyle sözler yakışmıyor ağzınıza. Ben yalan söylemem. Hayatım boyunca söylemedim, söylemem. Gerçek neyse onu söylerim.

BAŞKAN – Sayın Sertel, devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Devam edeceğim, bitiriyorum.

BAŞKAN – Bitirin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, arkadaşlar, buraya hep birlikte bir görev görmeye geliyoruz, bu görevi layıkıyla yapmaya çalışıyoruz.

HASAN TURAN (İstanbul) – Görev güme gitti.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Gitsin ama bu da bir görev. Bir daha böyle, hiçbir KİT kuruluşunun genel müdürü, başkanı ya da herhangi bir üst düzey yöneticisi böyle bir hediyeleşme olayına da girmesin.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Girmez.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Girmesin.

Bakın, gerçekten Devlet Hava Meydanlarına olan güvenim sarsıldı. Neden? Çünkü bize bunu yapıyorsa başka iş göreceği yerlere daha farklı hediyelerle gitmiş olabilir.

BAŞKAN – İş görmek için mi bunu verdi Sayın Sertel? Bakın, Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bize bunu yapmayacak.

(Mikrofon kapandı)

BAŞKAN – Sayın Sertel, bunu kabul etme şansım yok. Lütfen, rica ediyorum, bunu kabul etme şansım yok, bu cümleyi kabul etme şansım yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bu hediyeleri kabul etmeyeceğiz, kendimize hakaret kabul ediyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bu iş gördüreceği için mi bu hediyeleri getirdi? Bunu böyle kabul edebilir misiniz Sayın Akar?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bunu bizim şahsımıza yapılmış hakaret kabul ediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, izin alarak konuşuyor...

BAŞKAN – Ama Sayın Akar, sizin müdahale etmeniz lazım.

Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hurşit Bey söz istedi, bir saniye.

Değerli arkadaşlar, Sayın Sertel'in...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, tutumunuzu adaletli bulmuyorum.

BAŞKAN – Tamam.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Her seferinde kestiniz ve konuşmamın insicamını...

BAŞKAN – Niye kestiğimi söyleyeyim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – ...ve gerçekten adaletli davranmadınız. On dakikayı aşkın konuştu.

BAŞKAN – Sayın Sertel...

HASAN TURAN (İstanbul) – On dakikayı aşmadım canım.

BAŞKAN – Sayın Turan, bir saniye.

Değerli basın mensuplarımız, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz; benim burada Komisyon Başkanlığım ve benden önceki çok değerli kardeşim döneminde de söz talep eden bütün arkadaşlarımıza söz verdik ve sözünü bitirene kadar da sözünü kesmedik.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kestiniz.

BAŞKAN – Ben az önce Sayın Sertel'in sözünü niye kestim?

ATİLA SERTEL (İzmir) – 3 kere.

BAŞKAN – Neden kestim? “Ben şunu gördüm burada. Devlet Hava Meydanlarının demek ki iş gördüreceği yerler de bu şekilde davranıyor.” dedi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, dedim.

BAŞKAN – Şimdi, bu lafı, bu cümleyi kabul etme şansımız yok. Başta Sayın Akar, senin müdahale etmen lazım buna.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, ne demek...

BAŞKAN – Ya ne demek “İş gördürecek”? Siz buraya...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz, Devlet Hava Meydanları Genel Müdürü müsünüz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz Devlet Hava Meydanları Genel Müdürü olsanız, alının...

BAŞKAN – Hayır, hayır, niye alındım...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kusura bakmayın, baştan aşağı alın, tepeden tırnağa alın...

BAŞKAN – Evet, niye alındığımı söylüyorum...

ATILA SERTEL (İzmir) – Ama öyle bir şey yok. Siz Devlet Hava Meydanları Genel Müdürü değilsiniz.

BAŞKAN – Evet, niye alındığımı söylüyorum...

ATILA SERTEL (İzmir) – Siz Devlet Hava Meydanları Genel Müdürü değilsiniz.

BAŞKAN – Niye alındığımı söylüyorum: Sizin adınıza alınıyorum.

ATILA SERTEL (İzmir) – Siz adaletle davranmak zorundasınız.

BAŞKAN – Sayın Sertel, bir saniye...

ATILA SERTEL (İzmir) – Benim sesimi kesemezsiniz.

BAŞKAN – Kesmiyorum sizi, konuş, konuş.

ATILA SERTEL (İzmir) – Konuşurum ama yaptığınız çok etik değil.

BAŞKAN – Tamam, konuş.

Değerli arkadaşlar, Devlet Hava Meydanları adına...

HASAN TURAN (İstanbul) – Arkadaşlar, herkes konuştu, Genel Müdür konuşmadı ya.

BAŞKAN - Sayın Turan... Sayın Turan, bir saniye. Hasan Bey, bir saniye.

HASAN TURAN (İstanbul) – Hüküm verildi, idam edildi, daha konuşsa ne olacak?

BAŞKAN – Hasan Bey, rica ediyorum ama. Sayın Turan, ben konuşurken lütfen hiç onu siz yapmayın.

Değerli arkadaşlar, ben Devlet Hava Meydanları adına konuşmuyorum, çok kıymetli Komisyon üyeleri adına konuşuyorum. Sizler, bir iPad'i iş gördürmek için, bunu kabul ediyor musunuz, getirdiğini? Ediyorsanız, buyurun konuşun o zaman. İş gördürmek için mi kabul ediyoruz biz bu şeyi? Ben sizi korumak için buraya müdahale ediyorum. Bu cümle, bir yanlış cümledir, bunu kabul etme şansımız yoktur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz zaten kabul etmiyoruz.

BAŞKAN – Evet, bakın, siz de kabul etmiyorsunuz Sayın Akar. Ben bunu söylüyorum. Ben size söyledim Sayın Akar, siz müdahale edin diye sizi ben uyardım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Akar, siz müdahale edin. Siz müdahale edin, ben müdahale etmeyeyim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Atıla Bey bir şeyi söylemeye çalışıyor, diyor ki bin lira da olsa, 2 bin lira da olsa...

BAŞKAN – Lütfen, söylemeye çalışırken yanlış şeyi söylüyor.

ATILA SERTEL (İzmir) – Ya söylemeye çalışmıyorum, söylüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...500 milyon da olsa “Bu davranışlar etik değil.” diyor, “Başka işlere yol açar.” diyor.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Haydar Ağabey bir müsaade eder misin?

BAŞKAN – Sayın Hurşit, bir saniye, söz vereceğim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, hani basınımızdan her şeyi öğreniyoruz, elimiz, ayağımız, gözümüz, kulağımız, hepsine teşekkür ediyoruz. Doğru haber her zaman baş tacı ama şimdi, mesela “Hesapların görülmesi öncesi getirilen dizüstüler âdeta rüşvet olarak nitelendirildi.” Cümlesini, bütün Komisyon

üyelerimin kınaması lazım. Evet, basına saygımız sonsuz, basını evet sayıyoruz, her şeyden haberdar ediyorsunuz. Biz, sızsiz hakikaten bir ortam düşünemiyoruz ama benim Komisyon üyelerimin her birinin, 35 üyem var, muhalefet-iktidar diye ayırmıyorum. “Getirilen dizüstüler âdeta rüşvet olarak nitelendirildi.” Bu cümleyi, evet, değerli kardeşlerim, bu basın mensubunu kınıyorum, hepinizin de kınamasını istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz de bunun rüşvet olarak nitelendirilmesini... Yanlış cümle...

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan, Haydar Bey, bir saniye...

BAŞKAN – Buyurun.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Arkadaşlar, saygıdeğer basın mensupları; tabii işin, kavganın başında mensupları burada fazlaydı, sonrasında azaldı, demek ki onlar da...

Şöyle ifade edeyim. Arkadaşlar, dinliyor musunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Arkadaşlar, sizin arkadaşınız konuşuyor, biz dinliyoruz.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Evet.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Davranışı etik bulmuyoruz; bir. İki, hediyelerin getirilişini ve takdim edilmesini ve bize verilmesini.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sağ ol, teşekkür ederiz.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Bütün AK PARTİ’li arkadaşlarımız da CHP’li, MHP’li arkadaşlarımız da aynı şeyi düşünüyor.

Üç, herhâlde Sayın Genel Müdür, ya acemiliğin ya basiretsizliğin veya iletişim kazası, ne olursa olsun, değil bir iPad, bir toplu iğneyi dahi buradaki hiçbir milletvekili almaz, alamaz, almadı da.

Dört, siz şimdi burada iade ediyorsunuz. Dün bizim haberimiz yok, Mecliste Genel Kurulda çalışıyoruz, danışmanım böyle bir hediye getirildiğini ifade etti, açmadan iade edilmesi talimatını kendisine verdim. Arkadaşlarımızın bir kısmı da öyle verdi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tebrik ediyoruz.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Siz şimdi getirdiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Evet.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Sizin usulünüz, bunu burada basınla paylaşarak, biraz da belki kurumu da yıpratarak...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, yıpranmaz.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – ...belki de bundan bir siyasi bir amaç yaptınız ama biz, bunun geldiği anda iade edilmesi yolunu seçtik ve iade ettik. Ne KİT Komisyonunda ne kamu kurumlarında, önümüzde yılbaşı var, bu tür hediye talepleri ve hediye gelmesini de etik olarak doğru bulmuyoruz, hiçbir zaman da doğru bulmayacağız. Haberimiz olmadan bize bir hediye bırakılmasını... Tabii, bilgisayar içerisinde ne olduğunu da bilmiyoruz, belki de kurumun bir sunumudur, onu da bilmiyoruz ama biz içerisini açmadan talimatta...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Açılmaması lazım.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Açmadık yani ve biz bunu aynen aynı edeple, aynı usulle olduğu gibi iadesi yolunu seçtik. Konu budur, buradaki tüm milletvekillerinin etikle, ahlakla ilgili birbirine nasıl bakış açısı varsa, hepsinin de aynı etiğe sahip olduğunu ben düşünüyorum. Dolayısıyla, konuyu uzatmanın ve bunu sanki büyük bir olay gibi abartmanın da doğru olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Hurşit Bey.

Basın mensuplarımızdan rica ediyoruz Genel Müdürümüzü dinlemeden gitmeyin lütfen. En son Genel Müdüre söz vereceğim.

Sayın Şahin, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; özellikle bir yasama yılının başlangıcından bugüne kadar özellikle KİT Komisyonunda yapmış olduğumuz görev süresi içerisinde başta basınımız olmak üzere bütün üye arkadaşlarımıza, kamu kurumlarına, özellikle Sayıştaya ve Sayın Divana teşekkür ediyoruz; bugüne kadar kazasız belasız geldik şu ana kadar. Denetlemiş olduğumuz kurumların hiçbirinde bugüne kadar hamdolsun yüzümüzü kızartacak, hiçbir üyemizin böyle ikili ilişkiler içerisine girmediğine de şahitlik ediyoruz. Tabii, bugün talihsiz bir olay yaşadık yani dün akşam, arkadaşlar bahsettiler, yine Ankara'daki bazı basın organlarında “milletvekillerine rüşvet” adı altında Devlet Hava Meydanlarının dağıtmış olduğu dizüstü bilgisayarlardan bahsediyorlar. Dizüstü bilgisayar dedikleri şey bu. Gerçekten bu, bir toplu iğne de olsa ben rüşvet olarak algılanmasına veya yayınlanmasına şiddetle karşıyım, alınmasını da lanetliyorum. Kesinlikle ve kesinlikle hiçbir arkadaşımızın, bir bilgisayara veya laptopa tenezzül edecek kadar kişiliği ve karakterinin zayıf olmadığını biliyorum. Ben Sayın Genel Müdürümüzün bu konudaki görüş ve düşüncelerini almadan, hemen biraz evvel sayın muhalefet sözcüsü arkadaşlarımızın yaptığını bir yargısız infaz olarak ben kabul ediyorum. Yani şu anda biz savunma makamında bulunan özellikle Genel Müdürümüzü dinlemeden bütün arkadaşlarımız eteklerindeki taşları döktüler. Yani muhalefetin sözcüleri böyle bir iddiada bulundular, ben şahsen usulün de yanlış olduğunu düşünüyorum. Arkadaşlarımızın bu iddiasından sonra keşke Genel Müdüre bir söz verseydik, onun niyetinin ne olduğunu kendisinden dinleseydik buradaki arkadaşlarımızın da yapmış olduğu savunmanın avukatlık olmadığını ifade edeyim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok iyi şeyler söyledi arkadaşınız. Savunmaya gerek yok, Genel Müdür alsın sözü, bunun yanlış olduğunu söylesin, özür dilesin olsun bitsin.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Müsaade edin ben bir anlatayım merakımı.

Ben kesinlikle ve kesinlikle şunun içinde ne olduğunu da görmedim, bilmiyorum. Yani şu anda bunun değeri belki 100 liradır, belki bin liradır, hiç önemli değil ama arkadaşlarımızın niyeti... Ben Plan ve Bütçede dört yıl görev yaptım, orada arkadaşlarımız kurumlardan -dediğinizde doğrusunuz, yerden göğe haklısınız- geliyordu, bununla alakalı kimisi meyvesini getirir, kimisi üzümünü getirir, kimisi sütünü getirir ama buradaki niyeti önce biz bir Genel Müdürdan dinleyelim. Genel Müdürümüz gerçekten böyle bir şey konuşmadan, biraz önce Hasan Başkanımız ifade ettiler, Devlet Hava Meydanları, Türk Hava Yolları nereden nereye geldi, bizim tartışmamız gereken bunlar iken keşke bunları gölgede bırakacak bir girişimde bulunmasaydık.

Şimdi, arkadaşlarımızın iade şeklini ben şahsen yadırgadım, yanlış bir şey. Bunları bizim odamıza gönderdiklerinde kabul etmediğimizi, bizim de reddettiğimiz, usulünce geldiği gibi gönderseydiniz “Şov yaptınız.” demezdik kesinlikle ama dün akşam bazı, “yandaş” diyorsunuz, “havuz” diyorsunuz, asıl yandaşın, asıl havuzun akşam yayın yapan, yaptırانlardır. Yani burada akşamki İnternet sayfalarına baktığımızda bu yayınları kim yaptı, hangi ithamda bulunarak yaptılar?

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Sözcü gazetesi yazmış, rüşvet olarak nitelendirmiş bunu.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Kesinlikle ve kesinlikle onları ispata davet ediyorum. Eğer bunu yapmıyorlarsa basın etiğine aykırı olduğunu, ahlakına aykırı olduğunu ifade etmek istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dünyanın neresinde olursa olsun denetim yapılan bir kurum bir gece önce 1 lira, 5 lira...

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Haydar Bey, siz hep konuştunuz, dinledim ben sizi; müsaade edin bir dakika.

Şimdi, ben şunu ifade ediyorum: Bu, ne olursa olsun asla ve asla, ister dün versin ister bugün akşam versin, denetim yapan bir komisyona bunun yakışmayacağını ifade ediyorum. Yani belki bugün akşam verseydi bu konuşmalar olmayacaktı ama kesinlikle ve kesinlikle buna biz de taraf değiliz ama Genel Müdürümüzün yeni olması, belki şu anda kendisini ifade ederken bunu hangi maksatla verdiğini anlattığında, bilemiyorum, umarım haklı gerekçeleri vardır; o zaman belki de biz söylemiş olduğumuz sözleri geri almak zorunda kalırız. Onun için, burada arkadaşlarımıza, özellikle siyasi konuşmalar yapma hakkı zaten yok, bir de arkadaşlarımız gerçekten Genel Müdüre biraz daha böyle rencide edici sözleri söylerken o arkadaşımızın da eşit seviyede olmadığını bilerek onun da hakkına, hukukuna biraz saygı göstersek hayırlı olur diyorum.

Toplantımızın ve bundan sonraki çalışmaların hayırlara vesile olmasını diliyorum. Saygılar sunuyorum; sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, basınıımız da acele ediyor, ayrılacaklar; söz taleplerimiz hâlâ mevcut ama ben şu anda her partiden Komisyon üyesi arkadaşlarıma söz verdim. Eğer müsaade ederseniz...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Ben çok kısa bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen müsaade ederseniz Sayın Tor çünkü basın gidecek, Sayın Genel Müdürümün cevabını bekliyorlar.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Başkanım, kısaca bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Bir cümle ilave edin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Benim bir önerim var Başkanım.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Haydar Bey, bir saniye; ben bir cümlemi tamamlayayım.

Başkanım, ben çok öz olarak söyledim, kısa kestim ben; etik olmadığını söyledim.

Şimdi, şunu da söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Ama Sayın Tor...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Keseceğim, ben uzatmayacağım, zaten kısa konuşuyorum.

BAŞKAN – Çünkü arkadaşlar gözümün içine bakıyorlar, ikinci defa dönüyorsunuz.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Şimdi, şöyle: Acemilik; burayı açıklayayım ben. Bir genel müdür kaç hizmet yılından sonra genel müdür olarak atanıyor? (Gürültüler)

BAŞKAN – Tamam Sayın Tor, sağ ol Sayın Tor, teşekkür ediyoruz.

Sayın Akar, sizin bir öneriniz vardı.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Eğer basın Genel Müdürü dinlemek istiyorsa, arkadaşlar da “Devlet Hava Meydanlarını konuşmadık.” diyorlar, Devlet Hava Meydanlarını konuşalım, ondan sonra Genel Müdür basına cevap versin; böylece tüm toplantıyı izlemiş olurlar.

BAŞKAN – Ama Sayın Akar, adaletli olur mu?

Sayın Genel Müdürüm...

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özdiş, şöyle...

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Hayır, çok kısa sürecek, çok kısa.

Sayın Deligöz’ün bir açıklaması oldu...

BAŞKAN – Bir cümle madem...

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Sayın Deligöz Haydar Akar arkadaşşıma ve diğer arkadaşlara, Atıla Sertel arkadaşşıma cevap verirken, yani eleştiri sınırlarında birtakım şeyler söyleyebilir ama amacını aşan bana göre, değilse arkasından birkaç şey daha söyleyebilirim “Bu, bir CHP zihniyetidir.” dedi, bunu şiddetle kınıyorum. Eğer amacını bir şeyse eyvallah, onu açıklarsa tamam; değilse misliyle iade ediyorum Sayın Deligöz’e. Bu kadar. Şimdi bir cevap bekliyorum ben, amacını aşan bir söz olduğunu söylemesini istiyorum.

BAŞKAN – Cevabı şimdi düşün sen Sayın Deligöz, hemen vermeyeceğim cevap hakkını.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Vermeyeceğim hemen.

Arkadaşlar, ben 2’şer, 3’er defa konuşanlara müsaade edersem hiç konuşmayan arkadaşlarımız var; şimdi Reşit Bey oradan “Ben de bir dakika konuşacağım.” diyor. Reşit Bey’e de bir dakika söz veriyorum.

REŞİT POLAT (Kilis) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, hepimiz millet adına Türkiye Büyük Millet Meclisinde siyaset yapıyoruz, yasama faaliyetlerini yürütüyoruz. Bakın, 2 dönemden beri milletvekilliği yapıyorum, dört sene de partimin il başkanlığını yaptım maalesef ama maalesef milletvekilliğine bakış çok farklı. Bakın, ben değerli arkadaşlara şunu demek istiyorum: Ortada bir iPad meselesi var, hediye midir, başka bir şey midir; değeri nedir, küçüktür, büyüktür; bunlardan değil farklı bir şeyden bahsedeceğim. Bakın, ben sizden özellikle rica ediyorum, milletvekilliği makamını zedeleyecek hareketlerden kaçınalım. Basında çıkan haberler hepimizi, sadece AK PARTİ Grubunu değil hepimizi rencide etti. Şu anda KİT Komisyonu üyelerinin hepsi zan altında. Öyle şeyler söylüyorsunuz ki bu da basına malzeme oluyor ve şu anda KİT Komisyon üyelerinin hepsi ama hepsi, ayırmamış CHP, MHP diye, verilen hediyeler rüşvet olarak nitelendirildi. Biz kendi ayağımıza sıkıyoruz. Biz bunu sessiz şekilde hallederiz, uygun olmadığımı zaten bütün arkadaşlar dile getirdi ama bunun kamuoyundaki algısını -ben size bir şey söyleyeyim- bir ay yıkamazsınız. Biz alana çıkıyoruz milletin vekili, milletim temsilcisi olarak; milletin bize bakış açısı çok farklılaşıyor. Lütfen ama lütfen bu gibi atraksiyonları biz kendi aramızda, bugüne kadar yaptığımız gibi, problemsiz, sorunsuz şekilde KİT Komisyonu olarak halledebiliriz; sorunu da çözebiliriz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Komisyonumuzun çok değerli Başkan ve üyeleri; şahsım ve kuruluşum adına hepinize saygılar sunuyorum.

Efendim, öncelikle üzüntümü belirtmek istiyorum çünkü gerçekten burası çok kutsal bir çatı ve bu kutsal çatı altında biz 1984 yılından beri ibra ediliyoruz, sürekli buraya geliyoruz ve hesap veriyoruz. Hiçbir zaman algılandığı şekliyle bir muradımız olamaz; böyle bir çirkinliği ne sayın vekillerimize ne kendimize asla yakıştıramayız.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Bu, inanıyorum ki şahsımı olduğu kadar her kademedeki çalışan personelimi de fevkalade üzmüştür.

Efendim, 1984 yılından beri buraya gelip bizim ibra ediliğimizi ifade ettim. Öncelikle, sayın vekillerimden bir tanesi “acemilik” dedi. Ben devlette otuz sekiz yılımı doldurdum ve otuz yıldır da Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün her türlü yönetim kademesinde görevimi yaptım. Dokuz yıldır Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapıyordum, iki aydır da efendim, bu görev bana tevdi edildi, sizleri utandırmamak için her türlü azim ve gayret içerisinde olacağım.

Dizüstü bilgisayar diye ifade edilen şu küçük iPad’dir. Bizim bunda amacımız sadece ve sadece şuydu: Dedik ki: Bizim üretimimiz yok, biz zeytin üretmeyiz, biz çay üretmeyiz; üretimimiz olmadığı için bu sene bir değişiklik yapalım. Nedir yapacağımız değişiklik? Geçen sene deri çanta verdik efendim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kime verdiniz?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Bütün Komisyon üyelerine verdik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, almadık.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Verdik efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben altı senedir bu Komisyondayım, Devlet Hava Meydanlarından...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Geçen sene yapılmadı, evvelki sene. Sayın vekillerim, her sene biz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, gelmedi. Bakın, sanki almışız gibi...

BAŞKAN – Sayın Akar, çok kıymetli Genel Müdürlüm...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, verdiğini söylüyor, biz de almadığımızı söylüyoruz.

BAŞKAN – Siz yoktunuz geçen dönem Sayın Gürer, siz yoktunuz.

Değerli Komisyon üyelerimiz, Genel Müdürlüğümüz başından sonuna kadar hiç müdahale etmeden, elini dahi kaldırmadan bizi dinledi, sabırla dinledi. Biz de kendisine beş dakika sabredelim arkadaşlar.

Buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın vekillerim, bunlar maddi değeri olan şeyler değil, bu da maddi değeri olan bir olay değil ve biz geleneksel olarak bunu yapıyoruz, zaten bu da 2011 yılında yürürlüğe giren 2011/1 sayılı Hediye Alma Yasağına İlişkin Genelge’nin 15’inci maddesine de aykırılık teşkil etmiyor, edemez; biz kamu kuruluşuyuz, biz mevzuata uygun davranmak zorundayız. Burada muradımız şuydu efendim: Dedik ki: “Buna sunumumuz yükleyelim. Bizim herhangi bir üretimimiz yok, sunumumuzu yükleyelim, soru-cevapları, önerileri bunlara yükleyelim; bu, dosyalarda kalsın, bu sunumumuzda yaptığımız faaliyetleri, yatırımlarımızı bütün detayıyla sayın vekillerimizin haznesinde turalım.” Amacımız sadece ve sadece buydu. Bunun da gerçekten ciddi bir maddi değeri yok, zaten bunu da piyasadan almadık, bunlar bizim elimizde, zaten uluslararası toplantılarda bizim kaidemiz ve kuralımıza göre elimizde bulunan şeyler. Bunların piyasa değeri de en fazla 500-600 lira civarındadır. Para da vermedik efendim bunlara.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yalnız bunlar açılmadan nasıl yüklendi bunlara?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, şimdi, son dakikada şöyle oldu: Kişisel verilere erişim konusunda Bilgi Teknolojileri Başkanım dedi ki: “Şöyle yapalım: Sayın vekillerden mail adreslerini alalım.” Çünkü bunu açarak yükleyemedik, dedik ki mail adreslerine yükleyelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama şu anda yüklü değil yani bunlar, yüklü değil.

BAŞKAN – Dinleyin Sayın Gürer, bir saniye...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama yanlış bilgi veriyor.

BAŞKAN – Hayır, yanlış bilgi değil, tamamlasın bilgisini. (Gürültüler)

Arkadaşlar, müsaade edelim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın vekillerim, bizim gerçekten amacımız buydu, başka hiçbir şey değil. Mail olarak gönderelim dedik, başta açarsak bu sefer kişisel verilere erişimde sıkıntı yaşarsınız diye son dakikada korktuk, dedik ki bunu verelim, mail olarak gönderelim ve Devlet Hava Meydanlarının bütün yatırımları, faaliyetleri, siz değerli vekillerimizin yörelerine ilişkin yaptığımız iş ve işlemler -dosyalar bir kenarda kalıyor- bunda hafızada kalsın istedik. Tek muradımız buydu, başka hiçbir anlamı yoktu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdürüm, bizim maillerimizi alsaydınız çok daha kolaydı, hepimizin bilgisayarı var.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Öyle yapacaktık.

Efendim, bu, bir hatıra olsun dedik çünkü bu genelge de...

ATİLA SERTEL (İzmir) – 600 liralık bir hatıra olmaz, 600 liraysa eğer.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK - ...buna cevaz veriyor Sayın Vekilim. Yanlış anlaşılma olduysa ben özür dilerim. Bu çatı son derece mukaddes.

BAŞKAN – Sağ olun. Aydınlatıcı bilgi için teşekkür ediyoruz.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Estağfurullah.

BAŞKAN – Yalnız Sayın Genel Müdürüm, şurası anlaşılmadı, bir kez daha, basınımızın önünde, anlaşılсын diye soruyorum size: Bundan önceki komisyonlara da hediye getirdiniz mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet efendim.

BAŞKAN – Ne getirdiniz bundan önce.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, bundan önce yine bir deri çanta, üstüne de amblemimizi koyduk.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Herkese verdiniz mi bu çantadan? Almadığımı söylüyor arkadaşlar.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Herkese dağıttık. (Gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sunum yapmak üzere...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bir söz alabilir miyim?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – 2013 diyor arkadaşlarım, uyarıyorlar beni; birer çanta yaptık, çantanın içine “lazer point” koyduk yani bu tür şeylerdi, bu sene de...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Akar'ın söz talebi var.

Sayın Akar, kısa lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu işin yanlış olduğu anlaşılmıştır; öylesi de, böylesi de; 1'i de, 5'i de, yanlış olduğuna hep beraber karar verdik. Konuşmamın tümünde AKP milletvekili arkadaşlarımı, Komisyon milletvekili arkadaşlarımı siyasal olarak da suçlamadım, suçlamam da. Bunun doğru olmadığını kuruma ifade ettim, kurum da doğru olmadığını...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ama yaptığınızın da yanlış olduğunu söylersen eyvallah.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, bizim maillerimiz var, bizim bilgisayarlarımız var...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yanlış değil, sonuna kadar doğru yaptığınıza inanıyoruz, arkadaşları da... Bunu kapatıyorum.

Sayın Genel Müdür, iki aylık...

HASAN TURAN (İstanbul) – Saat 11'de başlayan KİT Komisyonu 12.20 olmasına rağmen denetime geçmemiştir. Komisyon terörize ediliyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Konuşmayacak mıyız bunları?

BAŞKAN – Sayın Turan...

Sayın Sertel, Akar'ın sözünü kesiyorsun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Konuşayım Sayın Turan, müsaade et.

BAŞKAN – Sayın Akar, Sayın Sertel kesiyor sözünü.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Atila Bey, siz de müsaade edin.

Yeni bir Genel Müdürsünüz ama kurumda çok eskisiniz, otuz yıllık bir devlet deneyimi tecrübeniz var. Bunun hata olduğunu, yanlış olduğunu hep beraber burada kabul ediyoruz, hem iktidar partisi milletvekilleri hem arkadaşlar, artık kurum da bunu kabul ediyor ama sözlerinizin arasında “Daha önce de bunları yapıyorduk.” gibi ifade geçti. En eski benim, Mehmet Bey, bir de Sayın Başkan burada kurumda. Ben şahit olmadım, ben almadım ama bunu aldığımı ispatlayacak bir arkadaş varsa ondan da özür dilerim. Böyle bir olay yok. Bunu ifade etmek istiyorum.

Bir kez daha söylüyorum, biz Plan ve Bütçede de, burada da kurumlarımızın ürettiklerini yemekten de, taşımaktan da hoşlanırsınız, onların reklamının yapılmasının da taraftarıyız ama siz bize hediye verecekseniz, kurumun ürettiği ne olabilir? İşte, uçak maketi olabilir, bir hava meydanının maketi olabilir, gibi jest yaparsanız daha doğru olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

En son sözü Zekeriya Bey'e veriyorum, başka da söz vermeyeceğim.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Çok Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, en başta söylenmesi gereken şeyi en sonda söyledi Haydar Bey. Yalnız şunu belirtmek lazım: Burada birilerinin amacı... Oysa herkes şunu biliyor ki, ne bu Komisyon üyelerinin ne bu kutsal Meclis altındaki hiçbir milletvekilimizin asla bu tür şeylere ya da bahsedildiği gibi tevessül etmesi

mümkün değil. Sayın İstanbul Milletvekilimiz Hurşit Yıldırım'ın da söylediği gibi, özetledi ama burada asıl eleştirilmesi gereken ve gündeme getirilmesi gereken şey şu: Birileri üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek istiyor. Bakın, ben başka bir komisyondaydım...

ATILA SERTEL (İzmir) – Ya, kendini niye bağcı yerine koyuyorsun?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bakın, birileri eğer bunu iade etmek ya da farklı bir şeyi var... Benim de daha yeni haberim oldu, buradaki tartışmayı duyunca haberim oldu böyle bir şeyden ama bundan bahisle basına sızdırıp, basına demec verip, medyayı buraya çağırıp, arkasından da “Efendim, şöyleydi, biz yanlış anladık...” İşte, Genel Müdürün açıklamalarından sonra da olayın çok daha farklı bir boyuta gittiğini gördükten sonra, her şeyi berbat ettikten sonra buradaki açıklamaların artık bir anlamı kalmıyor çünkü bunun basına yansıyışı milletvekili ve seçilmişlerin algısı noktasında arkadaşlar, sıkıntı yaratıyor. Hepimizin milletvekilliğine, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve seçilmişliğe sahip çıkmamız lazım. Bunu ufak tefek şeylerle eleştirerek, şov yaparak, gündeme getirerek maddi değeri bu milletvekilleri için, Türkiye'deki birçok insanda hiçbir değer ifade etmeyen şeyleri sanki bir şeymiş gibi söyleyerek algı yaratmak doğru değildir. Şu anda Devlet Hava Meydanları olsun, diğer kurumlarımız olsun çok büyük yatırımlar yapmaktadır. Bugün sadece bu Sayıştay denetiminde biz bu kurumların hesaplarını ibra etmiyoruz, aynı zamanda, az önce Atıla Bey'in de söylediği gibi ÇAYKUR Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu icraatları, hatta reklamlarını da yapıyoruz. Bu, aynı zamanda kurumun burada kendini anlatması, kamuoyuna anlatması için de bir platformdur.

Ben tekrar bu yanlıştan dönüldüğü için de hem muhalefet partilerine hem diğer milletvekili arkadaşlarımıza, bu yanlış anlamadan da kaynaklanan konu düzeltildiği için teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Zekeriya Bey.

2.- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün (DHMI) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN - Sayın Genel Müdürüm, sunumunuz için buyurun.

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – KİT Komisyonumuzun değerli Başkan ve üyeleri, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sayıştay Başkanlığı ve Hazine Müsteşarlığının çok değerli bürokratları; hepinizi tekrardan şahsım ve temsil ettiğim kuruluşum adına saygıyla selamlıyorum.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ilk olarak 20 Mayıs 1933 tarihinde “Devlet Hava Yolları İşletme İdaresi” adı altında bir tüzel kişilik olarak kurulmuş ve bu tüzel kişilik bünyesinde havaalanları işletimi ve hava yolları işletimi müşterek bir faaliyet olarak 1956 yılına kadar devam etmiştir. 1956 yılında bu iki hizmet birbirinden ayrıştırılmış ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü müstakil bir katma bütçeli kuruluş olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1984 yılına kadar bu kuruluş faaliyetlerini sürdürmüş, 1984 yılında ise yeni bir hüviyete bürünmüş kamu iktisadi teşebbüsü olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bugün için, kuruluşumuz, sermayesinin tamamı hazineye ait, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızın ilgili kuruluşu statüsünde bir yapıyı haizdir. Kuruluşumuzun temel faaliyet konuları 2 başlık altında toplanmaktadır: Havaalanı işletmeciliği ve Türk hava sahasının idaresi. Havaalanı işletmeciliği konusunda bugün ülkemizde 55 tane aktif havalimanı mevcuttur. Bu 55 aktif havalimanından Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 49'unda fiilen işletmeci olarak yer almaktadır. Bakiye olan havalimanlarında Gazipaşa Havaalanı'nda, Zonguldak Çaycuma'da, Zafer Havalimanı'nda, Aydın Çıldır Havalimanı'nda ve bizim işletimimizde bulunmayan Kurtköy Sabiha

Gökçen Havalimanı'nda ise hava trafik kontrol hizmetleri bizim sorumluluğumuzdadır. Eskişehir'de yer alan Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı ise oradaki Eskişehir Anadolu Üniversitesinin işletimi ve kontrolündedir.

Hava seyrüsefer hizmetlerimize gelince: Türk hava sahasının idaresi amacıyla bugün mevcut durum itibarıyla 65 adedi ILS, 70 adedi VOR, 132 adedi DME, 74 adedi NDB, 7 adedi birincil radar, 24 adedi ise ikincil radar olmak üzere toplam 372 adet seyrüsefer sistem ve cihazı tarafımızca kurulmuş ve işletilmektedir. Bu sistem ve cihazların sürekli olarak frekanslarını kontrol etmek, kalibrasyonlarını da yapmak amacıyla da 2 adet uçuş kontrol uçağımız mevcuttur. Bunlarla bu faaliyetler yerine getirilmektedir. Uçuş kontrol uçaklarımız elektronik laboratuvar olarak teçhiz edilmiştir. Bugün için kontrolümüzde olan Türk hava sahasındaki kontrol yol uzunluğu ise 66.708 kilometredir.

Havalimanlarımızın işletme altyapısında ise 388 adet genel maksatlı, 710 adet özel maksatlı, 363 adet de kurtarma ve yangınla mücadele aracı olmak üzere toplam 1.461 adet stokumuzda iş makinelerimiz bulunmaktadır.

Personel sayımıza gelince, 2016 Ekim sonu itibarıyla istihdam edilen toplam personel sayımız 9.674 adet olup bu personelimize iş gördüğü sahalarda ve kendi meslek gruplarında eğitim verilmektedir. Bugünkü tarih itibarıyla eğitim gören personel sayımız ise 4 bine yaklaşmıştır.

Hizmet verdiğimiz uçak ve yolcu trafiklerine baktığımızda, 2014 yılında toplam yolcu sayımız 166 milyon iken, bu sayı yüzde 9,3'lük bir artışla 181 milyona yükselmiştir. 181 milyonluk toplam yolcu sayımızın ise 84 milyonu dış hatlar, 97 milyonu ise iç hatlarda gerçekleşmiştir.

Uçak trafiğimize baktığımızda, 2014 yılında 1 milyon 700 bin ““over flat” uçuşlar” dediğimiz, tüm hava sahamızı kullanan uçaklarla birlikte bir uçak trafiği gerçekleşmesi oluşmuş, bu sayı yüzde 8,1 artışla 2015 yılında 1 milyon 800 bin adede yükselmiştir.

Değerli Başkan ve üyelerim; 2016 Ekim sonu itibarıyla trafiklerimizde biraz düşme yaşanmıştır. Ülkemizin içinde bulunduğu durum nedeniyle özellikle dış hat trafiklerinde azalmalar olmuştur. Bunun neticesi olarak ekim sonu itibarıyla yüzde 4,8'lik bir azalışla şu anda toplam yolcu sayımız geçen senenin aynı dönemine kıyasla 149 milyondur. Ekim sonu uçak trafiğine baktığımızda, 1 milyon 550 bin olan geçtiğimiz seneki ekim sonu trafikler hemen hemen aynı düzeyini korumuş ve 1 milyon 558 bin olarak gerçekleşmiştir.

Biraz da -yansıda olmamasına rağmen- pazar payındaki dağılımlardan size bilgi vermek istiyorum. İç hatlarda Türk Hava Yollarımız yüzde 55'lik bir payla hâkim ortak durumundadır; Pegasus yüzde 29 oranla onu izlemektedir, Onur Air ise yüzde 6,4'le sıralamada 3'üncü kapsamda yer almaktadır. Dış hat yolcu trafiklerine baktığımızda, yerli hava yolu taşıyıcılarımızdan Türk Hava Yollarının yüzde 65'le hâkim ortak konumunda olduğunu, Pegasus'un yüzde 15'le 2'nci sırada onu izlediğini, SunExpress'in ise yüzde 7,7'yle 3'üncü sırada yer aldığını görmekteyiz. Dış hatlarda yapılan yolcu taşımacılığında ise, Türk Hava Yolları yüzde 41,5 payla yer almaktadır, yabancı hava yolu şirketlerinin payı ise yüzde 31,5'tir; geri kalan diğer oranlar ise yüzde 23 oranında diğer yerli hava yolu şirketlerimizin yurt dışı sirkülasyonlarından oluşmaktadır.

Bütün bu trafikler neticesinde iç hatlarda Sabiha Gökçen Havalimanı 17 milyon yolcuyla 1'inci sırada dağılımda yer almaktadır. Sabiha Gökçen Havalimanı'mızı da Atatürk Havalimanı 16 milyon 237 bin yolcuyla izlemektedir. 3'üncü sırada Esenboğa Havalimanı'mız, 4'üncü sırada İzmir Adnan Menderes Havalimanı'mız, 5'inci sıradaysa Antalya Havalimanı'mız vardır.

Dış hat yolcu dağılımına baktığımızda bu defa Atatürk Havalimanı'nın 1'inci sırada 34 milyon 980 bin yolcuyla yer aldığını görüyoruz. Antalya Havalimanı 11 milyonla 2'nci sırada, Sabiha Gökçen 8 milyonla 3'üncü sırada, İzmir Adnan Menderes 4'üncü ve Muğla Dalaman Havalimanı'mız ise 5'inci sırada yer almaktadır.

Toplam yolcu trafiğinde ise ilk üç sırayı sırasıyla Atatürk Havalimanı, Sabiha Gökçen ve Antalya Havalimanı paylaşmaktadır.

İzinizle biraz da yürüttüğümüz yatırımlardan bahsetmek istiyorum. Tamamladığımız yatırımlara baktığımızda, Mardin Havalimanı'mızda 1.500 metrekarelik bir terminal binasında hizmet verilirken yapılan tespitler ve kapasite artışına duyulan ihtiyaçlar paralelinde buraya 33.150 metrekare büyüklüğünde yıllık yolcu kapasitesi 3 milyon olan yeni bir tesis yaptık, terminal binası yaptık ve 2014 yılının Temmuz ayında hizmete verdik.

Balıkesir Koca Seyit Havalimanı'mız ki Kuzey Ege'nin önemli bir havalimanıdır. Buraya da 23 bin metrekare büyüklüğünde, 3 milyon yolcu kapasiteli yeni bir terminal binası kazandırdık ve 2014 yılının 9'uncu ayında hizmete verdik.

Konya Havalimanı'mız, Orta Anadolu'nun önemli bir meydanıydı. Burada da mevcut terminal binası 5.166 metrekareyle hizmet verirken bu havalimanımıza da 24.175 bin metrekare ve yılda 3 milyon yolcuya hizmet verecek kapasitede yeni bir terminal binasını bitirdik ve 2014 yılının Eylül ayında hizmete verdik.

Kars Harakani Havalimanı'mıza gelince, burada de terminal binamız mevcut olan 200 bin yolcu kapasiteliyen 35.946 metrekare büyüklüğünde 3,5 milyon yolcu kapasiteli yeni bir terminal binasını yaptık ve 2014 yılının Kasım ayında hizmete verdik.

Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı'mızda ciddi ölçüde kapasite problemleri yaşıyorduk. Neticede 23 bin metrekare büyüklüğünde 2,5 milyon yolcu/yıl kapasiteli yeni bir terminal binasını yaparak 2015 yılının Mayıs ayında hizmete sunduk.

Ordu-Giresun Havalimanı'mız bölgenin ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlığımız içerisinde yer alan Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğümüz tarafından ilk defa Türkiye'de denize dolgu yapılarak hayata geçirilen bir havalimanımız oldu. Bu havalimanımızda terminal binasının büyüklüğü 20 bin metrekaredir, kapasitesi 3 milyondur. Bunun maliyetiyse 2016 fiyatlarıyla 360 milyon TL'ye çıkmıştır.

Hakkâri Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı'mız da yine kardeş kuruluşumuz Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından bütün süreci idare edilmiş bir havalimanımızdır ve bu havalimanımızda da 1 milyon yolcu/yıl kapasiteli 6.600 metrekare büyüklüğünde bir terminal binasıyla hizmet verilmektedir. Maliyetiyse 2016 fiyatlarıyla 125 milyona çıkmıştır.

Diyarbakır Havalimanı'mız, bizim için oldukça önemli, sivil-asker müşterek kullanılan bir havalimanımızdır. Bu havalimanımızda da çok ciddi yatırımlar yaptık, pisti onardık, apronları büyüttük ve terminal binasına duyulan ihtiyaç paralelinde mevcut terminal binası 8.680 metrekareyken buraya 93.804 metrekare büyüklüğünde ve yılda 5 milyon yolcuya hizmet verecek şekilde yeni bir terminal binası yaptık ve 2015 yılının Ekim ayında hizmete sunduk.

Değerli vekillerim, tamamlanan yatırımlarımızın yanı sıra devam eden yatırımlarımızla da ilgili size özet bir bilgi sunmak istiyorum. Sinop Havalimanı'nda terminal binasına duyulan ihtiyaç paralelinde burada 12.695 metrekare büyüklüğünde bir terminal binasının şu anda çalışmaları devam ediyor. Nasip olursa inşallah 2017 yılının Ocak ayında bitirmeyi planladık. Bunun yanı sıra apron

bariyer, kuvvet santrali, nizamiye, otopark çalışmaları da bu terminal binasının mütemmimleri olarak şu anda devam etmektedir. Ayrıca yine bu havalimanımızda bir teknik blok ve kule planladık ve geçici kabul çalışmalarını başlattık.

Çanakkale Havalimanı'mıza gelince, Çanakkale Havalimanı'mızda da mevcut terminal binası 1.200 metrekaresi, oldukça yetersizdi. Burada apronumuzu büyüttük ve yeni bir terminal binası planlayarak çalışmaları başlattık. 10.800 metrekaresi büyüklüğünde olan yeni terminal binamızı da 2017 yılının Mart ayında hizmete girecek şekilde çalışmalar devam etmektedir. Bu terminal binası planlarımızın yanı sıra, bizim için çok önemli olan PAT sahaları dediğimiz pist, apron, taksi yolları yatırımlarımıza da hızlı bir şekilde devam ediyoruz. Bir yandan altyapıları güçlendirirken bir yandan kapasite artışı ihtiyacı olanlarda yeni pistlerimizi, yeni taksi yollarımızı planlıyoruz. Bu kapsamda Başkent Ankara'ya hizmet veren Esenboğa Havalimanı'mıza şu anda yeni bir paralel taksi yolu yapımına başladık, çalışmalarımız sürmektedir. İşin maliyeti 129 milyon civarındadır. Bu paralel taksi yolu yatırımımız tamamlandıktan sonra üçüncü pist yapımı için de start vereceğiz, hemen akabinde pist çalışmalarını da başlatacağız. Şu anda pistin kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir Sayın Başkanım.

Sabiha Gökçen Havalimanı'na gelince, malumunuz Sabiha Gökçen Havalimanı, Savunma Sanayii Müsteşarlığının uhdesinde olan bir havalimanımızdır. Biz orayı işletmiyoruz ve bu havalimanımız 2000 yılından beri tek pistle hizmet veriyor ve yaklaşık 27 milyon yolcu trafiğini tek pistle yürütüyor. Artık pist eskimeye başladı. Allah korusun, bir kaza kırım hâlinde pistin kapatılması, havalimanının da kapatılması sonucunu yaratacaktır. Bundan dolayı uzun süredir altyapı çalışmaları devam ediyordu. Orada bir acele kamulaştırma kararı alındı, projeler hazırlandı ve Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla kuruluşumuz arasında bir protokol yapılarak -ki bu protokolün tarihi 2012 yılının sonudur- bu çalışmaları Savunma Sanayii Müsteşarlığı adına kuruluşumuz yürütüyor. Oradaki işi iki parçaya böldük. Birinci parçası altyapı işleri. Bu altyapı işlerinde 8 adet tünel, yollar, deplaseler yer almaktadır. Sanat yapıları yürütülmektedir 1'inci etap işin içinde. Bunun maliyeti 486 milyondur. İş şu anda yüzde 40'lar civarında devam etmektedir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – TL değil mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet efendim, milyon TL.

2'nci etap işler kapsamında da buraya yeni bir pist planlamamız var. İlave taksi yolları, hızlı çıkış taksi yolları, ayrıca üstyapı işlerimiz de var. Bir teknik blok ve kule planlanacak, garaj binaları, kuvvet santralleri. Bütün bu mütemmimleriyle birlikte ihalemizi yaptık, yer teslimleri yapıldı. Şu anda orada da çalışmalarımız devam ediyor. Hedef 2019'da burayı komple hizmete vermektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Maliyeti ne yazıyor burada?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Söyleyeyim efendim: 1 milyar 397 milyon TL. oldukça kapsamlı ve büyük bir iş. Orada da çalışmalar henüz yeni başlatıldı.

Yine devam eden işlerimiz kapsamında Muş Havalimanı'na bir terminal binası için ihale sürecimizi yeni tamamladık, yer teslimimizi yaptık. Buraya da 11.410 metrekaresi büyüklüğünde yeni bir terminal binasını sektörümüze kazandıracacağız. Ayrıca ısı güç merkezi, otopark, ilave apron da bu işin bünyesinde yer almaktadır.

Balıkesir Merkez Havalimanı'na gelince, bu havalimanımız da yine sivil-asker müşterek kullanılan havalimanlarımızdandır. Buraya da yine geçtiğimiz günlerde ihale sürecini tamamladık. Ekim 2018 itibarıyla burada çalışmalarımızı başlattık. Proje kapsamında 6175 metrekaresi büyüklüğünde yeni bir

terminal binası, bunun yanı sıra ısı güç merkezi, nizamiye, itfaiye binası, ilave apron, çevre güvenlik yollarını da işin kapsamında tamamlayacağız. Bu projemiz de inşallah Ekim 2018 itibarıyla da hizmete vereceğiz.

Yine önemli meydanlarımızdan bir tanesi Kahramanmaraş Havalimanı'mızdır. Bu havalimanımızda da terminal binası oldukça kötüydü, ihtiyaca cevap vermekten uzaktı. Burada da ihalemizi yaptık, sözleşmemizi yeni imzaladık. Yapacağımız terminal binasının büyüklüğü teknik blok ve kuleyle müştereken yapılacaktır. 21.520 metrekare büyüklüğünde olacaktır. 700 günlük bir yapım süresi var. Bunun da maliyeti 59 milyon 374 bin TL'dir. İhale aşamasındaki işlerimize gelince bunların en önemlilerinin başında Çukurova Havalimanı gelmektedir. Çukurova Havalimanı, hepimizin izlediği, bildiği gibi kamuoyundan, 2011 yılında yap-işlet-devret modeliyle ihale edilmiş bir projedir. Bu projemiz o tarihte 357 milyon euro bedelle Koçoğlu firmasına ihale edilmiştir ve çalışmalar başlatılmıştır ancak firma 36 aylık yapım süresinin fiili olarak kullanmış olmasına rağmen bu projeye kredi temin edememiştir. Kredi temin edemeyince öz kaynaklarıyla yatırımı belli bir noktaya getirmiştir. Yaklaşık 47 milyon euroluk bir öz kaynak harcaması yapmıştır. Yüzde 12 civarında yatırım kalmıştır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Burada araya gireyim, yani konu anlaşılсын diye ben. Tekrar gündeme gelir de.

Bulacağı kredi, sözleşmede var mıydı böyle bir şey? “Kredi bulduktan sonra yer teslimi yapılır.” diye vardı bildiğim kadarıyla. Bu kredi bulunmadan niye yer teslimi yapıldı?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Şöyle oldu Sayın Vekilim. Şimdi, evet, böyle bir kural vardı ancak firma müracaat etti. Bu da yasada bir net hükümdür, 3996 sayılı Yap-İşlet-Devret Yasası'nda. Eğer yükleniciler isterlerse yüzde 20 öz kaynağın altına hiçbir surette inemezler. Yani kendi sermayesi işi yapabilir ancak isterlerse yasaya uygun olarak kredi kullanmadan, bütün yatırımı kendi öz kaynaklarıyla da yapabilirler. Firmamız böyle bir müracaatta bulundu. Dedi ki: “Ben kredi bulamıyorum, bu yatırımı da yapmayı taahhüt ediyorum. Müsaade edin, yasa uyarına tüm yatırımı öz kaynaklarımla yapayım.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Burada kredi değerlendirmesi yaptınız mı?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yaptık efendim, yaptık. Bankalardan teminat mektuplarını aldık, gerekli olan referans mektuplarını aldık ancak buna rağmen en fazla 47 milyon euroluk bir yatırıma kaynak tahsis edebildi. Daha sonrasında gerisini getiremedi. Getiremeyince ortak arayışına girdi. Bulduğu ortaklarla da finansman desteği alamadığı için 30 aylık yapım süresinin sonucunda baktık ki artık sözleşmenin fesih şartları oluştu ve kendisine tebligatta bulunarak fesih sürecini başlattık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani burada zararınız değil, zaman kaybınız oldu.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet efendim, doğrudur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Karşılığı gelmiyor.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Hayır efendim. Şartnamemizdeki hüküm şudur: “Eğer görevli şirket -bu firmaları görevli şirket olarak yasa tanımlamaktadır- kusuru nedeniyle yatırımın feshine neden olmuş ise o güne kadar yapmış olduğu yatırıma idare tarafından bedelsiz el konulur. Kesin teminatı irat kaydedilir ve yapılan harcamalar nedeniyle firma idareden herhangi bir nam altında talepte bulunamaz.”

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Yüzde 14 seviyesinde mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yüzde 14 seviyesinde kaldı, Sayın Vekilim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mali karşılığı yüzde 14’ün?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yaklaşık 47 milyon euro.

Daha sonra bize müracaat etti, Sayın Vekilim. “Bu parayı bana geri ödeyin. Bu, sebepsiz zenginleşmeye girer.” dedi. Ancak biz kendisine dedik ki: Şartnamemiz çok açık. Bu sözleşmede tarafların imzası var. Bu taahhüt altında sen bu işi yaptın bugüne kadar, bizim herhangi bir ödeme yapmamız söz konusu değil. Ancak buna rağmen konuyu yargıya taşıdı. Şu anda yargıda karşılıklı süreç devam ediyor. Yap-işlet-devretle ilgili kısmı...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yürütmeyi durdurma kararı falan yok. Siz devam ediyorsunuz.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Hayır efendim, yok. Devam ediyoruz efendim.

Daha sonra yeni baştan projeyi ikmal inşaatı olarak masaya yatırdık, neye yapabiliriz dedik, bunu acaba tekrardan yap-işlet-devret modeliyle mi yürütelim, yoksa kamunun öz kaynaklarıyla mı yürütelim. Bu arayış içerisinde efendim, şu değerlendirmeyi yaptık. Eğer yap-işlet-devret modeliyle yürütmüş olsaydık mevcut olan garantiler çerçevesinde yeniden pazara çıktığımızda talipli olan firmalar hiçbir surette kredi bulamayacaktı. Yani proje bölgesel bir proje, maliyeti yüksek bir proje. Gelirleri bu maliyet karşılığında tatminkâr değil. Bundan dolayı devletin vereceği garantilerle ancak kredi bulabileceğini değerlendirdik ve bunu üstlenemediğimiz için öz kaynak yatırıma döndük. Tabii ki öz kaynak yatırıma döndükten sonra bu projeye avam projelerle çıkılmıştı yap-işlet-devret döneminde çünkü 3996 sayılı Kanun buna cevaz veriyor. Ancak öz kaynağa dönünce bu sefer uygulama projelerinin yapılması zorunluluk arz etti. Biraz zaman kaybettik, uygulamaya döndük, altyapıyı tamamladık. Altyapı projeleri için ihaleye çıktık. İhale sürecimiz hâlâ devam etmektedir. Önümüzdeki günlerde altyapıyı sözleşmeye bağlamayı umuyoruz.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Mevcut Adana Havaalanı’yla ilgili ne düşünülüyor? İşletmeye açıldıktan sonraki durumunu anlayamadım.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Vekilim, tabii ki Adana Havalimanı’mızda da ciddi altyapı yatırımlarımız var. Aynen İstanbul Yeni Havalimanı’nda olduğu gibi havacılığın farklı formatları bu sefer devreye giriyor. Genel havacılık, müstakil kargo uçuşları, eğitim uçuşları ve bunların yanı sıra münferit uçuşlar, tarifesiz uçuşlar yine bu havalimanımızdan yapılabilecek. Bunun değerlendirmeleri devam ediyor. Çukurova işletmeye açıldıktan sonra efendim, bunu netleştireceğiz, çalışmalarımız devam ediyor. Yani bu konuyla ilgili B planlarımızı çalışıyoruz.

Çukurova’nın üstyapısına gelince, Çukurova’nın üstyapısına da nihai kapasitesi 30 milyon olan birincil kapasitesi 15 milyon olan terminal binasının uygulama projelerini teslim aldık. Şu anda şartname çalışmalarımız devam ediyor. İnşallah, önümüzdeki günlerde üstyapı için de ihalemizi gerçekleştireceğiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yapılacak havaalanları size mi bildiriliyor, yoksa siz mi bunlarla ilgili çalışmalar yapıyorsunuz?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Anlayamadım Sayın Vekilim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 2017’yle ilgili yapılacağı söylenen bölge havaalanları var. Onlardan size bilgi geliyor mu, yoksa siz mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yok, geliyor efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mesela Niğde-Aksaray Havaalanı 2017 yılı programında var mı?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğümüz teklif etti.

BAŞKAN – Sayın Gürer, onlara, Niğde’ye geleceğiz. Bitirsin sunumu da Niğde’ye gelelim inşallah.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Şimdi, Sayın Vekilim, sektörde havaalanları yatırımlarını yapan iki kuruluşumuz var. Bunlardan biri Devlet Hava Meydanları olarak biziz, biri de Altyapı Yatırımları. Genelde sıfırdan yapılan havaalanlarımızı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğümüz üstleniyor. Biz, mevcut havaalanlarının kapasite artışları, pist, apron, taksi yolu yatırımlarını üstleniyoruz. Aramızda bu şekilde bir görev bölümü yaptık. Bahse konu havalimanları altyapı yatırımlarının 2017 yılı teklifinde yer alıyor efendim.

Bir diğer projemiz Gaziantep Terminal Binası. Gaziantep Terminal Binası, bizim çok önem verdiğimiz bir projemiz. Önemli ölçüde, 2 milyonun üzerinde yolcu gerçekleşmesi olan bir havalimanımız. Burada da 67 bin metrekare büyüklüğünde yeni bir terminal binasının çalışmalarını son aşamaya getirdik. Tamamlandığında hizmete sunacağız.

Bunların dışında yine planlananlarda ve henüz sözleşmesini imzaladığımız yine PAT sahaları yatırımlarımız var. Bunların önemli olanlarından bir tanesi Adnan Menderes’te ilave apron ve taksi yollarını yapacağız. İhale sürecimizi tamamladık. Firmaya yer teslimini yapıyoruz. Sözleşmeyi imzaladık. Bedeli 71 milyon TL civarında.

Yine Bodrum, önemli bir havalimanımız. Burada da yine PAT sahaları onarımları bizim hedefimizde. 2016 yılında yer alıyordu ama projelerini yetiştiremediğimiz için bu yatırımımızı da 2017 yılında realize edeceğiz.

Bunun yanı sıra devam eden kamu-özel iş birliği projelerimiz var.

Sayın vekillerim, kurumumuz hem öz kaynaklarıyla hem de kamu-özel iş birliği projeleriyle sektöre yatırımları kazandırıyor. Bu kamu-özel iş birliği yatırımlarının en önemlisi şu anda devam eden İstanbul Yeni Havalimanı. İstanbul Yeni Havalimanı projemiz 3 Mayıs 2013 tarihinde ihale edilen bir projedir. Yirmi beş yıllık işletme süresi karşılığında 4 etap hâlinde yapılacaktır. Bu 4 etabın toplam yatırım maliyeti 10 milyar 247 milyon eurodur. Bunun da 1’inci etabı 5 milyar 990 milyon erudur. Bunun yüzde 30’unu görevli şirket öz kaynaklarıyla karşılayacaktır, bakiye kalan tutarıysa krediyle karşılanacaktır. Bu krediyle ilgili süreç 2016 yılının başında tamamlandı. Finansman paketi kapandı. Burada hiçbir surette hazine garantisi söz konusu değil efendim, verilmedi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dış kredi şartı var mı?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Hayır efendim. Dış kredi olarak değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yerli krediden önce.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Hayır efendim, yok. Biz sadece kredi diyoruz. Bu krediyi dış kredi olarak da getirebilir, yerli kredi olarak da getirebilir. Yasada da bir kısıt olmadığı için, Sayın Vekilim, biz bu konunun ucunu açık bırakıyoruz. Şartnamede de “Öz kaynak ve krediyle karşılanacaktır.” diye kural konmuştur. Bu kapsamda da 6 banka grubuyla bir sendikasyon kredisi imzalanmıştır. Bu sendikasyon çerçevesinde şu anda ilk etap yatırımlar devam ediyor. İlk etap yatırımlarda yüzde 36’lık bir gerçekleşme, fiziki gerçekleşme sağlandı. Bu kapsamda çalışmalarımız devam ediyor. Yaklaşık da 2,5 milyar euro civarında bir harcama şu anda mevcut olan yatırıma enjekte edilmiş durumda. Bunun yüzde 30’u da öz kaynak bakiyesi, bakiyesi de kredi olarak.

Efendim, bir diğer YİP projemiz planlama hâlinde olan İzmir Çeşme-Alaçatı Havalimanı'dır. İzmir Çeşme-Alaçatı'da natamam 2060 metrelik pistimiz vardır. Bununla ilgili süreci başlattık. Çek muafiyetimiz var. Kamulaştırma çalışmaları tamamlandı. Proje satın alıyoruz. İhtiyaç programlarını topladık. Yap-işlet-devretle önümüzdeki nisan ayında burayı da ihale edeceğiz.

Yine bunların yanı sıra efendim, biraz da izninizle mali durumumuzdan bahsetmek istiyoruz. Kuruluşumuz, 2013 yılında 796 milyon TL'lik bir kâr sağlamıştır. 2014 yılında sağladığı kâr 918 milyon TL'dir. 2015 yılında ise ulaştığımız kâr rakamı 1 milyar 573 milyon TL'dir. Buna karşılık 2013 yılında kuruluşumuz, kurumlar vergisi, bütçe katkı payı ve hazineye ödediğimiz temettü olarak 853 milyon TL ödemiş, 2014 yılında 1 milyar 20 milyon TL ödemiş, 2015 yılında ise ekonomiye katkısı 1 milyar 587 milyon TL olmuştur.

Biraz efendim yatırım gerçekleştirmelerimizden kısaca bahsetmek istiyorum. Kuruluşumuz esasen işletmeci bir kimliğe sahiptir ancak sektörün çok dinamik olması ve bu dinamizm karşısında sadece Altyapı Yatırımlarımızın genel bütçeden aldığı paylarla sektörün hızına yetişememesi nedeniyle kuruluşumuz da Bakanlar Kurulunca kendisine verilen görevleri ifa etmek üzere artık yatırımcı da bir kimliğe girmiştir ve her yıl ortalama 450 ila 500 milyon TL civarındaki bir yatırımı sektöre kazandırmaktadır.

Yatırım gerçekleştirme oranlarımız ise Türkiye'deki yatırımcı kuruluşlar arasında oldukça yüksektir. Genelde yüzde 90'lar civarında da nakdi ve fiziki gerçekleştirme oranlarıyla oldukça rasyonel bir çalışma yürütüyoruz.

Efendim, daha fazla vaktinizi almamak adına saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tor'un bir söz talebi var. Genel Kurulda da konuşması olduğundan dolayı söz talebini karşılayacağım ama Sayın Tor, öneriye geçeyim, ondan sonra sözü vereyim, olur mu?

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kurumun 2012 yılında gündemde kalan bir önerisi bulunmaktadır. Bu öneri aynı zamanda 2013 yılının 2 no.lu, 2014 yılının 3 no.lu önerileriyle aynı mahiyettedir. Öneriyi okutup birlikte işleme alacağım.

Öneriyi okutuyorum:

1- Kuruluş tarafından işletilmekte olan ve yapımı devam eden havalimanlarına yapılacak uçuşların ve hava trafiğinin emniyetli bir şekilde sürdürülmesi için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan mania planlarına ve ilgili mevzuata aykırı olarak yapı ruhsatı verilmiş, inşa edilmiş ve edilmekte olan yapıların tespiti ile bu yapıların mania planlarına uygun hale getirilmesi ve sorunun çözümünde kentsel dönüşüm projelerinden de yararlanılması hususunun değerlendirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, siz cevap için hazırlanırken ben Sayın Tor'a söz vereceğim.

Sayın Tor, buyurun.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Konu da zaten bu öneriyle ilgili. Çanakkale Havalimanı'yla ilgili. Şimdi, biz Çanakkale Havaalanı'na bir genelgemiz var bizim. Genelgemizde pistin her iki tarafında 3 bin metre toplu olarak bulunan, yani toplu hâlde bulunan hastane, düğün salonu, okul, kongre merkezi, stadyum, otogar, gar binalarının planlanmaması ve inşa edilmemesi öngörülmüş önceden fakat daha sonra pist başına 490 metre

mesafede meydan yaklaşma ışıklarının bitişiğinde bir alışveriş merkezinin inşa edilmekte olduğu, uçak iniş ve kalkışları esnasında inşaata ait vinçlerin indirildiği, trafiğin bitmesinden sonra vinçlerin tekrar devreye alınarak inşaata devam edildiği belirlenmiş. Meydan yaklaşma trafiğini ve uçuş emniyetini olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olduğu; bu husus, ilgili kurumlar arasında yazışmalardan da açıkça görülmüş. Birçok yazışmalar yapılmış ve burada bu konudaki genelgenin sadece bir kelimesi şöyle bağlıyor. Daha önce genelgede “Havaalanı mania planlarında yer alan uçuş konilerinin pist başlarından itibaren ilk 3 bin metre bölümü içerisinde insanların toplu hâlde bulundukları hastane, düğün salonu, okul ve benzeri yapıların planlanmaması ve inşa edilmemesi” hususuna yer verildiği hâlde, daha sonra bu genelgedeki “vb.” ibaresi çıkarılmak suretiyle AVM’nin inşaatının tamamlanmasına vesile olunmuş. Tabii şöyle oluyor. Hikâye uzun. Havaalanı açılmış. Şunu söylemek istiyorum. Geçmiş dönemlerde de ben bunu söylemişim: Hiçbir şekilde olmaması gerektiği hâlde -yani uçakların iniş ve kalkışları için, zaten kaza da bir defa oluyor, hiçbir şekilde de ders almıyoruz- bu AVM yapılmış. Sorum şu benim: Bu AVM kimin? AVM’nin sahipleri genelgedeki “ve benzeri” ibaresini kaldırtmışlar. O gözüktüyor. Hâlbuki bir AVM’deki insan sayısı, hastanedeki, düğün salonundaki, işte bir camideki, toplu olarak bulunulan yerlerdeki insan sayısından çok daha fazla olduğu hâlde, siz bir düğün salonuna -atıyorum- bir camiye müsaade etmeyeceksiniz, AVM’ye müsaade edeceksiniz. Bu AVM’nin sahibi kim? Daha önceki toplantılarda da söyledim. Gene de tekrar ediyorum ben. Yani biz kaza olduktan sonra bu işleri konuşuyoruz. Önceden güzel genelgeler var, birtakım kazaların olmaması için çıkarılmış, engeller konmuş fakat bir bakıyorsunuz, birilerin âli menfaatleri için bu genelge değiştiriliyor ve inşaata izin veriliyor. Sorum: Bu AVM’nin sahipleri kimlerdir? Ne şekilde kaldırılmıştır. Ankara’da emminiz, dayınız olursa maalesef bu işler böyle yürüyor, tıkr tıkr. Garip olursanız -daha önce de söyledim- hiçbir şey yürümüyor. Bunu söylemek istedim.

Başkanım, konuyla ilgili değil ama bir konuya daha değineceğim. Genel Kurulda görevim var da yetişmek maksadıyla bunlara bakmışım. Öbür konu da Zafer Bölgesel Havalimanı’yla ilgili. Burada tabii bunları uzun uzun anlatmak mümkün fakat burada şöyle bir gerçekleşme olmuş. Havaalanı işletmeye açılmış. Ne zaman açılmış? 24/11/2012’de. İbrahim Çeçen İnşaat yapmış galiba bunu. Birtakım garantiler veriyoruz biz on yıl boyunca. İç ve dış, birinde 2 avro, öbüründe 10 avro vermişiz. Şimdi, burada bakıyorum ben, gerçekleşme oranı oldukça düşük. Yüzde 3’lerde, yüzde 4’lerde, yüzde 5’lerde, iç hatlarda, dış hatlarda ve biz, iki yıl içerisinde -2012’de 11’inci ayda işletmeye alınmış, çok fazla bir meblağ yok ama- 2013 ve 2014’te, buraya garantiden dolayı toplam 10 milyon 20 bin avro firmaya ödeme yapmışız. Bu ödemeyi ne kadar yapacağız? On yıl boyunca yapacağız. Yani 50 milyon avroluk bir yatırım maliyeti var ama on yılda herhâlde bunun 2-3 katı kadar bizden garanti alacak. Şunu söylemek istiyorum ben: Şimdi, bir havaalanı yapılırken o bölgeye havaalanı yaparken, orada, ciddi uzman firmalara bir fizibilite yapılması gerekmiyor mu? Yani şimdi, yüzde kaç kişi uçak kullanıyor, buraların nüfusu nedir, ilçeleriyle beraber bunlar ölçülüyor mu? Bir bakıyorsunuz -hani, hata oranı yüzde 3 olur, 5 olur, bunu hoş görebilirsiniz ama- buradaki hata oranı yüzde 90’ın da üzerinde; 97-95 civarında bir yanılma var ve iki yılda ödediğimiz para da 10 milyon avro.

Şimdi, Ankara-İzmir hızlı tren hattı yapılmak üzere; belki biliyorsunuz, belki bilmiyorsunuz, inşaatı devam ediyor. Şimdi, eğer, Ankara-İzmir hızlı tren hattı yapılırsa bu gerçekleştirmeler bunun da altına gidecek, haberiniz olsun. Yani yüzde 3’lerin de, yüzde 5’lerin altına düşecek. Bizim ödediğimiz miktarlar da çok daha fazla olacak. Yani bu tür havaalanları yapılırken...

Ha, yapılacak şey... Zaten Sayıştay raporlarında güzel bir rapor olmuş, Devlet Hava Meydanları İşletmesinin raporu gerçekten çok güzel, her şey ince ayrıntılarına kadar yazılmış. Ben burada Sayıştayımızın kıymetli üyelerine de teşekkür ediyorum, ellerine sağlık diyorum.

Şimdi, eğer, biz, başta ciddi şekilde fizibilite yapmazsak, sonuç bu ülkeye pahalıya patlıyor. Devlet Hava Meydanları İşletmesine de çok büyük bir finansman yükü getirmiş. Yani on yıl sonrayı, yirmi yıl sonrayı, elli yıl sonrayı görmemiz lazım bizim. Yüksek hızlı tren gitti, ne olacak? Daha da düşecek havaalanı kullanımı, bizim ödeyeceğimiz miktarlar çok daha fazla olacak. Bu da acı ama bir gerçek. Dolayısıyla, Sayıştay raporunda...

Ha, yanlıştan dönülebilir mi? On yıl boyunca dönülemeyeceğine göre... Biz havaalanı kullanımı nasıl artırırız? Burada gerekli öneriler de yapılmış. Ama şunu söylemek istiyorum: Bu tür yatırımlar yapılırken elimizi vicdanımıza koyarak bir elli yılı görmemiz lazım, elli yılı göremiyorsak... Bırakın elli yılı, biz üç yıl sonrayı bile görememiştir. Bu projede “şu sorumlu”, “şu kusurlu”, “bu suçlu” demiyorum ben. Olan ülkeye oluyor, maalesef. İki yılda ödediğimiz para 10 milyon euro, artarak devam edecek bu. Altından çıkılmaz Devlet Hava Meydanları İşletmesinin. Belki bu ödeyeceğimiz garanti paralarla birçok yerin, yapmakta olduğumuz havaalanlarımızın, yapacağımız havaalanlarımızın finansmanını karşılayabilirdik diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sorum şudur Başkanım, ayrılmadan önce tekrar ediyorum: Çanakkale Havaalanının pist başına 3 bin metre içindeki -hatta 3 bin de değil, 500 metre sonuna hemen yapılmış, 400 küsur metre- AVM kimin? Böyle mi olmalı yani? Bu ülke böyle olmamalı. Ağa olur, paşa olur. Buna müsaade etmememiz lazım. O yüzden, güven her tarafa sarsılıyor; kamuya da sarsılıyor, hukuka da sarsılıyor. Böyle oluyor, maalesef.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum Sayın Tor.

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; tabii, KİT Komisyonu’nu özlemişiz, uzun zamandan beri gelmediğimiz için.

Bu, seçim bölgemi de ilgilendiren üçüncü havalimanı projesi ve genelde bir yap-işlet-devret projeleriyle ilgili sizleri elimden geldiğince bilgilendirip çıkmak zorundayım, çünkü hem Plan ve Bütçe hem de Darbe Komisyonu çalışmalarına devam ediyor.

Arkadaşlar, iki tane bu yatırımları finanse etme biçimi var: Birincisi kamu kaynaklarından, kamudan, bütçeden ayırdığınız payla doğrudan kamunun yaptığı, kamunun işlettiği projeler, bir de kamunun finansman sıkıntısı içinde olduğu dönemlerde yap-işlet-devret, yap-kirala-devret dediğimiz şekilde, yani işletmeyi işletecek şirketlerin yaptığı projeler var. İkisi arasında çok önemli mevzuat farkları var; biri 4734 sayılı Kanun’a göre kamu ihalesi olarak yapılırken diğeri yap-işlet mevzuatına göre yapılıyor ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ihale süreçlerini sıkı takibe almış, detaylı düzenlemeler yapmışken. Yap-işlet-devret mevzuatı daha gevşek düzenlemelerle yapılıyor.

Şimdi, son dönemde biz genelde projeleri, Türkiye’de, yap-işlet-devret’le yapmaya başladık, toplamda da bir 130 milyar dolara geldi; sağlık projeleri, hava limanı projeleri, köprü projeleriyle. Bu 130 milyar dolar, Türkiye açısından gelecekte önemli bir risktir. Hatta bu riski şimdiden görmek istersek -bunu önlem alalım diye söylüyorum- mesela bu Zafer Havaalanı’nda verilen garantilerin yüzde 3’ü gerçekleşmiş. Yani, düşünün 100 garanti veriyorsunuz, sadece 3’ü gerçekleşiyor. Bu, gelecekte, bu projeler açısından, özellikle sağlık projeleri açısından çok ciddi bir tehlikeyi haber veriyor.

Şimdi, Sayıştay raporunun “Öneriler” kısmında İstanbul yeni havalimanıyla ilgili baktım temel problemleri Sayıştay raporu işaret etmiş. Bu temel problemleri sadece böyle bir yolsuzluk, bir adli işlem olarak değil ama makroekonomik bir risk olarak da anlamamız gerekiyor. Zaten yeni atanan genel müdür hazine kökenlidir bildiğim kadarıyla, kendisi bunları bilir. Umarım ki bundan sonra daha dikkatli gider bu işler.

Birinci sorum şu arkadaşlar: Şimdi, yap-işlet-devret projesinin mantığı şu: İşletmeciye diyorsunuz ki: “Yap.” Yani git finansman bul, bunu bizim öngördüğümüz şartlarda yap. Sonra öngördüğümüz süre içerisinde öngördüğümüz koşullar kadar işlet. Sürenin sonunda da devret. Mantığı bu. Şimdi, “yap” dediğimiz bir projede “Finansman bul.” diyoruz. Şimdi, finansman bulunabildi mi? Bunun zaten hazine garantisi olabilmesi için dış finansman olması gerekiyordu, çünkü hazine garantisinin mantığı Kamu Finansmanı Kanunu’na göre de dış finansman üzerine kurulmuştur. Bu dış finansman bulunmadı ve ağırlıklı olarak kamu bankaları tarafından finanse edildi. Şimdi işin başında bir sıkıntı çıktı. “Yap” dediğimiz projeyi kamu bankalarından finanse edersek aslında bunu kamu yapıyor olur. Üstelik şöyle bir kötülük de olur bunun içerisinde: Şimdi, normalde bunu hazine yapacak olsaydı hazine borçlanacak olurdu. Hazine borçlanması genelde bankalardan daha düşük olabilir ve bütçe disiplini içerisinde olduğu için de biz bunun gereğini görebiliriz. Ama biz ne yaptık? Bunu, gittik, ağırlıklı üç kamu bankasından finanse ettirdik, bu, doğru bir yöntem değildi.

İkinci kötülük de şurada oldu: Kamunun özellikle Ziraat Bankası gibi çiftçiye, Halk Bankası gibi esnafa kaynak aktarması gereken bankaları önemli bir kaynağını bu büyük projeye aktardığında bankalar bir fon sıkıntısı içerisine girdi. Zaten bunu da şikâyetlerden duyuyoruz. Şu anki kredi line’larındaki düşüklükler, kredi şeylerindeki düşüklüklerde hep bunu görüyoruz. Onun için, kamu bankalarından finanse edilmesi ciddi bir sıkıntı doğurdu.

Bir diğer önemli tehlikeyi demin Sayıştay denetçisi üstatlara hatırlattım, komisyon üyelerine de hatırlatayım: Şimdi, bu bir hazine garantisi değil, çünkü hazine buna teknik olarak bu şekilde garanti veremiyordu. Bu, bir Devlet Hava Meydanları İşletmesi garantisidir. Şimdi, Devlet Hava Meydanlarının sermayesine bakmadım ama sermayesi...

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – 5 milyar 250 milyon.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 5 milyar 250 milyon; yani toplamda 1,5 milyar avro ediyor değil mi?

1,5 milyar avro sermayesi olan bir kurum yaklaşık 4,5 milyar avroya kefalet verdi. Bunu şimdi şöyle düşünün, mali tablo şu demektir: Okuyucusuna kurum hakkındaki en temel bilgileri veren şeye “mali tablo” denir. Bunun kreditorleri de, hissedarları da mali tabloya baktığında bunu görmek isterler. Şimdi, 1,5 milyar avro sermayesi olan bir kuruluşun 4,5 milyar avro koşullu yükümlülüğü varsa bu temel bir şeydir ve bu mali tabloda olması gerekir.

Şimdi, biz Sayıştay raporlarında sorduğumuzda 2015’te olduğu için raporlarda olmadığı söylendi. Bunun Devlet Hava Meydanlarının mali tablosunda şunu söylemesi gerekiyor: “Bizim şu koşullar altında gerçekleşecek şu vadede 4.5 milyar avro bir yükümlülüğümüz var.” Böyle olunca da ne oluyor? Yükümlülükleri varlıklarını çok aşmış bir şirket hâline geliyor. Bu yüzden hazine garantisi var. Mesela, “Devlet Hava Meydanları garantisi” diye bir şey normalde yoktu. Çünkü zaten KİT hazinenin. Normalde Devlet Hava Meydanlarının bunu ödeyecek gücü var mı? Yok. Ödeyemeyince ne olacak? Bu, hazineye gidecek. Bu, özü itibarıyla bir hazine garantisidir. Hazine garantisi olunca da ne olması gerekiyor? Bütçe hesaplarında yer alması gerekiyor ki bizim bütçemiz doğru bir bütçe olarak yansıtılsın. Bizim bu koşullu yükümlülüğümüz hem Devlet Hava Meydanlarının mali tablosunda hem Hazine Müsteşarlığında görmemiz gerekiyorken her ikisinde de göremedik. Bu makro sorun.

Şimdi, proje üzerine geldiğimizde de yap-işlet-devret projesinde biz ihaleye çıktık değil mi? Düşünün ki buradaki herkes şirket ve diyoruz ki mesela biz şu kadar süre içerisinde -bu ihaleden şu kadar başlayacak- bu kadar kirayla ve bu ön koşullar içerisinde işte bunda işte apron şeyinden pist uzunluğuna, her teknik detayın da hemen hemen planladığımız bir ihaleye çıkıyoruz. Şirketler de bu anlamda teklif veriyor. Şimdi, birincisi şu: Süre. 2013 yılında bu ihaleyi yaptınız. Diyor ki: “Yirmi beş yıl içinde bu ihaleden aldığın hava limanını yapacaksın ve işleteceksin.” Yirmi beş yıl için teklif veriyor. Normalde olması gereken ne? 2013 yılının mayıs ayında ihale yaptınız, en geç haziran, bilemediniz temmuz ayında yer teslimini yapmanız ve bu yer teslimi alındıktan sonra da inşaat süresinin ve işletme süresinin başlaması gerekiyor. Peki, böyle mi olmuş? Hayır, böyle olmamış, şöyle olmuş: demiş ki şey “Ya, ben Orman Bakanlığından izin alamıyorum ve ben gittim oraya baktım. Meğer buranın yeri o kadar kötüymiş ki -orası eski maden sahasıdır, seçim bölgemizdi burası- pasağı, zemin etüdü çok kötü, ben buraya başlayamıyorum.” Şimdi, normalde ne olması gerekiyor? İyi, sağlıklı bir idarenin böylesine devasa bir projeden çıkmadan önce zemin etüdünden başlayıp rüzgâr ölçümlerine kadar her türlü önlemi olması, her türlü ölçümün yapılması gerekiyor ki ne yapılacağı bilinsin. Yapılmış mı? Yapılmamış. Üstelik, bu, bildiğiniz bir terminal binası değil, bu bir havalimanı. Yani beş yıl rüzgâr ölçmeniz gerekiyor burada ki çünkü o rüzgârlardan kuş sürülerine kadar uçuş güvenliğini etkileyecek şeyleri uluslararası hava standartlarına göre -ki orada da sorun çıkacağını tahmin ediyorum- bunlar yapılması gerekirken, bunlar sağlıklı yapılmadığı için şirket diyor ki: “Ben, burayı teslim almıyorum.” Şimdi, düşünün ki bir hükümet ihaleye çıkarken, arkadaşlar, Orman Bakanlığından izin alınmadan -Kamu İhale Kanunu’nda vardır, gerekli izinler alınmadan ihaleye çıkılmaz- ihaleye çıkıldığı için yer teslimi yapılamıyor, yapılmıyor. Ama o sırada da çalışmalar devam ediyor. Biz oradayken çevirdi zaten şirket orayı. Bir de böyle askerî yasak bölge gibi hiç girmemize de izin vermiyorlar. Bu da çok büyük kabalık. Ben bölgenin milletvekiliyim. Benim seçmenim buranın vergisini veriyor, bizim seçmenimizin mal varlığı. Biz oraya böyle, şey, sanki nükleer bir tesismiş gibi giremedik. Orada korkunç şeyler oluyor, orada köylerimiz var bizim. Denizden böyle büyük gemilerle kum çekiliyor ve denizini içi boşaltılıyor. Onun bir sürü ekolojik sorunu çıkacak zaten, göreceksiniz, Karadeniz’deki balıkçılıktan, Karadeniz-Marmara akıntılarına kadar çok temelden etkileyecek. Gerçekten doğa katili o gemiler. Bir kum çekiyor, orayı olduğu gibi hendek bırakıyor suyun altında. Onu da kapatayım.

Süre meselesine gelelim. Şimdi, 2013’te başlayacaktı, 2018’de bitecekti. Ama, yaklaşık, iki sene, arkadaşlar, bu proje geç başlıyor yer teslimi yapılmadığı için. Bu, şu demek: Firma iki yıl boyunca haksız olarak burayı işletecek demek. Bunu şu anlamda söylüyorum bütün bürokratlara, içinde meslektaşlarım var, hazineden arkadaşlarım var: Sizden rica ediyorum, bakın, bugünlerin hepsi gelip geçebilir, bunun hukuki sorumluluğu doğabilir. Onun için, ben, bürokratların kendisini korumasını tavsiye ederim bu konuda. İki yıl geç işletmek demek, iki yıl haksız olarak kaynak aktarmak demektir. Sayıştay bunu tespit etmiş; Sayıştay bunu tespit etmiş ama gereğini söylememiş. Şimdi, tespit etmek bir denetçiyi kurtarmaz. Denetçi, gereğini de teklif etmek zorundadır, biliyorsunuz ve özellikle Türk Ceza Kanunu’yla alakalı bir durum varsa, memur, gördüğü suç haber vermek zorundadır. Çalışmanın zorluğunun farkındayım ama bunu da söylemek zorundayım, çünkü bu, bizim vatanımız, bu bizim millî servetimiz. Şimdi, sürede böyle bir sorun çıkıyor.

Şimdi gelelim inşaat meselesine: İnşaat meselesinde, orada ihaleye teklif veren şirketler için en önemli mesele kot meselesiydi. Çünkü buranın arazisi böyle derin hendeklerin olduğu -madenciler kazmışlar- ve yüksek tepelerin olduğu böyle dağlık bir yer, ormanlık bir alan. Artık, orman meselesini, yüreğim çok yanık ama onu konuşmayacağım sizin vaktinizi çok almamak için. Niye? Konuşayım; şunu söyleyeyim: Sayın Başkan, bu proje İstanbul Büyükşehirin bir mastır planı var 1/100 000’lik çevre planı var. Buna mevcut iktidarın mensubu olduğu belediye başkanlığı 200 milyon lira para harcadı,

“İstanbul ne olmalı?” diye. Bütün ilçe belediyeleri, bakanlıklar, yüzlerce uzman çalıştı, “Yeni hava limanı yapılması zorunlu olursa -2025 gibi planlıyorlarmış- yeri Silivri’dir.” dedi. Niye Silivri’dir, çünkü bütün ulaşım hattı, aksı Marmara Deniz’i kıyısındadır İstanbul’da ve “Kuzey ormanları asla yerleşime açılmamalı, asla şeye açılmamalı. Çünkü kuzey ormanları İstanbul’un can damarı. Yani zaten burayı da bir açtığınızda zaten kıt kaynaklar var ülkemizde. Yani Nevşehir’den tutun ne bileyim, Kocaeli’ye, Bursa’ya, Aydın’a, bütün bu kaynaklar İstanbul’a yığılır, nüfusu çok artar.” dediler, çok doğru şeylerdi bunlar. Ama bir anda bizim kuzey ormanlarımız bu şekilde... Yarın öbür gün imara da açılacak göreceksiniz, zaten imara açılmasının ön planıdır bu üçüncü köprü, üçüncü hava limanı, yat limanı.

Şimdi, sürede böyle bir sıkıntı çıktı, o ihaleye girecek şirketler için en önemli belirleyici şey havalimanının kotuydu, yani kaç metre yüksekliğe yapılacak? Bunun da sebebi şu: İnşaat yatırımlarının çok önemli bir kısmı, oradaki bu “hafriyat” denilen, yani oranın dolgusuyla alakalıydı ve mümkün değil dolmuyordu. Yani dışarıdan sürekli taşımanız gerekiyordu, o da maliyeti çok artırıyordu. Ne yapıldı daha sonra? Arkadaşlar, o ihalenin en önemli belirleyici olan havalimanının kotu, yani deniz seviyesinden yüksekliği ihaleden sonra düşürüldü. Normalde, teknik sebeplerle düşürüldüğü söyleniyorsa burada iki eleştiri var: Bir, bu kadar büyük bir ihaleye çıkıyorsanız bu teknik sebepleri nasıl göremezsiniz? Yani bunu görmeden nasıl ihaleye çıkabilirsiniz? İki: Bu kadar esas bir değişme söz konusuysa ihalenin yenilenmesi gerekir. Çünkü ihalenin temel koşulları değişmektedir. Eğer, temel koşullar değişmeden yatırımcıya yaklaşık 60 metreye yakın kot düşüklüğüyle -bunun çeşitli hesapları var, buna “1 milyar avro” diyen de var “2,5 milyar avro” diyen de var, işletmenin lehine yaratılan fark dolayısıyla- eğer böyle bir kaynak aktarımı olursa bu şu şüpheyi doğurabilir: Bunun adı “Edimin ifasına fesat karıştırma” olabilir, çünkü ihalede belirtilen koşullarda bu işi yapmamış olursunuz. Çünkü bu iki temel sorun -başka sorunlar da var pist başlarıyla ilgili, diğer şeylerle ilgili ama- Türkiye Cumhuriyeti’nin nakdi anlamda en büyük projesine büyük bir gölge düşürmüştür.

Şimdi, bu dönem itibarıyla belki bu sorunlar çıkmayabilir. Ama ne çıkacağını ben size söyleyeyim. Bu otuz yıllık garantiler, çok büyük ihtimalle çalışmaya başlayacak, çünkü bu projede, ülkemiz ekonomisinin yüzde 7 büyüyeceğine dair projeksiyonlarla yolcu garantileri verildi. Bir de parantez içi bilgi vereyim: Havalimanının yapılma alanıyla havalimanının ihtiyacı arasında büyük bir fark var. Bunun zaten uluslararası karşılaştırmaları var. Dünyanın en büyük hava limanı bunun dörtte 1’i kadar yerde, oraya da oteller, AVM’ler yapılacağını biliyoruz ama. Şimdi, Türkiye ekonomisi, bugün itibarıyla, baktığımızda dolar 3,42’ye geldi. Çok büyük ihtimalle faizi yükseltsek bile durduramayacağımız bir noktadayız. Çünkü bilinenden çok daha farklı bir krize doğru gidiyoruz. Eskiden “yapısal kriz” dediğimizde ekonomik yapısal sebepler vardı. Şu an itibarıyla bu ülkenin yapısal, siyasal riskleri olduğu için krizin derinleşebileceğini hüznle görüyoruz. Bu krizin derinleşmesi bu projelere de çok büyük bir etki doğuracak ve bunu, on yıl sonra, on beş yıl sonra gelecek nesiller bu yap-işle-devret bedellerini ödediği sırada “Niye yapmış?” ve “Kim yapmış?” diye sormaya başlayacak. Bu “Niye yapmış?” ve “Kim yapmış?” sorma dönemlerinde hangi siyasal iktidar biçimi olursa olsun muhakkak bununla, bunu finanse eden insanlar bir şekilde hukuken hesaplaşacaktır. Yine söylüyorum, içinde çok güvendiğim bürokratların olduğu bir yönetim var. Sonuçta hepimiz aynı ülkenin partileriyiz. Bu ağır sonuçlar doğmadan önce buna müdahale edilmeli.

Sayıştay aslında doğru bir şey söylüyor, diyor ki: “Bunu şimdiden hukuken düzeltin. Yani bunun hukuki altyapısını yapmazsanız, çünkü siyasilere muhakkak sorumlu olacaktır ama bir de buradaki bürokrat ekip, bundan önceki yönetim kurulu gibi bunun hukuki sorumlusu olacak. Ben bürokrasiden gelmiş bir milletvekili olarak, hiçbirinize bu tip bir şeyi tavsiye etmem, çünkü bu, diğer soruşturmalara da benzemiyor arkadaşlar. 2000-2001 yıllarında biz hazineye soruşturmalar yaptık. Ama böylesine bir şeyi

ben hayatımda görmedim, sonuçları çok ağır olur. İnşallah, hep beraber düzeltebilir ve memleketimize katkı sağlayacak bir yatırım hâline getirebiliriz. Bu, bizim onayladığımız, tasvip ettiğimiz bir proje asla değil ama sonuçta yapılıyor ve devam ediyor. Bari hukuka ve ekonomiye uygun olarak yapılmasını sağlayın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Aykut Bey.

Sayın Pekşen, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; doğrusu, bu, DHMİ konusu gündeme geldiğinde, uzun yıllar emek verdiğim bir sektörün bu kadar dramatik bir teknik tablolarla ve Sayıştay raporuyla buraya gelmesinden üzüntü duyduğumu da ifade etmekte yarar görüyorum. Tabii, işin teknik kısmını anlatmakta önce yarar görüyorum.

Birincisi: Bu İstanbul’da yeni inşa edilen havaalanının yaklaşma, bekleme ve kalkış rotalarının Bulgaristan ve Romanya hava sahası içerisinde kaldığını biliyoruz. Peki, bu hava sahaları içinde komşu ülkelerde bir sonuca varılmış mı? Bunlara ilişkin bir çözüme ulaşılmış mı? Hayır, burada da bir çözüm henüz sağlanmamış.

Şimdi, bu hava sahalarına giren, kalkış ve inişlerde, beklemelelerdeki uçakların bu sahalarla ilişkin oluşturacakları maliyetleri işletici firma da üstlenmediğine göre, bu maliyetlerin, şu anda, görünmediği bir şekilde, Devlet Hava Meydanları tarafından da karşılanacağı anlaşılmakta.

Yine, aynı hava meydanının, inşaat sahası içerisinde, deniz seviyesinden 220 ile 300 metre arasında 12 adet RES bulunmakta. Bu RES’ler de zaten hava alanı maliyet sahası içerisinde. Bunlara ilişkin de bugüne kadar herhangi bir çözüm üretilmemiş. Yani, o RES’ler de, orada, varlıklarını devam ettiriyorlar. Bu RES’lerin oradan kaldırılmasının maliyetleri de ayrıca Devlet Hava Meydanları tarafından karşılanacak ayrı bir durum.

Bir başkası, yine DHMİ’nin geçmişte yapmış olduğu planlamada, bu meydanla ilgili planlamada, hava kontrolörlerinin eğitilmesi ve hava kontrolör ihtiyaçları da belirlenmiş. O tarihte verilen rakam 876 hava kontrolörlüğü planlanmış. Şu anda bildiğim kadarıyla 200 hava kontrolörü eğitim görüyor. Bu planlamalara göre çok ciddi bir hava kontrolörü açığı var. Bu açığı kapatacak bir eğitim altyapısı da bugüne kadar yapılmamış. Tıpkı pilotlarda olduğu gibi, gelecek yıllarda Türkiye’de çok sayıda yabancı kadrolu hava kontrolörü planlaması zorunlu hâle gelecek gibi görünüyor. Buna ilişkin bir planlama da bugüne kadar yapılmamış.

Bir başka konu: Bugün Türkiye’de özellikle slot’lar, yani uçuş izinleri neredeyse Türk Hava Yollarının tekeline geçmiş, ama bu İngiltere, Almanya, Fransa gibi gelişmiş Avrupa ülkelerinde böyle değildir. Bu slot’ların belirlenmesinde rekabete açık bir hâl vardır. Özellikle, yolcu talebinin yüksek ve kârlı olduğu slot’lar ihalelerle belirlenir. Ne hikmetse, Türkiye’de bu hava slot’ları bugüne kadar Türk Hava Yollarının kontrolünde ve DHMİ’nin haksız rekabet yaratacak şekilde diğer sektörleri de taşıyamayacak şekilde planlandığını görüyoruz. Az önce, burada, havacılığa ilişkin bir değerlendirme yapıldı. Şu anda Türkiye’nin havacılık planlaması 2001 yılında yapılmış havacılık planlamasıdır. Ne yazık ki o havacılık planlaması bile uygulanamadı. On dört yıllık iktidar döneminde on iki tane hava yolu şirketinin sektörde battıkları, kelimenin tam anlamıyla battıkları ve tasfiye sürecinde oldukları, bir kısmının da tümüyle kapandığını biliyoruz. Bunu da hatırlatmakta yarar görüyorum.

Ben, tabii, bu kâr edilen saatlere ilişkin slot’ların belirlenmesinde tıpkı Avrupa Birliği kriterlerine taahhüt ettiğimiz gibi, bunların da ihaleyle, rekabete açılarak verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir başka husus ise, yine bu slot'ların belirlenmesinde yurt dışı seyahatleri -enteresan tabii, bu- Türkiye'de çok tartışılan bir konu. 6 kez bir haftada yurt dışına seyahat yapılıyor ama burada görevlendirilen personel de İngilizce bilmiyor. Onun yanına bir de uzman konuluyor, havacılık konusunu bilen bir uzman bir de İngilizce bilen birisi veriliyor, böyle bir çalışma yürütülüyor.

Yine, sayın ilgililer, sanırım bürokratlar bunu da yanıtlayacaklardır; bu, yeni inşa edilmekte olan hava meydanına yapılması gereken metroyla ilgili bugüne kadar ciddiye alınabilir bir çalışma yapılmadığını görüyorum. Bu metronun yaklaşık maliyeti 2 milyar dolar. Bu konuda Devlet Hava Meydanları İşletmesine, keşif artışı yöntemiyle bu metro işinin, oradaki mevcut inşaat şirketlerine, bu işi üstlenen şirketlere verilmesi yönünde bir çalışma yürütülmüş müdür? Bu konuda bir çalışma yürütülmesi talebi var mıdır? Böyle bir çalışma tasarlanmakta mıdır? Bunu da izah ederlerse sevinirim.

Bir başka husus: Şimdi, mevcut Atatürk Havalimanı 2021 yılına kadar işletme kapsamı içerisinde devam edecek. Bu hava meydanından tarifeli uçuşlar yapılacağına göre, bu mevcut inşa edilen havalimanı da 2018 yılında açılacak. Yani diğerinden üç yıl önce açılmış oluyor. Bu tarifeli uçuşları mevcut havalimanına, yeni havalimanına taşıdığınız zaman diğer havalimanı ile bu havalimanı arasındaki hukuki sonuçlar nasıl düzenlenecek? Verilmiş olan garantiler ve bu garantilerin devlete, kamuya maliyetleri nasıl planlanacak? Buna ilişkin bugüne kadar kamuoyunu ikna edecek bir çalışma yapılmış mıdır? Bu konuları karşılırsanız çok teşekkür ederim.

Yine, birkaç tane soru sormak istiyorum: Özellikle, az önceki sunumunuzda meydanların kapasitelerini, metrekairelerini dinledim. Biraz havacılıktan anlayan birisi olarak söylüyorum: Neredeyse, hava meydanlarının metrekaire ve kapasiteleri dünyada birinci sırada büyüklükteki kentlere ilişkin kapasiteleri içeriyor. Özellikle Ağrı'yı, işte Bandırma'yı dinledim, hakikaten çok şaşırdım. İşte Sabiha Gökçen Hava Meydanının metrekaire kapasitesi 28 milyon yolcu taşıyabiliyor ama bizde inşa edilen hava meydanlarına bakıldığında zaman, bunlar gerçekten ihtiyaçların çok çok üzerinde. Yani önümüzdeki elli yılda bile planlanmış olsa bunu da kabul edeceğim ama yüz yıl sonra o kentlerin ulaşamayacakları nüfuslarına göre bir planlama yapılmış. Bunların fizibl olmadıklarını, DHMİ'ye büyük bir maliyet yüklediğini zaten Sayıştay söylüyor, benim buna ilişkin söyleyeceğim bir şey yoktur.

Deminki etik tartışması konusuna da tanık oldum. Bu konuda da bir iki cümle söyleyeceğim Sayın Genel Müdüre.

Efendim, Sayın Genel Müdür "FMF" diye bir şirket, eşinizin işletiminde bir şirketten bahsediliyor -oğlunuz Fırat diye Allah uzun ömür versin, Allah mesut bahtiyar etsin, ailenize de mutluluklar diliyorum- Fırat, Funda, siz, eşiniz de Mehmet, böyle bir şirketiniz var mı? Oğlunuz kaç yıldır TAV şirketinde çalışıyor? Boğaz'da bir villada mı oturuyor? Orada oturduğu evin lojman kirasını TAV mı ödüyor? Eşinizin bu şirketi TAV'la iş yapan müteahhit şirketlerle herhangi bir şekilde doğrudan veya dolaylı olarak bir iş yapmış mı, yapmaya devam ediyor mu? Herhangi bir partnerliği var mıdır? Oğlunuzun altındaki makam aracının giderlerini kim karşılıyor? Oğlunuzu evlendirdiniz -Allah mesut, bahtiyar etsin, mürüvvetini görün inşallah- Ankara Sheraton Otelinde düğün yapmışsınız, gerçekten çok güzel, kutluyoruz. Düğüne de TAV'ın özel uçağıyla kıymetli bir sanatçı getirmişsiniz, o da çok önemli, kutluyorum, iyi eğlenceler diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Pekşen, teşekkür ediyoruz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bu etik konusundaki bu notları da burada kayıtlara geçsin diye söyledim.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Turan...

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Devlet Hava Meydanlarımızın ve diğer kurumlarımızın kıymetli yetkilileri; hepinizi tekrardan selamlıyorum.

Erzurum’da bir restoranta giden bir vatandaş bir kürdan istemiş. Sonra restoran sahibi de demiş ki: “Vallahi, alan cidir, alan cidir, galmiyir ki.” Burada da şimdi, konuşan gidiyor, konuşan gidiyor. Maksat hasıl oldu, artık daha bundan sonra konuşmaya gerek yok gibi bir...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz buradayız.

HASAN TURAN (İstanbul) – Ben şu diğer arkadaşlar için söyledim, burada kalanları tenzih ediyorum. Maksat hasıl oldu, haber değeri üretildi, konuşulacaklar konuşuldu, medyaya servisler yapıldı, bundan sonra Türk havacılık sektörünü, Türk havacılık sektöründeki gelişmeleri, halka yapılan hizmetleri konuşmasak da olur gibi bir fotoğraf ortaya çıktı ve şunlara da ben buradan baktıkça doğrusu üzülüyorum. Biraz önce kardeşimiz de etik bir şeyle ilgili, başlayan mevzu diye göndermede bulunduğu için söyleme gereği duydum.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Cevabını almadan da gitti ama.

HASAN TURAN (İstanbul) – Şimdi, bir genel müdürümüz var, hem de bir hanım, hanımefendi, en azından, her zaman Mecliste söylediğimiz, biz burada ne konuşursak konuşalım hepsi güme gitti ve ben vicdanen ki...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tutanaklara geçti...

HASAN TURAN (İstanbul) – ...CHP Grup Başkan Vekiliniz Engin Bey bazen “Siyaset bir vicdan işidir.” falan derken vicdanen böyle bir başlangıcın bizim siyasetçinin ve siyaset vicdanına hiç uygun düşmediğini ifade etmek istiyorum. Onu özellikle...

Şimdi, şunları da konuşmuyoruz ayrıca, rakamlar üzerinden bir konuşalım: Bakın 2003 yılında ülkemizdeki havaalanı sayısı 26. Şu anda 2015 yılı verileriyle havaalanı sayımız 55. Yanlışımız yok değil mi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani yolcuların ne kadar olduğunu, sayılarını da söyleyin, onu da söyleyin.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sektör istihdamı 65 bin kişi, bugün 192 bin kişi. Yani 130 bin kişi daha fazla ekmek yiyor. Hava yolu işletmesi aynı. Terminal kapasitesi 55 milyon 2003 yılında. Bugün 250 milyon, yani 5 kat artmış. Uçak trafiği 529 bin yolcu. Bugün 1 milyon 800 bin yolcu kapasitesine göre. Ülkemiz Avrupa sıralamasında 2003 yılında 7’nci sırada, bugün itibarıyla 3’üncü sırada. Dünya sıralamasında 18’inci sırada 2003 yılında, bugün itibarıyla 8’inci sırada.

Dolayısıyla, bizim her zaman siyaseten vurguladığımız ve altını çizdiğimiz bir gerçeklik ve yaşanmış hayatın bizzat slogana dönüşmüş ifadesi var, o da şu: Hava yolunu halkın yoluna dönüştürdük. Örneğin, ben, Giresunluyum, İstanbul Milletvekiliyim. Biz Samsun’dan memleketi giderken iki saatlik yolu, üç saatlik yolu -bugün bir buçuk saatte gidilen yolu- üç-üç buçuk saatte gider kara yoluyla. Bolaman tünellerinde bir kamyonun arkasına takılırsak eyvah iki saatte o yol bitmez ve memleketi varacağımız saati, Karadeniz de görüldüğü için, iple çekerdik. Ancak bugün kara yolu da hava yolu gibi oldu, çok hızlı bir şekilde ulaşıyoruz. O da yetmedi, hayaldi gerçek oldu. Dünyada ikinci, Avrupa’da birinci olan denizin üzerine, hem de Karadeniz gibi hırçın bir denizin üzerine havaalanı yaptık. Vatandaş İstanbul’dan fındık toplamaya veya memleket hasreti gidermeye gittiğinde uçağa biniyor bir saat on beş dakikada, bir buçuk saatte Ordu Giresun Havaalanı’na iniyor. “Yapamazlar, edemezler, çalışmaz, yolcu bulmaz, sakın ha.” diye sürekli felaket tellallığının arasında öyle bir yapıldı ki bugün uçaklar

vızır vızır çalışıyor, hiç de zarar etmiyor ama buna bile hep kusur bulanlar oldu. Arkadaşlar, şurada bir bardak var, bak içinde bir su var, bardağın neresinden baktığınız çok önemli. Bazen isterseniz içindeki suyu görürsünüz bazen de boş tarafını. Tabii, ilerleme açısından boş tarafı görmenin gereğine inanıyor ve destekliyorum, eğer ilerlemek istiyorsak eleştireceğiz. Ancak eleştirirken biraz önce başta olduğu gibi bitirerek eleştirirsek yazık olur. Havacılığı konuşmadan basın mensupları çıktı yani nedir bu? Gözün içinde mertek aramaktan başka hiçbir şey değil. Hiçbir şey değildir yani dünden haber başladı, hepimiz burada siyasetçinin algısı da yerlere serildi, rüşvetçi olduk çıktık. Ya, madem alıyoruz biraz iyi yani pahalı bir şeyler alsaydık bari ya iPad’li olduk yani bizim kıymetimiz bu kadar mı ya? Siyaset algısı böyle yerlere seriliyor bu ülkede. Siyasete kurban etmemek lazım, siyaseti her ucuz materyalin malzemesi hâline dönüştürmemek lazım diye düşünüyorum.

Bakın, biraz önce bardağın boş tarafından bahsettim ya, boş tarafıyla ilgili bir örnek vereceğim. Arkadaşlar, devletin vermiş olduğu garantilerden ettiğimiz zararları ballandıra ballandıra anlatıyorlar. Ne zararlar etmişiz. 41 milyon dolar veya euro zarar etmişiz, değil mi? Peki, ne kadar kâr ettik hiç söyleyen var mı, hiç duydunuz mu burada? Duymadınız çünkü eksik görmeye alışmış göze fazileti gösteremezsiniz. Bu garantilerden dolayı 411 milyon euro kâr etmişiz toplam totalinde, bilmiyorum bakıyorsanız kümülatif bakacaksınız. Ormana bakarken sadece ağacı görürseniz oradaki ormanı ıskalıyorsunuz demektir. 411 milyon euro kâr ediyorsunuz... Hepimiz sağlamayı biliriz, matematiğin en basit kuralıdır, artıdan eksiği çıkartınız totalde ettiğimiz kâr ortaya çıkar ve bilanço da ortaya çıkmış olur, oradan zarar ettiğiniz 40 milyon euroyu da düşersiniz totalde biz kâr etmişizdir. Ama siz onu öyle her gün servis ederseniz ki “Biz zarar ediyoruz.” o zaman bu memlekete yatırım gelmez, havaalanı da gelmez. Diyorsunuz ki, havaalanı yapmanın, yatırım yapmanın iki yöntemi var. Bir: Ya, kendi özgün kaynaklarınızla yaparsınız. İki: Yap-işlet-devret diye dünyada kullanılan bir yöntemi kullanırsınız. Yani başkasının parasıyla ülkenize yatırım yaptırırsınız, tırnak içerisinde tüccar anlayışı, -Cumhurbaşkanımız da her zaman söylerdi- kazan-kazan formülü. Sadece ben kazanayım diye bir şey var mı dünyada ya? Bu katı devletçilik anlayışı bugün Rusya’da bile kalmadı, hiçbir yerde kalmadı. Yani ne yapıyorsunuz siz? Yatırım yaptırıyorsunuz ama adama diyorsunuz ki yatırım yap, devleti zengin et, milleti zengin et ama kâr etme. Böyle bir şey var mı ya, böyle bir yatırım yapar mısınız siz? Hiç kimse yapar mı burada, akli olan yapar mı? Tabii ki garanti veriyorsunuz, ona da Hazine garantisi vermiyorsunuz, kendi kredini bul, yatırımı yap. Şu kadar şey karşılıklı bir fizibilite yaptırıyorsunuz, ülke kaynakları keşke Yağma Hasan’ın böreği gibi bu kadar geniş olsa da hiçbir şekilde... O zaman bizim şeyi beklememiz lazım. Şimdi düşünüyoruz böyle Çanakkale’ye köprü yapacağız. Ne zaman yapalım? 2050 yılında, planlayalım. İzmir’e otoyol yapacağız, 2060 yılında. Havaalanı istiyor Ordu, Giresunlular, arkadaşlar 2070’i bekleyin. Rahmetli Demirel’e...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Niye, on dört yıldır iktidardasınız...

HASAN TURAN (İstanbul) – On dört yıldır... Efendim...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yüzde 50 büyüme hızını büyüme hızını yakalasaydınız on dört yıldır...

HASAN TURAN (İstanbul) – Haydar Bey, sevgili kardeşim, bakın, on dört yıldır yaptıklarımızı saydım zaten biraz önce. 26 havalimanını bugün itibarıyla 55’e nasıl çıkardığımızın hikâyesini anlattım ben, ben başka bir hikâye anlatmıyorum ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yüzde 80’ini özel sektör yaptı.

HASAN TURAN (İstanbul) – Hava yolunu halkın yoluna nasıl çevirdiğimizi anlatıyorum.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Hiçbir iktidar yapamamış onu çünkü.

HASAN TURAN (İstanbul) – Ben başka bir hikâye anlatmıyorum ki. Hava yolunu halkın yoluna nasıl çevirdiğimizi anlatıyorum yani keçi gitmeyen yerlere otoyolları, çift yolları, duble yolları nasıl yaptığımızı anlattım. Denizin üzerine bir havaalanını nasıl yaptığımızı anlattım, ben başka bir şey anlatmıyorum ki.

Değerli arkadaşlar, şu anda da yapımı devam eden 8 tane değil mi Sayın Genel Müdürüm?

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – 8.

HASAN TURAN (İstanbul) – 8 tane daha devam eden havalimanımızın faaliyeti devam ediyor. Tabii ki planladığımız 20-30 tane havalimanı içerisinde birkaç tanesi... Biraz önce mesela çıkan arkadaşımız Fethi Ağabey belki havaalanı istiyor. İstiyor değil mi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İstiyor.

HASAN TURAN (İstanbul) – “Havaalanı istiyorum.” diyor, “Hem de adını Ömer Halisdemir koyalım.” diyor. Allah rahmet eylesin bütün şehitlerimize, ne kadar güzel. Sosyal talep olarak istiyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hükûmetin görevi de bunu yapmak.

HASAN TURAN (İstanbul) – İşte bir bak, AK PARTİ’ye Allah razı olsun, standardı o kadar yükseltmiş ki herkes vilayetine havaalanı istiyor, geçmişte otoyol isteyemiyorduk, yol isteyemiyorduk. İşte beklentiyi artırmak, aslında koyduğumuz çitanın başlangıcıdır. Şimdi, dolayısıyla havaalanı istiyor, havaalanını istiyor ama havaalanını isterken o vilayetin havaalanının yolcu kapasitesinin kaldırıp kaldırmayacağını hesabını yapmıyor, yapmak istemiyor. İnsanların sosyal taleplerini ne zamandan beri sadece fizibilite yaparak bizim devletimiz zarar mı eder kâr mı eder hesabıyla istediğine şahit oldunuz. Tabii ki ister, siz de hizmet üretmek zorundasınız, tek bir yolu da yoktur. Kaynağınız yetmiyorsa kaynak üretirsiniz yaparsınız, bizim de yaptığımız o, yapmışız 9 tanesi tutmuş 1 tanesi eksik çıkmış, öbüründen de telafi ediyorsunuz.

Arkadaşlar, hadiseye böyle bakmak lazım. Ben Devlet Hava Meydanları başta olmak üzere ilgili bütün kurumları milletin kalkınmasına, devletin kalkınmasına, Türkiye’mizin kalkınmasına destek veren bütün kurumları ve görev yapan herkesi tebrik ediyorum, çabalarından dolayı teşekkür ediyorum. Tabii, onlar bürokraside, siyasetin, Hükûmetin iradesini temsil ediyorlar, Hükûmetimiz başta olmak üzere şu andaki Başbakanımız sonuç itibarıyla bu ulaştırma politikalarına yön veren liderimizdi, o ve Cumhurbaşkanımızı da bu memleketimize yapmış olduğu katkılardan dolayı teşekkür ediyorum. Allah hepsinden razı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

Sayın Akar, söz talebiniz mi var?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, var.

BAŞKAN – Ben toparlayıp öneriyi oylattırıp gönderecektim ama devam mı ediyoruz...

Evet, buyurun...

HASAN TURAN (İstanbul) – Haydar Ağabey, bak oradaki fotoğraf eğer müsaitse eyvallah, vicdan işidir dedik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Turan, çok güzel bir seçim çalışması yaptınız.

HASAN TURAN (İstanbul) – Biz her gün dinliyoruz, biraz önceki oydu işte.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kahvehanede, meydana, gittiğiniz toplumlarda, Hükûmetin icraatlarını anlatmak gibi bir göreviniz olduğunu biliyorum.

HASAN TURAN (İstanbul) – Biraz önceki oydu, kahvede de bu vardı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz bunları eleştireceğiz, siz de Hükûmetin mensubu milletvekili olarak bunları anlatacaksınız.

HASAN TURAN (İstanbul) – Biz de öyle yaptık şu anda.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Böyle bir siyasi çalışma yapmış oldunuz. Buradaki bizim görevimiz bu değil Sayın Turan. Biz hep söylüyorum burada, bugüne kadar da geldiğimiz KİT’te çok önceleri çok kavgalar olurdu, kişiler üzerinden eleştiriler olurdu, aileye karşı eleştiriler olurdu, bunları bu dönem kaldırdık ve kurumların geneli üzerinde...

HASAN TURAN (İstanbul) – Affınıza sığınarak bir kısa soru sorabilir miyim?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sor.

HASAN TURAN (İstanbul) – Bakın, milletvekili arkadaşınız kişisel bir sürü soru sordu, cevabını bile almadan gitti, bu işte siyaset.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru bulmuyorum.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Adam diyor “Doğru bulmuyorum.” diyor...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, ben sürecin gelişmesine bakarsam burada bir yıla yakın birlikteyiz ve kurumun genelini değerlendirmeye çalışıyoruz. Burada iktidar partisi milletvekilleri de, muhalefet partisi milletvekilleri de hiçbirisi savcı değil, avukat da değil ama bizim burada bir görevimiz var, kurumdaki eksikleri tespit ve o eksiklerin giderilmesi için de varsa önerilerimiz varsa eleştirilerimiz bu kuruma yöneltmek. Ama izlenen tutum kurumdaki gelen arkadaşlarımıza biz onlara kişisel hakarette bulunmuyoruz, onların yaşam tarzlarını eleştirmiyoruz, böyle bir...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Eleştirdi işte az önce.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İstisnalar kaideyi bozmaz, genel prensip olarak... Sevgili Orhan kardeşim, genel prensip olarak anlatıyorum. Konunun başında da olayı siyasallaştırmadım, bir tane AKP’li milletvekili arkadaşımı işin içine dâhil etmedim, siyasi partiyi işin içine dâhil etmedim, azami olarak bunlara dikkat etmeye çalışıyorum.

Bizim görevimiz burada kişisel olarak değil, kurumun bütünü üzerinde, hukuk servisinden işletmesine kadar, ihalesinden engelli çalıştırdığı duruma kadar hepsini bir bütün olarak değerlendirmek. Tabii ki bu kurumların görevleri başarılı olmak, bu kurumların görevleri üretmek, bu kurumların görevleri üretmek. Ürettikleri zaman performanslarının üzerine çıktığı zaman gerekirse motive edeceğiz, takdir edeceğiz, alkışlayacağız ama bunu da yaparken eksiklerini de söyleyeceğiz. Bizim de sizin de görevimiz bu burada. Yoksa kurum evet, 21’inci yüzyılda yaşıyoruz, 21’inci yüzyılda her kentte havalimanı olmalı ama benim kentimdeki havalimanı çalışmıyor sevgili arkadaşlar, buradan mı başlayayım ben şimdi olaya, çalışmıyor. İşte Ercan Havaalanı çalışmıyor, Ercan Havaalanı’ndaki problemin bir örnek alınarak, derdinin örnek alınarak bundan sonra yapılacak yap-işlet-devret modellerinde kesinlikle doğru fizibilite çalışması... 3 kent birleştirilmiş, -biraz sonra geneli üzerinde konuşacaktım- 3 kentin nüfusunu çıkarttım, nüfusu neredeyse verilen yolcu garanti sayısına eşit yılda. Böyle bir ihaleyi senin vicdanının kabul eder mi? Böyle bir garantiyi vicdanın kabul eder mi? Bırakın bu üç kent göç veren bir kent yani 3 kentin nüfusu Kocaeli gibi, Bursa gibi, İzmir gibi, İstanbul gibi...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Göç vermesin diye yapıyoruz, onlar olsun göç etmesinler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kesme Allah aşkına ya!

İzmir gibi nüfus artışı belli bir seviyeye çıkmış ve perspektif olarak geleceğe baktığımızda beş yıl, on yıl, on beş yıl içerisinde bu yolcu garantilerini yakalayacak bir ortam da yok ortada. Şimdi, sevgili arkadaşlar, bunu burada söyleyeceğiz, bu eksikliği söyleyeceğiz, bundan sonra yapılacak ihalelerde bu

yanlışın yapılmaması için önerilerde bulunacağız. Orada bir art niyet varsa firma kayırlmışsa, -bakın 50 milyonluk bir yatırım var ve yılda 5 milyon para ödüyoruz adamlara- bir kötü örnek bütünü bozar. Onun için çok detayına girmeyeceğim, Genel Müdürümüz not alıyor ama başka bir şey daha söyleyeceğim arkadaşlar. Her zaman bu yap-işlet-devret modelini savunmak Türkiye'nin gücü yok ama bunu söylediğimizde kıyamet kopartıyorsunuz "Türkiye büyüyen bir ekonomi." diyorsunuz, cumhuriyet tarihinin beğenmediğiniz tarihinin ortalamalarını yakalayamamış.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Nasıl yakalayamamış? Hemen çıkartalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, çıkartalım, teknik, özel çalışalım seninle yakalayamamış on dört sene zarfında.

BAŞKAN – Sayın Deligöz, müdahale etme, toparlayacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakın özür diliyorum, biteceğim ben de.

Bugün Cumhurbaşkanı, eski Başbakan, Yuvacık Barajı içimizi öldürdü, söylemediği meydan kalmadı, ne vatan hainliğimiz kaldı ne de Hazineyi zarara uğrattığımız kaldı. Yuvacık Barajı'nın maliyeti yap-işlet-devret modelinin Türkiye'deki ilk örnekleridir, ilk barajdır. 140 milyon metreküp su tutar, on beş senedir garanti süresi, 524 milyon dolara mal olmuştur, garanti bittiğinde on beş sene sonra 2,3 milyar dolar ödeme yapılmıştır Thames Water şirketine. Maliyetin 4 katıdır, hadi bakalım hep beraber buradan kalkıp gidelim hava meydanlarının hazır burada uçakları da vardır, binelim uçağa gidelim, Osmangazi Köprüsü'ne bakalım hep beraber.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Getirisi kaç kattı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Osmangazi Köprüsü...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Getirisi kaç kattır, maliyetinin 4 kat, 100 katı en az.

BAŞKAN – Orhan Bey, Sayın Deligöz, toparlayalım da gidiyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Osmangazi Köprüsü'ne hep beraber bakalım, 40 bin garanti verilmiş, 40 bini elli senede yakalayamazsınız bu kafayla, bu mantıkla, otuz beş yıl artı KDV, yıl başında da yeni dolara göre hesaplanacak fiyat. Bugün tekrar rakamlar geldi, 40 bin garantili, sadece ortalama 16 bini geçmiş şu ana kadar, geçen de ödüyor, geçmeyen de ödüyor. Bu köprüye ihtiyacımız var mı? Var. 2 tane mi var, 3 tane mi var, var. Havaalanına ihtiyacımız var mı İstanbul'da? Var, doğrudur, ben bunu inkâr etmiyorum. Ben çiçek, böcek için yola da, havaalanına da karşı çıkmam, onu da söyleyeyim. Ben çiçek, böcek için bir termik santrale karşı çıkmam, onu da söyleyeyim. Dere üzerindeki HES...

HASAN TURAN (İstanbul) – Özür dilerim, Atatürk Havalimanı yapıldığında etrafında bina yoktu, "Sabiha Gökçen çalışmaz." deniliyordu...

BAŞKAN – Bakın, Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben HES'e karşı çıkarım dere üzerinde yapıldı ama bir baraja karşı çıkmam asla, onu da söyleyeyim. Ben öyle klasik bakan insanlardan değilim, sanayinin enerji ihtiyacı varsa bu enerjiyi karşılayacak termik santrali de... Ama şunu söylerim: Nükleer santral, termik santral, hidroelektrik santral maliyetlerine baktığımda, vatandaş olarak fiyatlara baktığımda sadece Afşin-Elbistan'da 8 milyar ton kömürün olup da buna bir termik santral yapamayıp 7 kuruşa elektrik üretemezken 30 kuruşa nükleer santrale imza atarsan bunun yanlış olduğunu söylerim sevgili arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; önce tabii, sözlerime başlamadan önce, biraz önce milletvekilimizin hanımefendinin aile hayatıyla ilgili beyanları verip dinlemeden çıkmasını da doğru bulmuyorum, sanki gol atıp çıkmış gibi kendi çalışanlarının önünde. Etik de başlayıp etik olmayan bir tarzda ayrılmasını -keşke kendisi burada olsaydı- doğru bulmuyorum.

Belki sabah sizi üzdük, belki de bir çalışanınızın bir iletişim kazasında siz sahiplenmek zorunda kaldınız ama gönül çıktı maalesef bu. Tabii biz sizlerin yapmış olduğu işlere bakıyoruz siyasi irade olarak, denetim olarak yaptığınız işlere bakıyoruz. Önceden -biraz önce Hasan Bey'in de söylediği gibi, uzun uzun söylediğini ben çok daha kısa söyleyeceğim- hava yolu sadece elitlerin, zenginlerin binmiş olduğu bir yerdi, yapmış olduğunuz yatırımlar, yapmış olduğunuz çalışmalarla artık hava yolu halkın yolu hâline geldi. Ben özellikle hava yolu gibi havalimanları gibi somut çalışmaların, somut göstergelerin halk nezdinde de itibar gördüğünü gözlemliyorum. Her yıl hem iç hattını hem de dış hatlarını artıran bir yolcu kapasitesinin artması, sadece bu değil uçak trafiğinin artması, kârin artması, bunları değerli buluyorum. Sunumunuzu da özellikle dikkatle inceledim, güncellenmiş 2016 sunumu Ekim ayı itibarıyla çoğu kurum Haydar Bey geliyor işte 2015-2014'le geliyor ama 2016'da kuruma getirmişsiniz, bundan dolayı şahsınıza, yönetici arkadaşlara, ben tamamına ben teşekkür ediyorum. Arkadaşlarınızın sabahki tartışmadan dolayı da biraz yüzlerinin düştüğünü görüyorum ama maalesef siyaset bu, siz cesur olun, sizler eğer yaptığınız işleri doğru yaparsanız siyasi irade olarak biz her zaman sizin arkanızda dururuz, vatandaş olarak da dururuz, her zaman da dururuz.

2003 yılında yüzde 59 olan yatırımların gerçekleşme oranının yüzde 96 neredeyse yüzde 100 seviyesine gelmesini takdirle ve tebrikle söylüyorum. Ayrıca bir hanımefendinin de böylesi önemli bir kurumda da Genel Müdür olmasını da başarılı buluyorum. Sizi de yapmış olduğunuz çalışmalardan dolayı tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Reşit Bey, söz talebiniz var, buyurun.

REŞİT POLAT (Kilis) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Yine, KİT Komisyonu olarak Meclis adına denetleme yapıyoruz, eksiklikleri dile getiriyoruz, kurumu daha iyi bir yere getirmek için burada önerilerimizi sunuyoruz, hatalar varsa da hataları düzelmesi için gerekli söylemlerde bulunuyoruz.

Şimdi, sabahki tartışmalardan biraz dem vuracağım. Şimdi sosyal medyaya, İnternet'e girdim, “KİT Komisyonunda skandal, Komisyona rüşvet, algı operasyonu” ya da başka şeyler. Bakın arkadaşlar, burada yaptığınız bir eylemin, bir olayın ne sonuçlar doğuracağını önceden hesaplamamız lazım. Şimdi, şu anda KİT Komisyonunun düştüğü durum hiç de hoş değil. Biz bu işin özündeyiz yani hâlâ o hediyeler orada duruyor, kalkmamasını da anlamış değilim yani bu hediyelerin oradan kalkması lazım hâlâ duruyor. Bakın, kendi itibarımıza gölge düşürecek hareketlerde bulunmamalıyız. Bakın, bugün bile bir seçmenimiz bize bir paket tatlı getirse bile kardeşim gerek yoktu diyen bir zihniyetteyiz biz yani bunu çok iyi herkes bilsin. Söylüyorsunuz hediyeler gelmesin, gitmesin, etmesin diye ama bunu basın önünde yaptığınız zaman maalesef ama maalesef Meclise, milletvekillerinin şu anda yaptığı göreve leke geliyor. Bu konuda kesinlikle dikkat etmek lazım çünkü bizler milletin temsilcileriyiz ve bir tek dayanağımız var o da millet, millet bizi nasıl görürse öyle de bize bakış açısını değerlendiriyor ve şekillendiriyor.

Şimdi, marifet iltifata tabi. Tabii ki bütün yorumları yapıyoruz, bütün eleştirileri söylüyoruz ama benim burada, bu senenin son KİT Komisyonu günü olduğu için şunu da söylemek istiyorum. Ne kadar eleştiriyorsak, -Haydar Bey bunu yapıyor, kendisine çok teşekkür ediyorum- o kadar da övmemiz lazım

güzel işlerde. Marifet iltifata tabiidir yani ben gençlik yıllarımda futbol oynadım, takıma ilk girdiğim zamanlar da oldu, -sizler tecrübelisiniz, size demiyorum kesinlikle- ne zaman büyüklerimiz bize baskı kursa elimiz ayağımız dolaşırdı, ne yapacağımızı şaşırdık ama ne kadar bizi övseler harika bir top sergileyip oyunun içinden çıkardık. Ben Devlet Hava Meydanları İşletmelerinin Türkiye’yi bu sektörde dünyanın en iyi hava meydanları sıralamasına koyduğu için teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Şu an Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, büyük Türk milleti, konforu ve rahatlığı bu sayede yaşıyor ve yaşamaya devam edecek. Hepinize başarılar diliyorum, ayrıca diğer milletvekili arkadaşımızın üslubunu da buradan kınıyorum, tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Bunun yeri bu Komisyon değil, eğer ki bir milletvekili olarak şüphe duyduğunuz bir şey varsa bunun yolu çok nettir, dilerseniz oraya başvurursunuz, haklıysanız karşı tarafa kaybettirirsiniz, haksızsanız gerekli tazminatı ödersiniz, bu kadar basit. Söylemi söyle, ondan sonra git yani şu anda Komisyon bitiyor, bir tek Haydar Bey karşımızda, o sert çıkan, sert vuran arkadaşların hiçbirisi ortada yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizim bir buçukta toplantımız var.

BAŞKAN – Evet, evet, onu açıklayacağım ben.

REŞİT POLAT (Kilis) – Evet, ben size ve ekibinize çalışmalarda başarılar diliyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Uğur Aydemir’in DHMİ Genel Müdürlüğünce Komisyon üyelerine gönderilen hediye konusuyla gündeme gelinmesinden üzüntü duyduğuna ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisinin saat 13.30’da bir toplantısı vardı, ara verecektik ama gerek Aykut Bey gerekse Haluk Bey çok uzattılar, uzatmamış olsalardı hem Hurşit Bey de olsun, Hasan Bey de olsun ben saat 13.30’a kadar toplantıyı bitirip 14.30’da açacaktım ama Haydar Bey anladığım kadarıyla kendisi daha geç katılacak toplantıya herhâlde.

Bir de şunu hatırlatayım ben Sayın Akar. Burada bir ekibiz, bir Komisyonuz, 35 kişiyiz, bir takımız, KİT Komisyonuyuz, bize bağlı kuruluşlar var. Şimdi, bu iPad olayını keşke daha önce benimle bir konuşsaydınız Sayın Akar. Ha, benim haberim var mı bundan? Benim de haberim yok, özür diledi zaten Sayın Genel Müdürümüz geldi “Sayın Başkanım, ben bir hata yaptım, size sormadan bütün odalara dağıttırdım bunları, ben bir yanlışlık yaptım, özür diliyorum.” dedi. Benim için özür dilemesi zaten olayı kapattı ama biz hatayı hatayla düzeltmeye çalışıyoruz, bu hataysa oturup beraber konuşsaydık gruplar adına. MHP, CHP, AK PARTİ otururduk, değerli arkadaşlar hiç bunu çaktırmayalım, bu yanlışsa olduğu gibi paketlerin hepsini toparlardık, paket yapar geri iade edebilirdik. Veya içinde bir şeyler varsa, sunum varsa ona göre devam ettirebilirdik yani bunu basına düşürüp de Türkiye’de bugüne kadar o kadar güzel işler yaptı ki kaç günden beri veya bir yıldan beri alt komisyonlarla beraber ne kadar güzel çalıştık, bir ekip içerisinde, ekip zihniyetiyle çalıştık ama geldik, geldik son gün bir tane iPad bütün KİT Komisyonunu kurban ettik ya. Gerçekten çok üzıldüm, üzgünüz, inşallah bir daha böyle bizim kötü şeylerle veya kötü demeyeyim bu normal bir şey de biz daha yaptığımız işlerle gündeme geliriz diye düşünüyorum. Bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, cevabınızı alacağım, öneriyi oylatıp ara vereceğim inşallah.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Evet, Sayın Akar, buyurun kısa olsun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın böyle bir hediyein kabul edilemeyeceğini bütün siyasi partilerin ifade ettiğine ve bunun Türkiye'ye ve diğer kurumlara verilmiş güzel bir mesaj olduğunu düşündüğüne ilişkin açıklaması

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok kısa.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir kez daha söylüyorum, baştan konuşulup sondan konuşulup, gazetede şu çıkmış, bu çıkmış... Gazetede çıkanları ben bugün öğrendim, samimi söylüyorum. Bu konuda hiç de tereddüt etmem, zaten verdimse de verdim derim, burada öğrendim ama biz arkadaşlarla akşam karar aldık, burada iade etme kararı aldık. Bu hareketin aslında KİT Komisyonu küçük düşürme, arkadaşları rencide edici değil, aslında KİT Komisyonu şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinde sizin de katılmanızla beraber, “İade edeceğiz.” demenizle beraber zaten KİT Komisyonu, Komisyonu onore etmiştir, söyleyecek. hiç ne bizi rüşvetçilikle itham edebilir ne bir başka bir şeyle itham edebilirler. Biz değeri 1 lira da olsa, 5 lira da olsa, 5 bin lira da olsa neyse artık çok önemli değil, böyle bir hediye kabul edemeyeceğimizi hep birlikte bütün siyasi partiler burada ifade ettik, ayırmadık işte siz de ifade ettiniz herhâlde. Bu bence Türkiye'ye ve diğer kurumlara verilmiş güzel bir mesaj olarak düşünüyorum, onun için daha fazla da konuşmaya gerek yok diyorum...

BAŞKAN – Yani bunun, bu hediyein Sayın Akar bize verilmesi, denetimden önce bize verilmesi veya sonra verilmesi bizim görüşümüzü değiştirmez zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biliyorum değiştirmeyeceğini ama...

BAŞKAN – Hiçbirimizin görüşünü değiştirmez.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İki kişinin bildiği sır değildir.

BAŞKAN – Ki kaldı ki Sayın Akar, sır değil bu, arkadaşlar dağıttılar zaten, sır değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, hayır, onu söylüyorum, ister servis edin, ister etmeyin, bir şekilde gizli verin veya vermeyin bu kamuoyunda...

BAŞKAN – Hayır yani gizli yapacak bir şeyimiz yok ki yani alnımız ak başımız dik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, onu söylüyorum, bizim bunu düzeltmemiz gerekiyor ve düzeldi bence.

BAŞKAN - Hayır Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz de katıldınız buna, yanlış olduğunu söylediniz, biz de söyledik, bitti.

BAŞKAN – Sayın Akar, gizli kapaklı yapılan bir şey yok, alnımız ak başımız dik. Tamam yani Devlet Hava Meydanları İşletmesi Komisyon üyelerine bir hediye getirmişler veya sunum getirmişler ama bunu böyle bir şey düşündüğünüzü Sayın Akar, çoğu şeyi paylaşıyoruz beraber, fikir cinnastiği de yapıyoruz, bunu akşam bana telefon açsaydınız: “Sayın Başkanım, bakın, böyle bir şey olmuş, nasıl yapalım, bizim hoşumuza gitmedi bu?” deseydiniz bence Komisyonumuz adına daha iyi olurdu diyorum ve teşekkür ediyorum.

III.- KONU (Devam)

A) GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün (DHMI) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri (Devam)

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun cevap için öneriyi biliyorsunuz zaten, evet kısa bir cevap alayım hemen...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim sorulara cevap vereyim mi ben çok özet olarak?

BAŞKAN – Hayır, hayır, öneriyle alakalı genel çalışmaları yapıyorsunuz herhâlde değil mi, mali alanla alakalı?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yapıyoruz efendim.

Sayın Başkanım, izniniz olursa şahsımla ilgili çok kısa cevap verebilir miyim?

BAŞKAN – Hayır, hayır, şahsınızla alakalı girmiyorsunuz, soruları not aldınız, en sonunda cevap vereceksiniz.

Öneri hakkında, evet...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Peki.

Kuruluşumuz işletiminde bulunan havalimanlarında yapılacak uçuşların ve hava trafiğinin emniyetli bir şekilde sürdürülmesinde büyük bir hassasiyet gösterilmektedir, gereğini yapacağız.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, biz zaten konuyu biliyoruz, özetle hemen. 13.56’da kapatacağım oturumu.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Öneri doğrultusunda gereğini yapıyoruz efendim.

BAŞKAN – Evet, Sayıştayımızın görüşünü alıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – AVM’yi yıkıyor musunuz?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Müracaatımızı yaptık efendim biz, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün yönetmeliğidir, biz üstümüze düşeni yaptık.

BAŞKAN – 2012 ile 2013’ü gündemden çıkarıyorum, 2014’ü izlemede bırakıyorum ve oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 14.45’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.55

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.53****BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)****BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)****SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)****KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, İkinci Oturumu açıyoruz.

Kurumumuzun 2013 yılına ait önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2013 yılına ait 4 önerisi bulunmaktadır.

1'inci öneriyi okutacağım, bu öneri aynı zamanda 2014 yılının 1 no.lu önerisiyle aynı mahiyettir, öneriyi okutup birlikte işleme alacağız.

Buyurun:

Öneri 1:

Zafer bölgesel havalimanıyla ilgili olarak, yolcu potansiyeli ve talebi yüksek olmayan bölgelerde yap-işlet-devret modeliyle yapılacak havalimanlarının projelendirme, ihale ve işletme sürecinde riskin proje paydaşları arasında dengeli dağılması ve havalimanının işletilmesi süresinde DHMİ'nin finansman yükünün azaltılması için optimal garanti yolcu sayısının belirlenmesinde gerek yatırım tutarı ve işletme süresi gerekse bölgesel özellikler, uçak-yolcu trafiği gibi değişkenlerin de dikkate alınması, ihalelerde daha geniş bir rekabet ortamının sağlanmasına çalışılması, bölgesel havalimanının uçak ve yolcu trafiğinin artırılmasına yönelik olarak görevli şirket ve diğer ilgili kuruluşlarla ortaklaşa çalışmalar yürütülmesi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK - Cevaplıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Cevap için Sayın Genel Müdüre söz vereceğim ama Sayın Genel Müdürüm, konuya çok hâkimsiniz zaten, bize böyle okumaktan ziyade cevabın metnini özetlerseniz seviniriz.

Buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK - Peki, o zaman efendim metne bağlı kalmadan sadece özet bir bilgiyi arz edeyim.

BAŞKAN – Daha iyi olur, tamam.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK - Zafer Havalimanı Projesi 2009 yılında Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünün yatırım programında yer alan bir projeydi. Daha sonra, bu projenin ÇED ve kamulaştırma çalışmaları ve fizibilite etütleri bu genel müdürlükte yapıldıktan sonra, 2010 yılında yap-işlet-devret modeliyle ihale edilmek üzere kuruluşumuza devredildi ve kuruluşumuzca bir Yüksek Planlama Kurulu kurul kararı alınarak ihale süreci başlatıldı. Başlatılan ihale sürecinde Zafer Havalimanı, Afyon-Kütahya-Uşak bölgesine hizmet verecek bölgesel bir havalimanıydı ve bu işin fizibilite etüdündeki en sancılı nokta geçmiş olmaması bir yer olduğu için geçmişteki gerçekleştirmelerle geleceğe yönelik projeksiyon yapmanın fiili zorlukları vardı. Ancak buna rağmen biz yatırımın karşılığında gelirlerin düşük olacağını gördüğümüz için bu projenin kamu-özel iş birliği kapsamında pazarlanmasının güçlüklerini de en başından beri biliyorduk Sayın Başkanım. Bu çerçevede garantiler oluşturuldu, ihaleye çıkıldı ve çıkılan ihaleye hiç teklif gelmedi. Çünkü özel sektör burada bir potansiyel

görmedi. Bunun üzerine yeni baştan fizibilitesine bir kez daha bakıldı. Bu yatırım maliyetinin yanı sıra yatırımcıları en çok korkutan konu bu tür projelerde işletme maliyetlerinin yüksekliği. Yatırım maliyeti o kadar önemli değil. Bu havalimanının yirmi dört saat sürekli olarak uluslararası standartlarda işletilmesindeki maliyet yüksekliği nedeniyle biz biraz daha garantileri artırdık, başka türlü pazarlama şansımız yoktu. Bile bile bu garantiler verildi, 50 milyon euro çıplak maliyetti, aynı zamanda bunun finansman maliyetiyle birlikte 70 küsur milyon eurolara bu rakam çıktı.

İhaleye çıktığımızda tek bir firma katıldı. Bu garantiler hiçbir zaman tek bir firmaya bir avantaj sağlamak üzere olamıyor Sayın Başkanım. Çünkü bu ihalelerin tamamı açık ihale ve ilk başta ne kadar garanti verilecek ve bu garantilerin üste çıkkanı nasıl paylaşılacak, bunlar zaten şartnamede çok net ve sarıh olarak tüm katılımcılara ilan ediliyor. Tek başına gelen firma buraya talipli oldu, kredisini de buldu ama bizim beklediğimiz gibi ilk başlarda garantilere ulaşılamadı. Ancak sabahki seansta da görüldüğü gibi, biz bugüne kadar 8 adet yap-işlet-devret projesini garantiler kapsamında yaptık.

Bir de bizim kiralama projelerimiz var, bunlarda hiç garanti vermiyoruz. Garanti vermemizin nedeni yatırım maliyeti nedeniyle kreditorlerin cazibe kazanması, bu projeye kredi vermesi için bu garantiler veriliyor. Bir anlamda risk paylaşımı için veriliyor, yoksa başka bir anlamda değil. Ve bugüne kadar çıkarttığımız 8 projeye de 411 milyon euro garanti ettiğimiz sayıların üzerine çıktığı için, bunlar da idareyle şirket arasında paylaşıldığı için gelir elde ettik. 8 projede kümülatif olarak, Zafer, kısmen Adnan Menderes, kısmen de Bodrum’da yaptığımız ödemeler ise fiilî olarak bugüne kadar 41 milyon euro civarında kaldı. Yani kazandığımızın yüzde 10’unu garanti ödemesi olarak yaptık.

İşletme başladıktan sonra Sayın Başkanım, Sayıştayımız da buranın cazibe kazanması için görevli şirketle müşterek çalışmaların yürütülmesi gereği üzerinde durdu. Bunu yapıyoruz, bu gerek doğrultusunda çalışmaları yürütüyoruz. Aynı zamanda 2016 yılında Destekleme Fiyat İstikrar Fonu’ndan turizmdeki düşmeler için tur operatörlerine de 6 milyon dolar uçak başına ödeme öngörüldü, bir kararname çıktı. Biz Zafer Havalimanını da bu kapsama dâhil ettirdik. Buranın işlemesi, garantilerin ödenmemesi için elimizden gelen tüm çabayı sarf ediyoruz, bundan sonraki iş ve işlemlerde de garanti ödenmemesine gayret ediyoruz ama bu proje öyle bir proje değildi, başından beri biliyorduk efendim, işletme maliyeti çok yüksek bir projeydi.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz talep eden değerli komisyon üyelerimize söz vereceğim.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, nereden başlayacağımı da bilemiyorum. Sayın Genel Müdürüm, “Biz buranın böyle olacağını biliyorduk ama yapılmasına da karar verdik.” dediniz.

Bir, önce, bu ihaleyi yapmak zorunda değildiniz, “Firmalar katılmadı, özel sektör potansiyel görmedi.” dediniz, bir tek katılımcı vardı ve katılımcının tüm şartlarını kabul ettiniz. Yirmi dokuz yıl on bir ay işletme süresi verdiniz bu ilgili firmaya. Yapım süresi üç yıl ve 50 milyon TL. Böyle bir yatırımı kabul etmek mümkün değil. Tamam, havaalanlarını getireceğiz, Türkiye’nin ihtiyaçlarını karşılamak anlamında potansiyel olan bölgelere getireceğiz ama orada kullanılmayacak bir havaalanı yapmak demek, kamuyu zarara uğratmak demektir. Gelirlerinizin yüzde 10’u buna gidiyormuş, bunların hiçbirisi bir bahane değil? Niye bahane değil biliyor musunuz?

Şimdi, ben oturdum, 2010 yılında 3 ilin -bölgesel havaalanı olduğunu söylediniz- nüfusuna baktım, 1 milyon 625 bin nüfusu, 2010 yılında toplam. 2016 yılında, bugün itibarıyla nüfusu 1 milyon 632 bin. Sadece 7 bin artmış, 3 ildeki toplam nüfus artışı altı yılda 7 bin. Yani bu hızla gidersek 2200 senesinde bile sizin vermiş olduğunuz yılda 2 milyon yolcu kapasitesine ulaşması mümkün değil.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – 2 milyon garanti vermedik Sayın Vekilim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - 2 milyon garanti vermediniz tabii.

Yani, şunu söylemeye çalışıyorum, hiçbir şeye bakmanıza gerek yok. Tabii ki oraya, 3 bölgeye ilk defa böyle havaalanı gidiyor, yolcu potansiyelinin olup olmadığını görmeme şansınız mümkün ama bir de nüfus gerçeği var. Nüfus gerçeğinin Türkiye içerisindeki hareketleri var. Bu 3 ilden nerelere daha çok nüfusun seyahat ettiğini otobüs terminallerine gittiğinizde çok rahatlıkla görebilirsiniz, çok basit. Bu tür havaalanlarından zaten Türkiye'nin her tarafına da uçak kalmıyor, aynı benim kentimde, Cengiz Topel de olduğu gibi. Altı senedir, yedi senedir Trabzon'un dışında bir yere uçuramadınız uçak. Çünkü ben her yerde bunun uçuşması gerektiğini söylüyorum ama mantıklı düşündüğünüz zaman sadece Sabiha Gökçen'e bu kadar yakinken ve Sabiha Gökçen'e gidip de Türkiye'nin her tarafına on dakika bir uçabilirken Kocaeli'ne hitap eden bir havaalanından, Cengiz Topel'e kimse gidip uçmaz. O zaman ne yapacaksınız? Bölgesel bir havalimanı hâline getireceksiniz, Sakarya'yı bu işin içine katacaksınız, Bolu'yu bu işin içine katacaksınız, Düzce'yi bu işin içine katacaksınız, potansiyeli orada değerlendireceksiniz.

Şimdi, bu 3 ile de baktığımda, her bir ilin etrafında havaalanı var. Yani bu 3 il dışında Balıkesir'de var, İzmir'de var, Bursa'da var, havaalanları var. Bu 2 milyon yolcu kapasitesini, kime sorarsanız sorun yani bunun için iyi bir eğitim almaya ya da havacılık konusunda uzman olmaya gerek olduğunu zannetmiyorum, 2 milyon yolcu kapasitesini -diyorum ya- sizin torunlarınız da görmeyecektir o havaalanında, o havaalanında görmeyecektir. O zaman bu, bir kamu zararıdır. Bu, faydadan çok zararlıdır.

Şimdi, diyor ya arkadaşlarımız “Uçtuk oraya, şu kadar yolcudan şu kadar...” Tamam, daha iyisini yapalım, daha çok geliştirelim. Keşke bu yaptığınızın 2 milyon yolcu kapasitesine ulaşacak doneleri olsaydı da bir yıl, iki yıl, üç yıl değil, beş yıl sonra ulaşıyaydı ama bakıyorsunuz yok, bu nüfus artışına göre de bu 2 milyonu yakalama şansınız yok, kapasiteyi yakalama şansınız yok. Başka hiçbir şartta bu 2 milyonu yakalama olanağınız görünmüyor.

Şimdi, bu arada, bir soru sorayım: Garantilerde vermiş olduğunuz, yurt içi uçuşlarda ve yurt dışı uçuşlarda, yap-işlet-devret modellerinde, yolcu için ödemiş olduğunuz işletme maliyeti bazen yurt içinde bazen 2 dolar, bazen 3 dolar, bazen 10 dolar. Bunun gerçek maliyeti nedir, ortalama maliyeti nedir yurt içi uçuşlarında ve yurt dışı uçuşlarında? Oradan devam edeceğim de, bu soruya hemen cevap vererseniz memnun olurum.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Şimdi, efendim, genelde biz bu tarifeleri belirlerken havaalanlarının potansiyelini de değerlendiriyoruz. Çok yoğun havalimanlarında rakam daha yüksektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürüm, bir rakam sordum, ben devam edeceğim, sonra siz şey yaparsınız.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – 10 euro efendim, Zafer'de 10 euro efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Zafer'i sormuyorum, şu anda Türkiye'deki ortalama nedir?

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Ortalama, genelde 15 euro.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 15 euro civarında olduğunu söylüyorsunuz?

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet, doğru.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yurt içinde?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yurt dışında 15 euro, yurt içinde 5 euro.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 5 euro, ortalama?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bunu incelemeye devam ettiğimizde, şu ana kadar, 2015 yılına baktığımda, 79 bin yolcu taşınmış: Dış, 21 bin; iç, 58 bin. 2016’da içeride 55 bin, yurt dışında da 18 bin. 2016 Ekim sonu itibarıyla 73 bin yolcu taşınmışsınız. Yolcu taşıma bilgileriniz de elimde. Yani, ortalama, şöyle baktığım zaman, iç hatlarda yıl bazında periyodik olarak incelediğimde, iç hatlarda 60 bin yolcu taşıyorsunuz, 20 bin de dış hatlarda yolcu taşıyorsunuz. Bu kesinleşmiş, görülmüş bir olay. Şimdi, 2013’te verdiğiniz garanti yurt içinde 500 bin. Bir daha dönüyorum, siz şu 3 ilde, 1 milyon 600 bin nüfusu olan 3 ilde 500 bin kişinin yurt içerisinde 81 ile veya uçtuğunuz noktalara seyahat edeceğini düşünmüşsünüz, yurt dışında da 350 bin. Ben merak ediyorum, bu 3 ilden -herkesin kütüğü belli- hiç istatistik bir değer çıkardınız mı yurt dışına kaç kişi uçmuş diye, bilginiz var mı bu konuda? 2014’te 535 bin, artarak gidiyor ama uçan yolcu adedimiz artmıyor. 2015’te 569 bin. On yıl sonra yani 2023’te de 775 bin yurt içi, 542 bin yurt dışı, toplam 1 milyon 317 bin. Tüm nüfusun uçacağını düşünüyorsunuz. Bir kez uçarsa, tüm nüfusun uçacağını düşünüyorsunuz. Yahu, ben -çok özür diliyorum ama- böyle bir şeyi idrak edemiyorum. Yani, bana bunun geçerli bir nedenini söylediğinize inanmak da istiyorum ama inanacak bir yer bulamıyorum.

“6 bin dolar destek veriyor.” diyor. 3 ili incelediğimde turistik amaçlı bu 3 ile gidecek turist sayılarını aldınız mı? Şimdi, aldıysanız bunun hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğini, bu 6 bin doların o havaalanı için, Zafer Havaalanı için bir geçerliliği olmadığını göreceğiz. Siz biraz evvel 2016 rakamlarını söylemediniz tabii. Milas dış hatlarının, Antalya dış hatlarının, Ankara dış hatlarının yapı-şlet-devret modeliyle veya kiralama usulüyle verildiğini söylediniz. Asıl rakamlar bu yıl sonu itibarıyla çıkacak.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Onlarda garanti yok Sayın Vekilim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani, çıkacak rakamı hep beraber göreceğiz.

Şimdi, burada 10 euro vermişsiniz, iç hatlara 2 euro vermişsiniz. Şimdiye kadar baktığımda, 2021’de, dokuz yıl sonrasında ödeyeceğiniz para 51 milyon 252 bin euro’ya gelecek. “Yirmi bir yıl” demişsiniz. Yani, on yılda bunu yaparsa, yirmi bir yılda bir elli milyon da hiç çalışmadan cebe koyacak orada vatandaş.

Bir de, şurada dikkatimi çekti, Sayıştay raporunda mı yanlış acaba: 3 yıl bunun yapım süresi, 29 yıl 11 ay işletme süresi demiştik. Bakıyorum, işletme süresinden sonra bitiş tarihi olarak verdiğiniz 21/03/2044, 31 yıl 4 ay yapıyor. Yani, 29 yılın üzerinde bir süreden bahsediyorsunuz ama sözleşmede 29 yıl 11 ay. Onu da siz açıklarsanız memnun olurum.

Şimdi, çok hesap yapmışım bununla ilgili de, bakıyorum, hepsini de tekrarlamak istemiyorum. Şimdi, burada yatırımın başarısını ve devletin uğradığı zararı takdirlerinize bırakıyorum arkadaşlar. Böyle bir yatırımda -siz o kurumun genel müdürü de olsanız, o kurumda uzun yıllar da çalışsanız- bir kamu zararı olduğu açık ortada, açık ortada. Yani, bu oradaki halkın taleplerine karşılık yapılmış bir kamu zararı değil, öyle düşünüyorum. 1 milyon 700 bin nüfusta 80 bin kişi uçuyorsa demek ki oradaki yaşayan vatandaşların büyük oranının böyle bir talebi olmadığını da görmüş oluyoruz. Ortalamalarına baktığımızda da yüzde 3 uçtuğunu görüyoruz.

Şimdi, size sormak istiyorum: Oradaki yolcu sayısını -bu 6 bini anlatmayın bana lütfen, çok rica ediyorum çünkü 6 binin bir katkısı olmayacak o işe- yüzdesini artırmak için, siz bu zararın önüne geçebilmek için ne planlıyorsunuz gelecekle ilgili? Bu havalimanının yolcu fizibilitesi -biraz evvel bahsettiğim gibi- o kentte otobüs şirketleriyle seyahat eden insanların seyahat şekillerine göre mi bir fizibilite yapıldı, neye göre yapıldı? Yoksa, o zaman şöyle diyelim: Biz gelecekte bir yere bir havaalanı yapacağız, mesela Niğde'ye, özellikle Ömer Fethi Bey isteyecek. "Ben şöyle düşünüyorum: 2020 senesinde 500 bin kişi uçacak, 2050 senesinde 1 milyon kişi uçacak, haydi oraya bir havaalanı yapalım." mantığıyla mı yaklaşıyorsunuz? Temel kriterleriniz nedir bunlardaki?

Şimdi, çok güzel bir şey söylediniz. Çukurova Bölgesel Havalimanı'ndan özel sektör çekilince oradan ya da taahhüt ettiği şeyi yapamayınca 750 milyon TL'lik bir ödenekle, kendi öz kaynaklarınızla işin içine girdiniz, değil mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, Allah aşkınıza 50 milyon ödenek bulamadınız mı? Yani, bu kadar devleti bağlayıcı, bu kadar uçmayan... "Haydi yapalım dedik." diyelim de hiç olmazsa 50 zarar ederdik buradan, o kadar zarar ederdik. Yani, bunu, 50 milyon TL'yi bulamadınız mı ki o dönemde gittiniz böyle bir ihaleye, tek kişini girdiği ve anladığım kadarıyla her koşulu kabul ederek bir ihaleye onay verdiniz.

Çok rica ediyorum, bunları, bu konuları da cevaplarsanız sevinirim.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Vekilim, tabii ki, bunları...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Özür diliyorum.

BAŞKAN - Sorularımızı aldınız, cevapları en sonunda alacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, en sonunda almayacağız, konuyla ilgili alacağız.

BAŞKAN – Yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, geneli üzerinde konuşmuyoruz, konu ve cevaplar lütfen.

BAŞKAN – Tamam.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Çok kısa cevaplayabilirim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Tabii ki bütün bunları çok iyi biliyoruz Sayın Vekilim. Tabii ki havacılığı, fizibiliteleri, yolcu potansiyellerini, yurt içi ve yurt dışı dengeleri en iyi bilen kuruluşuz, bu, kuşkusuz ancak bir de bir realite var efendim: Biz KİK'iz, kamu iktisadi kuruluşuyuz. Hem kârlı çalışırız hem de sosyal hizmetleri üretiriz. Türkiye genelinde bugün 55 tane aktif meydanımız var. Bu 55 aktif meydandan 49'unu biz işletiyoruz ve bu 49 meydandan şu anda sadece 6'sı kârda, geri kalanın tamamı zararda, tamamı zararda.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 6'sı değil, 7.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – 7, özür dilerim. 7 tanesi kârda, geri kalanı komple zararda. Biz sadece kârlılığı gözetecek olursak o zaman bu 7 meydanın dışında bizim Türkiye genelinde işletmememiz gerekir.

BAŞKAN – Sayın Akar, zaten bu, siyasi bir karar. Yani, Sayın Genel Müdürlüğümün buna karar verme şeyi yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama yatırım, olur mu canım?

BAŞKAN – Yani, yatırımı...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siyasetçiyi de vazgeçirebilirler onlar doğruları söyleyerek yani. Siyasiler tabii ki talep edecek ama kurumlar da doğruları söyleyerek siyasilerin bu taleplerinin gerçekleşmemesi gerektiği konusunda...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Siyasiler yanlış yapıyor, bürokratlar mı düzelterek onların yanlışlarını?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, siyaset karar verebilir, bu kente havaalanı ihtiyacı olduğuna karar verebilir ama kurum ikna edebilir.

Sizi anlıyorum, yüzde 10...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, bunu işletmeye alsaydık en az 15 ila 20 milyon TL her işletme yolunda bize zarar yazacaktı. Bunu, en iyi, Sayıştay denetçilerim de biliyor. Bu, bir tercihti efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben basit bir şey sormak istiyorum: Yani, eksi olarak, artı olarak kabuller nedir istatistiksel olarak? Şunu kabul edelim: Bir işletmede yüzde 10, yüzde 20 -abartılı bir rakam ama- sapma kabul edebilirim, artı sapmaları kabul edebilirim ama yüzde 96'lık bir sapmayı kabul etmek mümkün değil. Yani, bunun tartışılacak bir tarafı yok. Şimdi, yapmamız gereken bu, yapılmış. Bu para da yapılan sözleşmeye göre ödenmek zorunda. Şu anda elini kolunu sallayarak, hiçbir şey yapmadan o havalimanında belki de yerine getirilmesi düşünülen yolcu sayısına göre yapması gereken yatırımların -taşıttır, şudur, budur- hiçbirini yapmadan bu parayı cebine koyuyor. Biz o havaalanının çalışması için -bu konuda uzmansınız- ne yapmamız lazım? Nasıl bir çözüm üretiyorsunuz?

BAŞKAN – O önemli, evet, önemli olan o. Yani, cazip hâle getirmek lazım onu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama bunu 6 bin dolarlık bu yatırım destekleriyle söylemeyin.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Anlıyorum.

Efendim, bu, bir hareketti, bu, bir girişimdi, bunu yaptık, içerisine koyduk kararnamenin. Ticaret odalarıyla görüşüyoruz, turistik merkezlerle görüşüyoruz, oradaki kaplıca turizmne gönül vermiş olan, bu işletmeciliği yürütenlerle görüşüyoruz. İşletmeci firma, tur operatörlerine teşvikler verme yolunu seçiyor. Ciddi, hunharca bir çalışma orada yürüyor. Tabii ki, hepimizin arzusu burada bir kamu kaynağının ödenmemesi. Her ne kadar Devlet Hava Meydanları zarar eden meydanlarıyla birlikte geçtiğimiz yıl itibarıyla 1,5 milyar TL kâr elde ettiyse de -kümülatifte zararlı değildir bu zararlı meydanlara rağmen, Zafer Havalimanı da bunun bir parçası- biz tabii ki rahat durmuyoruz efendim. Bu konuyla ilgili tedbirlerimizi alıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Keşke, 3 milyar etseniz, temennimiz bu zaten.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, Sayın Akar'ın tespiti doğru. Zafer Havaalanı'nı daha cazip hâle getirmek lazım. Yani, yüzde 100 masraftan ziyade, yüzde 90'ına katlansak, yüzde 80'ine katlansak, böyle her yıl oranları daha azaltarak cazip hâle getirirsek çok daha iyi olur.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Elimizden geleni yapacağız Sayın Başkanım

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir şey daha söyleyeyim ve ben kapatayım konuyu. Şimdi, tamam, siz yenisiniz diyelim görevde, inşallah gelecek yıl da sizi göreceğiz burada tabii, seçim falan yaşamazsak, biz buradaysak, siz de yerinizdeyseniz. Bize ne taahhüt ediyorsunuz, bu yüzde 3 oranını nereye çıkartmayı taahhüt ediyorsunuz mesela? Bir hedefiniz var mı, koydunuz mu böyle bir hedef?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Vekilim, biz işletmeci şirketle birlikte gerçekten bu konuda ciddi bir efor sarf ediyoruz, bundan emin olunuz. Şu anda rakamsal boyutuna girme şansım ne yazık ki yok ama bilin ki hiç rahat değiliz, bilin ki yapılabilecek her türlü oluşumun arkasındayız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayıştayımızın görüşünü alalım.

Buyurun Sayıştayımız.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2015 yılı raporunda yer alıyor efendim aynı konu, onun için çıkarılabilir.

BAŞKAN – Önerinin 2013 yılı ve 2014 yılında gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci öneri hakkında karar vermiştik.

3'üncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 3:

Seyrüsefer hizmet gelirlerine esas teşkil eden millî maliyet rakamlarının artırılabilmesine yönelik olarak hava seyrüsefer alanında belirlenen stratejik hedefler doğrultusunda ileri teknolojiye dayalı yatırımlar ve yüksek nitelikli iş gücü istihdamına yönelik insan kaynakları projelerinin ileri perspektif ölçeğinde yapılarak verilen hizmetin sürekliliğinin güvenilir ve kaliteli olarak artırılması.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bu öneri aynı zamanda 2014 yılının 4 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir, zaten birlikte işleme alacağız.

Cevap için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Başkanın, seyrüsefer gelirlerine baz teşkil eden, millî maliyet rakamlarımızı oluşturan ileri teknoloji ürünü seyrüsefer ağırlıklı yatırımlarımıza ve istihdam politikamıza çok büyük bir önem veriyoruz. Bununla ilgili girişimlerimiz sürüyor. AR-GE projelerini başlattık. 2010 yılında başlattığımız bu AR-GE projeleri kapsamında tamamen seyrüsefer ağırlıklı ileri teknoloji, yerli üretime dayanan yatırımlarımızı hızlı bir şekilde yürütüyoruz. 90 milyon TL'lik bir proje maliyetine ulaştık. Öneri doğrultusunda gereğini yapıyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayıştayımızın tekrar görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2015 yılında var efendim, çıkarılabilir.

BAŞKAN – Önerinin 2013 ve 2014 yılında gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

Öneri 4:

Sayıştay raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Başkanım, öneri ve tavsiyeler doğrultusunda hareket etmeyi taahhüt ediyoruz.

BAŞKAN – Önerinin izlemede kalkmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, kurumun 2014 yılına ait önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2014 yılına ait 5 önerisi bulunmaktadır. 1, 3 ve 4 no.lu öneriler hakkında karar vermiştik.

2’nci öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne yürürlüğe konulan havaalanları çevresindeki yapılaşma kriterlerine ilişkin 26/6/2007 tarihli Genelge’de “Havalimanı mânia planlarında yer alan uçuş konilerinin pist başlarından itibaren ilk 3 bin metrelik bölümü içerisinde insanların toplu hâlde bulundukları, hastane, düğün salonu, okul, v.b yapıların planlanmaması ve inşa edilmemesi” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir. Bu hüküm nedeniyle, Çanakkale Havalimanı’nda pist başına yaklaşık 500 metre mesafede inşa edilmek istenen ve 2011 yılının ikinci yarısında temeli atılan AVM, havalimanının işletmesi ve kontrolünden sorumlu ve yetkili birimlerce (DHMİ Havalimanı Müdürlüğü, Çanakkale Boğaz Komutanlığı, Deniz Helikopter Grup Komutanlığı) insanların toplu hâlde bulundukları yerler kategorisinde değerlendirilmiş, dolayısıyla söz konusu inşaatın yapımına karşı çıkmıştır. Ancak 2012 yılında, anılan genelgenin 2’nci maddesinde yapılan bir değişiklikle, “vb” ibaresi kaldırılarak insanların toplu hâlde bulundukları yerler sayılmak suretiyle yeniden belirlenmiş, AVM’lerse kapsama alınmamıştır. Bunun sonucu olarak havalimanı pist başına yakın mesafedeki AVM inşaatı tamamlanmıştır.

Günümüzde AVM’lerin de insanların toplu olarak bulundukları yapılar olduğu, hatta kimi zaman genelgede sayılmak suretiyle belirtilen yapılardan daha fazla insan bulunabildiği hususu dikkate alınarak, “Havaalanları Çevresindeki Yapılaşma Kriterlerine ilişkin 24/7/2012 tarihli Genelge’nin 2’nci maddesi kapsamının, Çanakkale Havalimanındaki gelişmeler irdelenmek suretiyle yeniden gözden geçirilmesi, bu konuda Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği’nde düzenleme yapılması hususu da değerlendirilerek sorunun çözüme kavuşturulması için İlgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, cevap için buyurunuz.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Başkanım, 24/7/2012 tarihli Yönetmelik’in 2’nci maddesinin yeniden gözden geçirilmesi için öneri doğrultusunda müteaddit girişimlerimiz oldu. En son Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne 7 Ekim 2015 tarihinde tekrar bu konuyu resmî kanalla ilettik. Konu, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğümüzdedir efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sivil Havacılığa soralım mı bunu?

BAŞKAN – Sivil Havacılığa soralım.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Şimdi, geriye dönük bu genelgeyle ilgili bir bilgi vermek isterim müsaade ederseniz.

Bu uluslararası bir standart değil, bizim ulusal olarak ilave emniyet tedbiri almak üzere çıkardığımız bir genelgeydi 2007 yılında. Biz uluslararası kuralları bağlı olarak uçuş alanları için bir mânia planı hazırlıyoruz, bu, zorunluluk. Tüm uluslararası meydanlarda, tüm ülkelerde zorunlu olan bir şey. Biz bunu uçuş emniyetini korumak adına havaalanının 6 kilometre çevresinde bir çember şeklindeki bir alanda deniz seviyesinden ne kadar yükseklikte bina yapılacağına dair bir mânia planı hazırlayarak bütün ilgili belediyelere ve planlayıcı kuruluşlara gönderiyoruz. Dediğim gibi, bu uluslararası bir kural, bizim de üyesi olduğumuz Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün zorunlu olarak bize getirdiği bir kural. Bunun dışında, bizim 2007 yılında çıkardığımız genelgeyse bize hani zorunlu olmayan, yapmamız gereken bir kural değil de sadece kendi ulusal mevzuatımız olarak çıkardığımız bir genelgeydi ve bir önceki genelgede “insanların toplu hâlde bulundukları hastane, düğün salonu, okul v.b yapıların bulunmaması” diye bir ifade vardı. Bilindiği üzere, bu mevzuatlarda da gri maddelerin olması kafa karışıklığına sebebiyet vereceği için... Kaldı ki o zamana kadar -2012 yılının temmuz ayında biz değiştirdik genelgeyi- ağustos ayında bize bu AVM’nin yapıldığına dair yazışma geldi. Biz genelgeyi değiştirdikten bir, bir buçuk ay sonra bize iletili böyle bir AVM yapılıyor diye. Yani, öncesinde, biz de genelgenin değişimini yapmadık, bütün yazışmaları bellidir. Biz bunu daha açık bir hâlâ getirmek için “hastane, düğün salonu, okul, kongre merkezi, stadyum, otogar, gar binaları...” şeklinde, “vb”yi kaldırarak bu şekilde bir açık...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, AVM’lerin önünü açtınız.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Ama “AVM” diye bir sınırlama daha öncekinde de yoktu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Ve bunun gibi” deyince insanların toplu yaşadığı alanlar... Eskiden belki Türk kültüründü AVM yoktu ama bugün var, 2012’de de var, 2007’de de var nihayetinde. Belki de dünyanın en çok AVM’sine sahip ülke hâline geldik.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Şimdi, daha önceden de bu konu söz konusu olduğu için... Şimdi, şöyle söyleyeyim size: Mesela, Avrupa’da bununla ilgili bir örnek yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Avrupa’da havalimanının kenarına kurulan AVM de yok arkadaşlar.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Var, ben özellikle çıkarttım, burada konu olacağını bildiğim için çıkardım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hemen bitiş noktasında nerede var?

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Fransa’da Charles de Gaulle’de var, tam havaalanının kenarında.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kötü bir örneği seçmişsiniz.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Fransa hani, bilindik bir ülke.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, kötü bir örneği seçmişsiniz, o anlamda söylüyorum.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Yok, yok, birkaç tane ülkeden seçtim ben. Belçika Brüksel’den var örnek. Yine, tam iniş-kalkış alanında bir tane AVM var, hatta bir okul var, mesela biz okulu kısıtladık. Yine, bir örnek daha seçtim ben, bir de Portekiz Lizbon’dan geçtim. Orada da yine hastane var. Çünkü bu uluslararası bir kural değil. Dediğim gibi, ulusal olarak kendimiz daha da emniyetli hâlâ getirelim diye...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Rüzgâr enerjisi santralleri de var mı Başkanım örnek olarak başka bir ülkede?

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Onunla ilgili bir örnek hiç çıkartmadım, araştırdım eğer isterseniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, biz hiçbirimiz sizin gibi Sivil Havacılıkta veya Devlet Hava Meydanlarında, Türk Hava Yollarında çalışan insanlar değiliz ama biri hemen bir pistin başına gerçekten de insan yaşamını tehlikeye düşürecek, hem o binada yaşayan hem de uçuş yapan insanların hayatını tehlikeye düşürecek ve böyle bir talep de bu işin uzmanları tarafından getirilip. burada birkaç tane yapılmış örneği de gösterip “Bunlar doğrudur.” diye üzerinden yürümek doğru değil bence. Bir an evvel bunu halletmeniz lazım.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Değiştirebiliriz tabii, bununla ilgili kısıtlama getirebiliriz.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Siz sordunuz, şimdi hanım kızımız da “Örneği yok.” mu desin? Ya, yapmayın şunu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, bir dakika da, şunu çözmemiz lazım.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Sen sordun ki “Avrupa’da örneği var mı?” diye, hanım kızımız da diyor ki: “Avrupa örnekleri var.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam bir tane var, bir tane kötü örneği seçerek, doğru olmayan örneği seçerek getirip de “Bütün havalimanlarında vardır.” demek...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yapma Orhancığım ya.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Yani, ancak bu kadar olur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, ölsün insanlar Orhan, ne yapayım o zaman ya?

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ama anlamakta zorlanıyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Uçak düşsün AVM’nin üzerine, Allah kahretsin ya.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Allah korusun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Nasıl bir mantık, anlamadım ki.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Hayır, cevabı da kabul etmen lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, bırak onlar kendilerini savunurlar, sen niye avukatlığa soyundun oradan? Hep sürekli aynı şeyi yapıyorsun.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Savunurlar, ben sizin ikileminize, çelişkinize itiraz ediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çelişki falan değil, gayet iyi anlattığımı düşünüyorum ve kuruma da yardımcı olmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Bu AVM’ye ruhsat alırken size sordular mı?

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Sorulmuyor.

BAŞKAN – Kim veriyor bunlara ruhsatı?

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Şöyle: Biz yüksekliğe göre mânia planlarına yayımlıyoruz, ilgili belediyelere ve planlama yapıcı kuruluşlara dağıtıyoruz. Bizim mânia planımıza uygun olarak vermek zorundalar ruhsatları.

BAŞKAN – Yani, sizin AVM’de ruhsatla bir alanınız yok.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – AVM’nin mânia planına uygun şeyi. Hani, yükseklik olarak ve seyrüsefer cihazlarına etki bakımından uçuş emniyetine herhangi bir sakıncası yok, mana teşkil etmiyor.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Gürer, buyurunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Örnek olarak biri üzerinden gidiyoruz ama Atatürk Havalimanının olduğu yerde saptanan 9.500 adetten 277 adedi hâlihazırda yayımlanan yönetmelik sonrası belirlenmiş. Adana Havalimanında da 189 adet onaylı mânia planına göre tırmanma yüzeyindeki en yüksek yapının 14 katlı olduğu ve bir de işin ilginç bu bina da Emniyet Müdürlüğününmüş. Trabzon Havaalanında 28 adet, Kahramanmaraş’ta 328 adet, Çanakkale Havalimanı’nda biraz evvel konuşulan konu, Van Ferit Melen’de 37 adet, Uşak’ta devam ediyor. Ayrıca, rüzgâr enerji santrali ve enerji nakil hatlarıyla ilgili de var. Yani, bu bir yerde örneği olan değil.

Şunları okuyunca insanın algılayamadığı bir şey var. Belediyesi, vilayeti var, Devlet Hava Meydanları İşletmesi orada yatırıma geçiyor ya da orada bir yatırım var, buralara nasıl ruhsat veriliyor, nasıl bu risk göze alınıyor? İnsan algılayamıyor. Yani, bayağı ilginç bir durum. Havaalanının bulunduğu bölgede uçak inişlerini riske atacak yapılanmalara izin verilmiş. Bu hangi belediye olursa, hangi valilik olursa, hangi kurum olursa yanlış bir uygulama. Bu anlamda, yapılması gerekenler neyse yasal anlamda yapılmalı ve bu konuda taviz verilmemeli.

Ayrıca, biraz evvelki konu içinde geçtiği için söz almışken söyleyeyim: Niğde Havaalanı...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Söyleme sen, yapmayacağız Ağabey.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde Havaalanı 1996’da...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Zarar eder, yapmayacağız Ağabey.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bak, bir anlatayım...

HASAN TURAN (İstanbul) – Zarar edeceği için isteme.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde Havaalanı’nın 1996’da temeli atıldı, o günden bu yana on dört yıldır her dönem Niğde’ye havaalanı yapılacak diye açıklama yapılıyor. Şimdi, olmadı, döndü Niğde-Aksaray Havaalanı’na getirildi. O konuda ben bir şey söyleyeyim: Bölgelerde hava yolunu kullanacak insanların yaklaşım biçimlerine, tercihlerine göre bugüne kadar çok anket yapılmıyor ama bizim oranın bir geleneksel yapısı var. İstanbul’daki insan cenazesi olduğu gün mutlak suretle ya Kayseri’ye ya Nevşehir’e gelmek zorunda, oradan köyüne, cenazesine gidiyor. Sanayileşmenin dışında tarım ve hayvancığın geliştiği bir bölge. Üniversite anlamında da her geçen gün gelişmeden öte, Ömer Halisdemir gibi bir kahramanın adının verildiği üniversiteye sahibiz. Şimdi, biz, havaalanına da onun adı verilsin istiyoruz. Onun için Niğde havaalanının mutlaka yapılmasını gerekli görüyoruz ama biraz evvel sordum “Proje aşamasında ne yapılıyor?” diye. Adı var, on dört yılda her sene adı geliyor, o yapılınsın istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gürer, araya gireyim, araya...

HASAN TURAN (İstanbul) – Fethi Ağabey, fizibilitesini yaptı mı, kâr eder mi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yaptım, yaptım, kesinlikle kâr eder.

BAŞKAN – Sayın Gürer, üç yıl sonra biz burada oluruz, olmayız, bilemeyiz ama KİT Komisyonu devam edecek, bu havaalanının da yapıldığı farz edelim, işletildiğini farz edelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde Havaalanını ben kâra geçireceğim.

BAŞKAN – Sayın Akar veya bizler gibi arkadaşlar da sorgulayacakları bu, “Kamu zararı ne kadardı, niye yaptınız?” diye.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O kadar olmaz.

BAŞKAN - Ondan sonra Genel Müdürün vay hâline.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi, Haydar Bey söylediği bir olayı anlatırken şunu vurguluyor yani diyor ki: “Bu ülkede hepimizin yaptığı yatırımlarda araştırmalar doğru yapılırsa sonuca gider.”

BAŞKAN – 3 ile bir havaalanı yapmışız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 7 tane kâr edenin dışında bazı iller de var ki -ismini anmayayım artık- o illere gelen giden, yolcusu olmayacak iller. Niğde gibi yolcusu...

Başka bir şey daha söyleyeyim: Sayın Başkan, Hükümet doğru bir proje uygulayarak Niğde’nin gelişmesini sağlarsa Ankara’nın İstanbul’un trafik yükü bile hafifler. Oralar gelişsin, Anadolu orada kalsın, göç vermesin.

Şimdi, bir şey sorayım Sayın Başkan: Bu 2012 tarihli Yüksek Planlama Kurulu kararıyla ana statülerinde değişiklik yapılan kuruluşun yurt dışında şirket kurması veya kurulmuş şirkete iştirak etmesiyle ilgili karar uygulandı mı? Bu konudaki şirket denetimi sizin teftiş kurulunun ya da Sayıştayın denetimine açık mı? Çünkü, biz, diğer kuruluşlarda görmüştük, burada, satır arasında bunu görünce ilgimi çekti.

Bir de şöyle söyleyelim: Kurumunuzdaki yöneticilerden orada da çalışarak ücret alanlar var mı? Diğerlerini bilahare söyleyeceğiz herhâlde, değil mi, genel değerlendirmede?

BAŞKAN – Şimdi, öneriler üzerinde görüşüyoruz, geneli üzerinde görüşülürken soracağız.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK - Sayın Vekilim, evet...

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar bu öneri üzerinde cevap verilsin.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet efendim, soruya cevap.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok, yok, soruya cevap. Bir de mâniayı söyleyin, ikisi beraber.

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, bakınız, geneli üzerinde zaten söz vereceğiz, soruları not alacak Sayın Genel Müdürümüz, cevaplarını da verecek ama biz her öneride geneli üzerinde gibi görüşürsek benim bu toplantıyı bitirme şansım yok. Sorularımızı alalım, cevapları geneli üzerinde verelim. Sadece bu Çanak kale’yle alakalı cevabınız varsa cevabınızı zaten aldık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok, satır olarak söyleyin, var mı yok mu, o kadar, bir cümle.

BAŞKAN – Sayın Gürer’i kırmayalım, bir cümle.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK - Efendim, henüz yurt dışına açılım yapmadık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şirket yok yani?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Bununla ilgili şirket yok, kurulmadı, yönetmelik çalışmalarımız devam ediyor, çalışmalar tamamlandıktan sonra ana statümüz doğrultusunda gereğini yapacağız. Şu anda herhangi bir faaliyetimiz yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayıştayımızın öneri üzerindeki görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2015 yılında yine var diğer öneriler gibi efendim, çıkarabiliriz.

HASAN TURAN (İstanbul) – Ben bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi mâniâlarla ilgili arkadaşlarımızın kaygılarına -hepimiz aynı şehirde yaşadığımızı göre- katılıyorum. Dolayısıyla, orada, insan yaşamının yoğun olarak var olduğu yerlerde binaların yapılması, bunların ruhsatlandırılması... Hepimiz olabiliriz, binalar içinde kimin olacağını hiç birimizin bilmeyeceği bir konu. Ancak, her konuyu kanunla, yönetmelikle, mevzuatla belirleyen bir kamu yapımız var.

Dolayısıyla, birincisi, konu, Devlet Hava Meydanlarının birinci derece sorumluluğuyla ilgili değil, anladığımız kadarıyla. Yani, o müsaadeyi veren kurum Devlet Hava Meydanları değil. Kim? Sivil Havacılık Kurumu. Onların yetkilileri de bu konuda bize uluslararası standartları ekstradan, biraz daha olayı idealize etmek açısından bizim de kendi koyduğumuz standartların olduğunu ifade ediyor benim anladığım kadarıyla. Bu ifadeden ortaya çıkan şey şu: Bizim kendi koyduğumuz standartlarda esnetme yapabiliyoruz, yapabiliriz gibi, ondan vazgeçtik gibi. Yoksa, uluslararası standartlara, anladığım kadarıyla, aykırı bir durum söz konusu değil. Gönül ister ki havaalanına 6 kilometre, onun dediği uluslararası standartlar değil de 16 kilometre boyunca yapılaşma yapılmasın, o zaman da başka problemler, hepimizin bildiği problemler devreye girecektir. Örneğin, havalimanı var, sempozyum yapacaksınız, kongre yapacaksınız, otel yapacaksınız, başka şeyler yapacaksınız. Şehirde, zaten oraya bir havaalanı koyduğunuz zaman kendiliğinden etrafı gelişmeye başlıyor.

Bir de ruhsat boyutu var ki, o da ya Bakanlıkla ya da ilgili yerlerin belediyeleriyle ilgili bir şey.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayıştay raporlarıyla uyumlu değil.

HASAN TURAN (İstanbul) - Dolayısıyla, problemin hepsini total olarak alıp başka bir kurum üzerinden konuşmıyoruz, konuşma şansımız da yok. Burada, nesnel verilerle hadiseye baktığımız zaman, konulan prensiplere, kriterlere uygun mu değil mi, ona bakmak lazım. O uluslararası standartları aşan bir durum yoksa söylenecek bir şey yok. Eğer aşan bir durum varsa niye aştığının sorgulanması, hesap edilmesi lazım. Sivil Havacılık Daire Başkanı arkadaşımızın söylediğine göre...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O Çanakkale'yi söylüyor, diğerleri için değil.

HASAN TURAN (İstanbul) – Yani “Burada aşan bir durum yok.” diyor. Benim söylemek istediğim bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mânia teşkil eden bir inşaat başladığında bunu denetlemek Sivil Havacılık Kurumunun görevi mi? Yoksa, Devlet Hava Meydanları İşletmesinin mi? Sorunun cevabını alayım çünkü ona göre sorularımı soracağım. Bir de Hava Meydanları İşletmesine mi aittir?

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKAN VEKİLİ ÖZGÜ SARIÜNAL – Havaalanı işletmecisi ya da belediye gözlemlemek zorunda, gözlemleyecek ama yükselince, belli bir şeye gelince onlar da fark ediyorlar, bilemezler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fark etsinler. Ben evimin etrafında bir inşaat olduğunda görürüm bunu.

HASAN TURAN (İstanbul) – Belediyenin görevi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Zannetmiyorum belediyenin görevi olduğunu. Şöyle söyleyeceğim: Çanakkale Belediyesi Cumhuriyet Halk Partili bir belediye, uzun yıllardır.

HASAN TURAN (İstanbul) - O açıdan söylemedim

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Akar, sizin sorunuza cevap verecek bir arkadaş var, cevabını versin.

Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR DAİRE BAŞKANI MUSTAFA AKARSLAN – Mânialar konusunda genel bir bilgi vermek istiyorum.

Mânialar konusunda sadece bizim Sivil Havacılık Genel Müdürlüğümüz mâniaları tespit ediyor, bunların sorumluluğu, yıkılması, kaldırılması ne Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün sorumluluğunda ne Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün sorumluluğunda. 2920 sayılı Sivil Havacılık Kanunu’nun 47’nci maddesi zannediyorum, üç beş sene önce değiştirildi. Bu sorumluluklar ilgili valiliklere verildi ve ilgili belediyelere verildi. Daha önce, Atatürk Havaalanı’yla ilgili, 18-20 pistiyle ilgili böyle bir problemimiz vardı, o da Bakırköy Belediyesinin sorumluluk alanında kalıyordu. Onları da ne kamulaştırabiliyoruz ne yıkabiliyoruz çünkü bütün yükselen yapılar kaçak yapıydı. Yıllarca gündeme geldi ama 2920 sayılı Kanun’un 47’nci maddesi değiştirildi, bunun bütün sorumluluğu ilgili valiliklere ve belediyelere verildi.

Durum bu.

Biz, sadece mâniaları tespit ediyoruz. Bizim kaldırmak gibi...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir dakika, bir şey söyleyeceğim.

Bu son çıkan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının belediyelerin yetkisini alarak, uygulamada gerekli müdahaleleri kentsel dönüşüm gibi alanlarda yaptı. Bunu kapsamıyor mu? Kapsıyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR DAİRE BAŞKANI MUSTAFA AKARSLAN – Onu kapsamıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, müsaade ederseniz, ben devam edeyim.

Burada Sayıştay da bir cevap versin bize. Niye bunu bir olumsuzluk olarak buraya getirdiler, öneri olarak getirdiler? Madem bu kadar açık ve net ve uluslararası standartlara uyuyorsa niye getirdiklerini söylesinler bize, biz de anlayalım, bir.

İki, her üç kurumdan da bu yazışmaları kim yapmışsa, Çanakkale Belediyesiyle veya başka bir kurumla burada temel atma töreninden başlayarak, dâhil olmak üzere hangi yazışmaları yaptıysanız bir dosya hâlinde bunu talep ediyorum. Açık ve net söylüyorum: Bunu talep ediyorum. Niye söylüyorum biliyor musunuz? Kimse topu birbirine atmasın, yanlış varsa, yanlış hep beraber söyleyeceğiz. Siz yazdınız, belediye bunu yerine getirmemişse belediye yanlış yapmıştır. Siz yazmadıysanız, görevi eksik yapmışsınızdır.

Şu da var: “Efendim, biz yükseldikten sonra görüyoruz.” Hayır. Sizin eviniz var, evinizin etrafında, bahçesinde bir şey yapıyorlar veya hemen yan komşu duvar yapıyor ya da bir inşaat yapıyor. Bunu görmememiniz mümkün mü? Böyle bir şey olabilir mi? Gördüğünüz andan itibaren, tespit ettiğiniz andan itibaren... O zaman, bu, iş körlüğüdür. Demek ki bu işi yeterince yerine getiremiyorsunuz demektir. Uzun süre aynı işte çalışınca iş körlüğü oluşur.

HASAN TURAN (İstanbul) – Devlet Hava Meydanlarının, oradaki adamın ruhsatını denetleme şansı yok, yükselince görecektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, talep edecek bu nedir, ne değildir diye. Bir görelim bakalım nasıl talep edilmiş, kim görevini yapmış, kim eksik yapmış, kim, hakikaten, uyarılmasına rağmen görevini yapmamış. Bu, sizin belediye bizim belediye değil, asla düşünmüyorum bunu. Eğer yanlış yapmışsa gerekirse onları da uyarırız buradan. Tamam mı? Doğrusunun da bu olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Serdal Bey, buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkür ederim Başkan.

Şimdi, bu mânialarla ilgili... Adana -belki bilen arkadaşımız var- Emniyet Müdürlüğü binasının birkaç katı yıkıldı. Bırakın, özeli, devlet bile bina yaparken böyle şeylere dikkat etmiyor. Yarın, ne oluyor? İşte, bir sürü vatandaşın parası, devletin parası boşa gidiyor.

Sayın Genel Müdürüm, burada, AdanaÇukurova Havaalanı ihalesi yapıldı. İlk ihaleyi biliyoruz, çok olumsuz şartlarda verilmişti, baştan belliydi onun o şartlarda yapılamayacağı maalesef. Tek talepti herhâlde, değil mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Evet efendim, tek teklif vardı.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tek müracaattı. Ona da verildi. Nitekim, o firma da battı, kaç sene kaybettik.

BAŞKAN – Serdal Bey, çok özür dilerim ama söz talebiniz öneri üzerinde mi geneli üzerinde mi?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Bu Adana Havaalanı'yla ilgili bilgi istiyorum, kısa.

BAŞKAN – Bitiyor zaten. Geneli üzerinde söz vereyim.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Hayır, genel değil.

BAŞKAN – Hayır, yeri geldiğinde size söz vereyim, konuyu dağıtmamak maksadıyla söylüyorum. Kusura bakmayın.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tamam.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayıştayımıza söz vereceğiz. Gerçi Haydar Bey de gitti ama tutanaklardan okur.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bu mânialar niçin gündeme geldi, mevzuatla ilgili bilgi verelim.

Efendim, bu Çanakkale Havalimanı pist başında yapılan inşaatla ilgili olarak havalimanının işletmesinden ve kontrolünden sorumlu olan birimler kimler? Devlet Hava Meydanları İşletmesi Çanakkale Müdürlüğü, Helikopter Komutanlığı, Boğaz Komutanlığı ve Çanakkale Valiliği. Bunlar periyodik olarak toplantılar yaparak buradaki mâniaları ve uçuş güvenliğini etkileyen yapılaşmaların tespitinin yapılmasında gerekli işlemleri yürütüyor.

BAŞKAN – Beyefendi, değerli uzmanımız, şu var: Bir, bu kimin sorumluluğunda? Çanakkale'de madem sorun yoksa -Haydar Bey'in sorusu, cevap verelim, kısa kısa geçelim- madem arkadaşlar "Sorun yok." diyorlar, sorun yoksa niye Sayıştay raporuna girdi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sorun var. Sorun şu: Çanakkale Valiliğinin yazısını okuyorum, en son yazısını, birçok yazışma var, sadece en sonuncusunun son kısmını okuyorum: “Çanakkale Askerî Havalimanı iniş kalkış koridoru içinde pist başında inşa edilmekte olan alışveriş merkezinin ‘insanların toplu hâlde bulunduğu binalar’ kategorisinde olduğu ve bahse konu parseller üzerinde alışveriş merkezi yapılmasının söz konusu genelge hükümleri kapsamında uygun olmayacağı, dolayısıyla Çanakkale Belediye Başkanlığınca gerekli işlemlerin yapılarak sonucundan Valiliğimize bilgi verilmesini arz ve rica ederiz. “

BAŞKAN – Hangi tarihte yazmış bunu?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bunu 2012 yılında yazıyor.

Bu yazı üzerine, Çanakkale Belediyesi Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne başvuruyor. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü de genelgenin değiştiğinden bahisle AVM inşaatının yapılmasında sakınca bulunmadığını söylüyor ama burada bir görüş ayrılığı var. Oradaki işletmeci ve sorumlu kuruluşlar ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü arasında bir görüş farkı var. Biz bunun üzerinde durduk diğer havalimanlarında benzer sorunların yaşanmaması için.

Arz ederiz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bu öneri, zaten 2015’te de var. Dolayısıyla, önerinin 2013 ve 2014’teki gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci öneriyi okutuyorum:

Öneri 5:

Sayıştay raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayıştay raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelere ihtimam göstereceğiz, uyacağız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir.

Şimdi, kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi, soru-cevap işlemi için geneli üzerinde görüşme açıyorum.

Talep eden Komisyon üyelerine ve misafirlerimize söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönelttiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı olarak cevap vermeniz gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sırasıyla arkadaşlarımıza söz veriyoruz.

Serdal Beyden başlıyoruz.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdürüm, tekrar Adana Çukurova Havaalanı ihalesi yapıldı. Yalnız, bildiğim kadarıyla, son aldığımız bilgi, bununla ilgili itiraz var, 4 teklif vardı, hepsi itiraz etmiş herhâlde ve bu herhâlde inceleme aşamasında, öyle görünüyor.

İkincisi, burada altyapı ihalesi olarak ifade ediliyor. Üstyapı ne oluyor, nasıl olacak? Aynı bir ihale mi yapılacak yoksa üstyapı altyapıyı yaptıktan sonra yap-işlet-devrete mi dönecek? Orada bir muallaklık var.

Bir de Adana Havaalanı'nın, Çukurova yapıldıktan sonra yerinin ne olacağıyla ilgili, gelecekle ilgili bir planlama yapıldı mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Taşeronlaşma her yerde olduğu gibi burada da devam ediyor. Şu anda, son durum, bu konuda ne yapılıyor? İhale yoluyla hizmet alımı yapılan yüklenici firmaların çalıştırdığı işçilerin ücret, izin, fazla mesai, ihbar ve kıdem tazminatı gibi özlük haklarını yüklenici firmadan alamadıkları iddiasıyla açtıkları davalarda da sonunda kurum davaları kaybederek ödemek zorunda kalıyor. Onun için, bu taşeron uygulamasının sonlandırılmasının doğru olacağı düşüncesindeyim. Mevcuttaki çalışanların da kadroya alınması ve benzer işi, eşit işi yapanların da eşit haklara sahip olması gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca, kurumda -tabii örnekleriyle de yer almıştı- liyakat sisteminin çok yürümediği, örneğin yapılan atamalarda koruma güvenlik görevlisinin, Milas Bodrum Havaalanı'na önce Başmüdür Yardımcısı daha sonra Koruma ve Güvenlik Müdürü, adından da aynı kişinin Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Müdürü olarak Gaziantep Havalimanı'na atandığı belirtiliyor burada. Görülen o ki burada da liyakate -örneklerde olduğu gibi- çok dikkat edilmemiş.

Taşra personelinin üç büyük havalimanında çalışma, eğitim talebinin yüksek olduğu görülüyor. Bunlardan da Ankara Esenboğa Havalimanı'nda fazla yoğunlaşmanın yaşandığı ve burada, özellikle orana göre de uçak trafiği ve diğer hizmetlere göre de İstanbul'dan dahi istihdamın daha geniş tutulduğu dikkat çekici. Bu nedenle, netice itibarıyla, dengeli bir personel dağılımının sağlanması, personel nakillerinde belli esaslara dayalı hizmetin yürütülmesi, vekâleten yürütülmekte olan kadro ve pozisyonlara yükselme esaslarının asaleten atamalarla düzenli kılınması yönünde Sayıştayın da raporunda belirttiği konular var. Bu konularda ne yapıldı?

Kurumun, Maliye Bakanlığına devredilen İzmir'de bir alanı var, bu alan daha önce sosyal tesis olarak kullanılıyormuş. Bu sosyal tesise 1 milyon 567 bin 270 lira tutarında harcama yapıp kullanılması amacıyla işlemler gerçekleştirilmiş. Ne var ki buranın deprem tetkiklerinde can ve mal güvenliği açısından riskli olduğu belirtilen bir yapı olduğu ortaya çıkmış. Bilahare de kurumun ihtiyacı olduğu hâlde, burası devredilmiş. Böyle bir işleme neden gerek duyuldu? Neden devredildi?

“Urla'daki arama kurtarma istasyonu ve eğitim tesisi yerine Türk Arama Kurtarma Yönetmeliği doğrultusunda Ege Denizi'nde arama kurtarma faaliyetleri için ihtiyaç duyulan yeni bir taşınmazın tahsisi konusunda Maliye Bakanlığında girişimde bulunuldu mu?” diyor.

Bu, bildiğiniz gibi, Devlet Malzeme Ofisinin İstanbul'daki ana binasının bulunduğu bölge için de geçerliydi. Medeniyet Üniversitesinin yanına bir de Salı Pazarı yaptılar, Kocaeli'ne taşımışlardı. Burada da şimdi kurum kendi elindeki yeri verip kiralayacak bir yer arıyor. Orada da bedelsiz verilmiş. Sanıyorum, bunu da değersiz bir ücretle devretmiştir. Neden buna gerek duyuldu?

Ayrıca, alım ihalelerinde de hizmet alım ihalelerinde de ilginçlikler var. Örneğin, sağlık alım ihalesinde belirtilen eksiklikler “İdari şartnamede alt yüklenici çalıştırılması yasak olmasına rağmen, ihaleyi alan kurum bir alt yükleniciye veriyor. Bunlardan bir kısmının ambulans uygunluk ve personel çalıştırma izni belgesi olmadığı...” diyor. Yani ambulansın uygunluk ve personel çalıştırma izni olmadığı hâlde, bu kurumda çalıştırılıyor.

Yaklaşık maliyet hesaplaması konusunda da şüpheler dikkat çekiyor. İhale yüklenicinin teklif fiyatıyla yaklaşık maliyet arasındaki fark bulunmadığı, diğer tekliflerde ise önemli farklar içerdiği incelemelerde görülmüş, alt yüklenici olarak kullanılan firmaların sorun yarattığı ve yüklenici firmaların da bu bağlamda görevlerini gereği gibi yapmadıkları anlaşıyor. Keza, yine firmanın, Devlet Hava Meydanları İşletmesinin yaptığı bazı ihalelerde adrese teslim işler gerçekleştirildiği ve uygulamalarda bulunduğu görülüyor. Hatta bazıları iptal edildiği hâlde tekrar benzer uygulamalarla ve hatta birinde isim değişikliğiyle yeniden bir şirket kurularak aynı kişiye işin verilmesi yönünde uygulamalara gidildiği anlaşıyor.

Bunlar, 2013, 2014’teki uygulamalar. Benzer uygulamalar bugün de devam ediyor mu?

Yine yüklenicilere verilen işler alt yüklenici eliyle yaptırılarak kurumun belirlediği kriterler dışında hizmetler yürüyor mu?

Bunların yanıtlanmasını istiyorum.

Keza, yap-işlet-devretle ilgili biraz evvel yeterince konuşuldu ama kurumun bu konuda yaptığı çalışmalarda da kitap olacak kadar olumsuzluklara rastlanmış.

Kamu iktisadi teşekküllerinde genelde süregelen sorunların ve sıkıntıların Devlet Hava Meydanları İşletmelerinde de benzer biçimde devam ettiği anlaşıyor.

Ben, yeni dönemde Niğde’de havaalanı yapılması dilek ve temennisiyle, verdiğiniz süre için teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir cümlem vardı.

Bir de bir şeyi burayla ilgili öğrenmek için soruyorum. Uçağa biniyoruz. Ankara’dan İstanbul’a uçak gidiyor. Uçağa bindiğimiz zaman, İstanbul’a gidiyoruz, bir saat havada kalıyoruz. Bir saat havada kaldığımız zaman, pist müsait olmadığı için inemiyoruz. Bir yılda, bu sürede havada kalan uçakların yaktığı akaryakıtın miktarı acaba hesaplandı mı? Bununla ilgili, örneğin, pistte genişletme vardı. Bu da benim için ilginç ve merak ettiğim bir soru. Eğer bu da sizin kurumla ilgiliyse yanıtlarsanız memnun olurum.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Üçüncü havaalanı yapılırsa inşallah bitecek.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok ya, Atatürk Havaalanı’nı kapatıyormuşuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gürer.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Başkanım, sayın vekilim...

BAŞKAN – Hayır. Sayın Sertel devam ediyor. Cevapları sonra, toplu bir şekilde alacağız inşallah. Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben sizden sorularıma yazılı olarak yanıt vermenizi istiyorum ama bir soruma sözlü olarak yanıt vererseniz ondan da memnuniyet duyacağım.

Bize vermiş olduğunuz kitapçıkta 2015 ve 2016 Ekim sonu yolcu ve uçak trafiği açısından ilk 5 havalimanını vermişsiniz. Ben, sizden son 5 havalimanının ismini, bu havaalanlarında yolcu ve uçak trafiğini bildirmenizi istiyorum. Bu havaalanlarından hangileri zarar etmektedir? Mali tablo nasıldır? Onu öğrenmek istiyorum.

İkincisi, direkt olarak işlettiğiniz bir havalimanı değil ancak bu konuda uzman bir kuruluş olarak sizin bilginize başvurmak istiyorum. Yolcu trafiği açısından iç hat uçuşlarda 1'inci sırada, dış hat uçuşlarda 3'üncü sırada olmasına rağmen, bir havalimanının tüm hisselerinin Malezyalı bir firmaya geçme olayını nasıl değerlendiriyorsunuz? Kâr eden bir kuruluşun yapım aşamasından itibaren özelleştirilmesi, şimdi de yabancı bir firmaya satılması uygun mu? Bu havalimanı neden en başından beri sizin tarafınızdan işletilmedi? Bunu da merak ediyorum.

29 Haziran günü acı bir olay yaşandı İstanbul'da, Atatürk Havalimanı'nda ve gerçekten bizim güvenliğimiz açısından ve turizm açısından da ülkemize darbe vuran bir saldırıydı. Bombalı bir saldırı yapıldı. 40'tan fazla yurttaşımız hayatını kaybetti, 200'den fazla insanımız yaralandı. Ülkemiz için çok acı bir gündü. Onu yapanları lanetle anıyorum, terörü ve teröristleri lanetle, şiddetle kınıyorum ama bir gerçek var ki Atatürk Havalimanında o dönem nasıl bir güvenlik zafiyeti oluştu? Oradaki kahraman bir polis ya da müdahale eden bir görevli olmasaydı o silahların havalimanının iç kısmına ve uçakların bulunduğu bölgeye gireceği ve girdiği söylendi, yazıldı, çizildi ve iddia edildi yetkili makamlar tarafından. O kahraman polisi de rahmetle tekrar anıyorum. Bunun sonrasında nasıl önlemler alıyorsunuz, aldınız? Yani, bu da sizin işletmeniz açısından son derece önemli diye düşünüyorum.

Bugün gelinen noktada, güvenlik açısından bir zafiyet hissediyor musunuz yoksa daha da artırılması ve sıkılaştırılması noktasında bir görüşünüz var mı?

Ben sıklıkla uçağa binen ve uçağın gerçekten yararlı ve Türkiye'deki bütün halkın da uçağa binmesinin çok önemli ve altının çizileceği bir gelişme olduğunu da takdirle anmak istiyorum. Doğru ancak zamanında alınan uçak biletleriyle firmalar 30 liraya, 35 liraya yolcu taşıyor, 29 liraya yolcu taşıyor, çok da güzel fiyatlarla insanlar uçuyor. Ama uçamayanların arabaları kaldığı zaman havaalanında inanılmaz rakamlarla otopark parasını alıyorsunuz. Mesela, İzmir'de daha yüksek bir rakamla otopark parası alıyorsunuz, İstanbul'da daha farklı bir uygulama yapıyorsunuz. Mesela, Adana'da daha farklı bir uygulama yapıyorsunuz, diğer havalimanlarında daha farklı uygulamalarınız var. Örneğin, açık otopark bir günde 31 lira alıyor İzmir'de, İstanbul'da 28 lira alıyor. üç günlüğüne bir uçuşla ilgili arabasını bıraksa uçak biletinin neredeyse 3 katını arabasına veriyor. Bu otopark işletmelerini özelleştirdiniz ve özelleştirmenin sonucunda bir uygulama ve çok yüksek bir fiyatla gerçekleştiğini... Bu konuda da soru önergesini verdim fakat yanıt alamıyorum. Siz, Devlet Havalimanları olarak bu uygulamayı yapsanız daha çok araç bırakılsa ve daha çok kazansanız ama biraz fiyatları vatandaş lehine indirseniz daha iyi olmaz mı diye düşünüyorum.

Tabii, ben Eskişehir'de doğdum ve hayatım, gençlik yıllarım, lise çağı, üniversiteye gidinceye kadar Eskişehir'de geçti. Biz, orada askerî uçakların seslerinden uyuyamazdık. Gökyüzünde sürekli uçak olur ve sürekli her geçen uçağa ister istemez kafanızı kaldırıp bakardınız ama ne yazık ki bugün turizm kenti olmuş ve Türkiye'nin gözbebeği hâline gelmiş, Anadolu'nun turizmden en fazla gelir sağlayan kenti olan Eskişehir'e havalimanını bir türlü açıp, işletmeye alıp dünyadan ve Türkiye içerisinden uçuşları yapamadınız. Bunun nedeni nedir? Hazır havaalanı var, hazır havalimanları var, hazır bir ortam var. Niçin Eskişehir'e bu konuda böyle bir yatırım yapıp yurt dışından turizm kendi Eskişehir'e uçuş seferleri yapılmıyor ya da yurt içinden Eskişehir'e uçuş seferleri yapılmıyor? Bunu da sözlü olarak yanıtlamanızı bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Sayın Karakaya...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben, sabahki kısma katılamadım, Tarım Bakanlığının bütçesi vardı, Tarım Komisyonunda da üye olduğum için orayı takip etmek durumunda kaldım, öğleden sonraki oturumda takip etmeye çalıştım.

Tabii, belki söylenecek çok şey var, söylendi de; tekrardan da kaçmak adına, benim biraz mali tablolar üzerinden bir iki konuyu gündeme getirip bir iki de sorum olacak.

Mali tablolarda benim gördüğüm şu var: Bir, kurum, özellikle nakit açısından bakıldığında bereketli bir kurum. Kısa vadeli borçları yok ve kasada da önemli miktarda -yani bankada- hazır değer olarak da döviz bulunduruluyor veya bilanço tarihine öyle denk geldi.

Yine, yanlış okumamışsam, 1 milyarın üzerinde 2014 sonu itibarıyla nakit bulundurulan değer. Bu şekilde mi devam ediyor? Hep genellikle hazır değer ve nakit değerleri son derece yüksek olan bir kurum mu? Geçmişe yönelik bir değerlendirme imkânı bulunmadı. O zaman, önemli bir varlık kalemi olarak bunun değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz? Kasada tutmuyorsunuz, gördüğüm kadarıyla bankada.

Yine, mali tablolardan, gelir tablosundan baktığımızda kambiyo kâr ve zararlarının çok önemli ölçüde bir meblağa ulaştığını da görüyoruz yani hem artı hem eksi. Bir anlamda, bir doğal hedging olayını da gerçekleştirmiş oluyor burada kur farklarından dolayı ama son döviz artışlarının bu yapı üzerinde -2016'nın şeyini bilemiyoruz ama- 2016 mali tabloları üzerinde nasıl bir etkisi olacak? Onu öğrenmek istiyorum. Tabii buna yazılı olarak cevap verilebilir.

Yine, 2014 yılı gelir tablosunda gördüğüm bir rakam, 500 milyonun üzerinde bir rakamdı yanılmıyorsam, olağandışı gider ve zarar kalemleri içerisinde yani önceki dönem gider ve zararları olarak 2014 bilançosuna taşınmış. Onu başka bir yere getirmek istiyorum: Yine, finansal tablolarımızda 2013-2014'te “gider tahakkukları ve gelecek yıllara ait gelirler” adı altındaki bir kalemde önemli miktarda bir kayıt söz konusu. Bunların hepsini birlikte bir araya getirdiğimizde, acaba dönemler arasında gelir, gider transferi, aktarmaları mı var? Yani buradan diğer detayları görmediğimiz için böyle bir soru o fotoğraftan aklımıza geliyor.

Yine, kıdem tazminatına tabi çalışanlarınız var bildiğim kadarıyla. Bunu diğer kurumlarda da hep görüyoruz. Bazıları bu konuda kıdem tazminatları için karşılıklar ayırıyorlar, onları dönem giderleriyle ilişkilendiriyorlar ama birçok kamu iktisadi teşebbüsünde de maalesef yapılmıyor. O da gerçek sonuçları görmekte bizi engelliyor. Dolayısıyla, bu kıdem tazminatı karşılıkları yükü nedir bugünkü tarih itibarıyla ya da cevap vereceğiniz tarih itibarıyla baktığımızda?

Diğer konular gündeme getirildi ama bu Adana Çukurova Havalimanı Projesi'yle ilgili kısmı dinleyemedim. O ne oldu? Onunla bağlantılı olarak, Adana Havalimanı bölgeye uzun yıllardır hizmet veriyor, güzel de hizmet veriyor ama orada da bazı sorunlar var. Tabii, Çukurova Havalimanı'yla ilgili olarak işte ihale yapıldı, tekrar alındı, şimdi devlet kaynaklarıyla yapılacağı söyleniyor. Yani, ne olacağı belli olmayan bir hâle geldi. Bununla ilgili son durum nedir? Onu öğrenmek istiyorum ben de. Ama Adana Havalimanı'yla ilgili olarak da Çukurova Havalimanı açıldığında Adana Havalimanı ne olacak? Bu, özellikle bölgede bu projenin adı konuşulmaya başladıktan sonra bir rahatsızlık da yarattı. Şu anda havalimanı olan, olmayan çevredeki birçok ile de hizmet veren bir havalimanı. Buranın akıbeti ne olacak? Burayla ilgili yapılması gereken birçok yatırım da var, bakım onarımdan tutun birçok

konuda belki yapılması gerekenler var. Burasıyla ilgili, bunun akıbeti hakkında somut, net bir bilgi verirsiniz çok memnun olacağım çünkü buranın AVM olacağı, işte şehrin ortasında bir rant alanı olarak kullanılacağı şeklinde çok ciddi spekülâtif haberler de söz konusu.

Bir başka şey, aslında geçen, önceki KİT Komisyonunda sorulmuş, şu an elimdeki notlarda, Devlet Hava Meydanlarında çalışanlarla ilgili -ne kadar doğru ne kadar yanlış, bilmiyorum ama sonuçta, burada sorulmuş olan bir soru olduğu için onu referans alıyorum- buradaki çalışanların fişlenmesine yönelik bazı sorular. Özellikle bürokratların karşılarında “Bu solcudur.”, “Bu yaramazdır.”, “Bu ülkücüdür...” Bir de azılı ülkücü var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Liste var, liste.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ben hatırladığım 13 yaşından beri ülkücüyüm, ama bu azılısı nasıl oluyor?

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Bir daha terfî etmen lazım.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani ben onu bilmiyorum ama, neyse, sonuçta bunu yazan bir dangalak, çok affedersiniz, özür diliyorum. Bunu bir kurumla ilişkilendirme şeyinde değilim, ama benim bir şey dikkatimi çekti, bu önceden yazılmış da o biliniyor mu bilinmiyor mu, onu sormuş olayım bu vesileyle.

Bir şey diyeceğim, ama o kadar şey yazılmış bir tane FETÖ’cü yok, FETÖ’cü olarak fişlenen yok.

BAŞKAN – Seneye yazılacak herhâlde onlar.

Sayın Karakaya, seneye yazılır herhâlde onlar da.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Şimdi yazılıyordur.

Şunu soracağım: Kurumda bu anlamda açığa alınan, ihraç edilen var mı? Dolayısıyla, bu fişlemede niye bunlar yok? Onu da merak ettim.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Eski mi o?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – 2015.

HASAN TURAN (İstanbul) – 15 Temmuzdan önce...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – 15 Temmuzdan öncedir yani, KİT Komisyonunda da soru olarak sorulduğuna göre...

Peki, çok teşekkür ediyorum.

Ben bu görüşmelerin, hesapların, önce kurum açısından, sonra ülkemiz açısından hayırlara vesile olmasını diliyor, tekrar heyete saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, efendim, benim de sorum yine Çukurova Havaalanı’yla ilgili olacak.

Şimdi, özellikle örtü altı dediğimiz sera ürünlerinin taşımacılığında bu Çukurova Havaalanı’nın çok büyük rolü olacaktır, kargo uçağında, çünkü biz Avrupa ülkelerine ve İngiltere’ye bu yaş sebze meyveyi gönderirken, işte, daha çok tırlarla gönderiyoruz, bir hafta, on günde gidebiliyor. Hâlbuki Çukurova Havaalanı’na kargo uçakları indiği zaman dört saat sonra... Kaldı ki buraya kargo uçakları taşımacılığa başladığı zaman Uzakdoğu ülkeleri pazarı çok çok önemli. Japonya, Tayland, Hindistan, Pakistan vesaire bu yöre için, Çukurova için çok çok önemli.

Gerçekten bu havaalanı yılan hikâyesine döndü. Her gittiğimizde de vekil olarak da vatandaş bize soruyor ister istemez. Yani bu konuda bir öngörü var mı? Hedef şudur? Şu tarihte, artık uçak piste inecektir diyebiliyor muyuz? Bir hedef var mı?

Benim sorum bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kurumun geneli hakkında değerlendirme yapmak istiyorum ama baktığım zaman, tabii, İstanbul’a yeni havaalanı neredeyse kurumun tüm havalimanlarından fazla bir değer taşıyor, oradan bir başlamak istiyorum öncelikle.

Şimdi, ilk etabın kırk iki ayda tamamlanması şartıyla, yirmi beş yıllık bir işletme süresiyle, yirmi beş yılda 22 milyon euro da kira getirecek bir bedelle bir şirkete verildi veya bir konsorsiyuma verildi. Zaten daha sonra şirketlerin birleşmesiyle İstanbul Grand Airport hâlini aldı ve sözleşmeyi imzaladı. Sözleşme aşamasındaki Orman Bakanlığı izinlerini filan Aykut Bey belirtti, oraya tekrar girmeyeceğim de, benim dikkatimi çeken bir ve ikinci etaplar zorunlu yatırım olarak değerlendirilmiş, üç ve dördüncü etaplar da şartlara bağlanmış. Bu şartlar gerçekleşirse etaplar tamamlanacak, şartlar gerçekleşmezse yatırımcının isteğine bırakılmış, yani yatırımcı arzu ederse üç ve dördüncü etapları gerçekleştirecek.

Şimdi, başlangıç itibarıyla ihale fiyatı, bunun yatırım maliyeti 10 milyar 247 milyon euro. Gerçekten de ciddi rakam. Bakıldığında on iki yıl içerisinde toplam maliyetin yüzde 61,5’i düzeyinde bir gelir garantisi verilmiş bunlara.

Burada benim şu dikkatimi çekti: Birinci etapta da işletmeye alınmasından sonra tamamlanacak bir kısım gözüküyor, 20 milyon yolcu artı bir pist gözüküyor. Bu 20 milyon yolcu ve pist devreye girdikten sonra mı yapılacak? Çünkü bunun da elli sekiz ayda tamamlanması öngörülmüş. Bu elli sekiz ay bu işletmeye alındıktan sonraki süre mi? Bugün yer teslimi yapıldı mı ve bunlar çalışmaya başladılar mı? Bunu sormak istiyorum.

Tabii, bir de 10 milyon euro yatırım bedeli. Avan projeyle çıktınız, sonra bir uygulama projesi hazırlandı, proje geliştirildiğinde bakıldı ki ihaleye çıkılan şartnamenin dışında hem zeminde hem de inşaatta uygulamada farklılıklar oluşmuş ve revize edildi bu plan, bu rakam da 7 milyar 354 milyon euroya düştü yatırım bedeli. Yani 22 milyon kira bedeli yirmi beş senede, onun için de taahhüt edilen yatırım bedeli 10 milyar 700 milyon olmasına rağmen, rakam nereye düştü? 7 milyar 354 milyon yatırım bedeli olarak tespit edilmiş. Burada bir fark oluştu tabii teorik olarak, yaklaşık 1 milyar 363 milyon 428 bin euro, gerçekten de bugünkü Türk parası olarak karşılığı 4 milyar 867 milyonluk bir rakamdan bahsediyoruz, ama bu rakamla ilgili ne şu andaki mevcut Sayıştay raporlarında size önerilmesine rağmen, ek protokol yapılması önerilmesine rağmen, bir duyum alamadık şimdiye kadar.

Ben önce şunu sormak istiyorum: Özellikle, burada, Sayıştay, 4734 sayılı İhale Kanunu’na göre şu ana kadar yapılan işlemler doğru mudur? Bu durum, daha sonra belirlenecek bir usulde, kira bedeli, ilave yatırım ve idare lehine değerlendirilmesi öngörülmüş, bu dediğim gibi ek protokole bağlanmış mıdır?

Revize planda maliyete bakıldığında, devletin on iki yılda garanti tutarı da aşağı yukarı eşit görülmekte, yani baktığım zaman, devletin buradan on iki yılda garanti ettiği para 6 milyar 300 milyon euro, şirkete garanti ettiği para bu kadar, ihalede gelinecek rakam, son rakam da 7 milyar 354 milyon euro, aşağı yukarı kafa kafaya geliyor on iki yılda. Bundan sanki şu doğuyor: Biz bunları revize edeceğiz, on iki yılda bu maliyetleri çıkarırız ama burada, maliyetleri sadece yolcuya verilen... Tabii, şimdiye

kadarki yolcu garantilerinde 10 doları çok geçtiğimizi görmedik, diğerlerine baktığımız zaman, ama buraya baktığım zaman da 20 euro veriliyor yolcu başına. Bana göre büyük bir rakam, diğerlerinde dolar, burada euro... Doğru mu söylüyorum, bir karışıklık olmasın.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Hayır efendim.

Bir tek Atatürk'te dolar, diğer hepsinde euro.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam.

20 euroya çıkmış, diğerlerinde hep 10 dolar olarak tutulmuş.

Yine, burada iç hatlarda da aynı şekilde diğerlerine nazaran yüksek bir rakam belirlenmiş.

Bu yolcu garantileri dışında havaalanlarında biliyoruz ki birçok ticari alan var, otoparklardan tutun “free shop”lar dediğimiz alanlara kadar ve bunların kiralarının da çok yüksek olduğunu biliyoruz.

Burada, tahminî olarak yıl bazında bu havaalanındaki bu ticari işletmeler ne kadar gelir getirecek? Atatürk Havalimanı'ndaki ticari alanların baz alındığı düşünülerek ne kadar bir gelir? Bu gelir sizin hanenize mi yazılacak? Şartnamede nasıl bu? Yoksa bu havalimanını işletecek firmaya mı yazılacak? Bu gelir üzerine konulduğunda, garanti edilmiş para, yaklaşık tutar, sizce tahminî olarak ne kadar oluyor? Bunu merak ediyorum.

Şimdi, ilgili şirketin kredi bulma konusunda ciddi sıkıntılar yaşadığını biliyoruz ve en sonunda devlet bankalarına bir görev verildi Hükümet olarak, devlet bankaları tarafından da finanse edildiğini biliyoruz. 4/4/2012, 6288 sayılı Kanun'un, 3996 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinden sonra gelmek üzere 11(a) diye bir madde eklendi, 11'inci maddeden sonra 11(a) eklendi. “Sözleşmenin feshedilerek idare tarafından devralınması hâlinde, ilgili şirket tarafından sağlanan finansmanı gerçekleştirilmemiş yatırımların idare tarafından üstlenilmesine karar verilmiştir.” Yani, burada, şirketle ilgili bir problem çıktı, olmuyor veya mücbir sebepler, şu oldu, bu oldu, bütün finansman idare tarafından üstleniliyor. Burada, sizin bunu üstlenecek bir finansman büyüklüğünüz var mı? Gerçekten bu devlete büyük bir yük şekline dönüşebilir. Niye dönüşebilir biliyor musunuz? Yuvacık Barajı'ndan söyleyeyim, yine, tekrar oraya gireyim.

Bakın, Yuvacık Barajı'nda, evet, maliyetinin 4 katı dedim, Osmangazi Köprüsü 11 katı dedim, Yuvacık Barajı'nda, o dönemin Belediye Başkanı bizim Sefa Sirmen'di, bir kuruş su parası ödemedi. Sonra 2004'te sizin belediye başkanı seçimi kazandı, o günden bugüne de bir kuruş para ödemedi aldığı su paralarından, Hazine, o dönemki 2,3 milyarı ödedi, bugünkü karşılığı topladığınız zaman, bundan bir yıl evvel 5,4 milyardı, herhâlde belediyenin Hazineye olan borcu 6 milyara çıktı. Yani belediye ne yaptı? “Ben bunu ödemiyorum.” dedi, Hazine zorunlu olarak ödemek zorunda kaldı. Bu firmalar da eğer bu kredileri ödemezlerse, devlet ödeyecek. Kim ödeyecekti eskiden? Yabancı bankalar ödeyecekti. Şimdi kim? Ziraat Bankası, Vakıfbank, Halk Bankası ödeyecek, yani devlet devlete ödeyecek. Kazanan kim olacak? Aynı Telekom'da olduğu gibi.

Bakın, Telekom'u sattık arkadaşlar, Telekom batıyor, ama Telekom bu süreç zarfında 5 milyar doları kâr payı olarak ortaklarına dağıtmış. Paranın neredeyse tümünü kaçırmış. Ve ödedikleri parayı da kredi kullanarak, 4 milyar... Aynı bir madde var burada, devlete maliyeti çok büyük.

Umarım karşılaşmayız, umarım başımıza böyle bir hâl gelmez ama böyle bir tehlikenin var olduğunu da size hatırlatmak istiyorum.

Bu yatırım başladığında... Bakın, yatırım bittikten sonra demiyorum, Gaziantep Havaalanı'nın pistinde karşılaştınız. Burada çökmeler meydana geliyor, yapım aşamasında doğru yapılmadığı için, belki de pisti yenileyecekler, bunları tamiratla çözemiyorlar, çökmeler devam ediyor. Bu yapılan alan,

gerçekten eski maden ocağı ve kömür ocakları olduğu için sıkıntılı bir alan. Proje başladı, çivi çakıldı, ilk çivinin çakıldığı andan itibaren şu an geline nokta ya kadar veya bitimine kadar bir bağımsız denetim şirketine pistler, üst yapı denetlettiriliyor mu? Biliyorum ki bir ara Bakan da söyledi -Binali Bey o zaman bakandı, yanılmıyorsam- siz de bu konuda kurum olarak bir çalışma yaptınız. Acaba bu çalışmayı sonlandırdınız mı? Denetim açısından değil, denetimi yapacak firmalar konusunda bir çalışma yaptınız. Bunu yaptınız mı? Bunu yapmış iseniz şimdiye kadar bu denetim firmasının bu alandaki eksiklikleri konusunda bir tespitiniz var mı?

Evet, Sabiha Gökçen Havalimanı'nın size ait olmadığını söylediniz, Millî Savunma Müsteşarlığının sahibi olduğunu söylediniz. Bildiğimiz kadarıyla daha önce özelleştirmeye girdi ve yüzde 60'ını Malezya'ya ait bir şirket aldı ve yüzde 40'ı da bizde, Türkiye'de özel sektöre aitti. Burada, özel sektör satmak istediğinde TAV devreye girdi, TAV yüzde 40'ını satın almak istedi, 280 milyon dolar mı, euro mu, tam hatırlayamıyorum, bir rakam çıktı, ama sözleşme gereği öncelik büyük ortakta olduğu için bunu aynı fiyattan almaya karar verdiler, tamamı, yüzde 100'ü satılmış oldu.

Benim burada anlayamadığım bir nokta var. Eğer Millî Savunma Bakanı kalkıp "Havaalanını özelleştirdik." diyor ve biz buradan sağlanacak gelirle ki yüzde 100'ü Malezyalı şirkete geçmiş bir şeyde Millî Savunmanın payı görünmemesine rağmen, yeni bir sözleşme yapılarak, süre uzatımına gidilerek, garanti yolcu verilerek mi bu sözleşme yapıldı, satış yapıldı? Eğer yapılmışsa bu garantiler nelerdir? Bunları sormak istiyorum.

Çok uzattım galiba, biraz sıkıldı arkadaşlar ama son olarak bu üçüncü havalimanında iş sağlığı ve iş güvenliği anlamında hayatını kaybeden, yaralanan, malulen emekli olan işçi var mıdır? Varsa sayısı kaçtır? Bunları yazılı verebilirsiniz, hemen sözlü cevaplamanız gerekmiyor sorduğum sorulara.

Üçüncü havaalanı inşaatında Çalışma Bakanlığınca yürütülen, ülke genelinde büyük ölçekli inşaat, iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği projesi kapsamında tetkik programına alınmış mıdır? Yani Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız tarafından inceleniyor mu? 2015 ve 2016 yıllarında yapılan teftişlerdeki noksanlıklar tespit edilmiş midir? Edilmişse bunlar nedir? Ve ilgili firmalar tarafından yerine getirilmiş midir?

Bu denetim sonucunda raporları istiyorum.

Kurumda eskisiniz ama bu görevde yenisiniz. Umarım 2015 yılı sabah yaşadığımız tatsızlıklarla başlamaz. Gerçekten, bu kurumun büyümesinde, daha çok kâr etmesinde, verimli hâle gelmesinde, alacaklarını tahsil etmesinde, ihalede yaşanan sıkıntıları gidermesi konusunda desteğimiz her zaman sürecektir.

Yine, sabahki oturumda açıkladım ama bir kez daha söylemek istiyorum. Tabii ki sizin övünçle bahsedeceğimiz şeyler, yapacağınız geliştirmeler, sunumlarda gördüğümüz önemli şeyler konusunda sizi destekleyeceğiz, motive olmanız ve daha iyi çalışmanız konusunda her türlü desteği sunacağız ama bir görevimiz var. Bizim öncelikli görevimiz kurumdaki eksiklikleri ve varsa yanlışlıkları sizlerle paylaşmak, gerekirse onlar hakkında idari veya yargı soruşturmasını başlatmak, çünkü bu kurum ne sizin ne bizim, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurumları, biz olmasak da bunlar var olacak, temel düşünce bunların daha da öteye taşınmasıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Sayın Deligöz...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bir kere kurumu ve çalışanlarını kutluyorum, Avrupa'nın hatta dünyanın en büyük havalimanını yapacak ekibin içinde olmalarından dolayı.

Sayın Akar hiç merak etmesin, o çok kârlı bir yatırım olacak, bütün Avrupa'ya, dünyaya, işte, Orta Doğu'ya, Uzak Doğu'ya, Kafkaslara uçuş merkezi olacak, dolayısıyla harıl harıl çalışacaktır. AK PARTİ olarak öngörümüze güvenin diyoruz.

Şimdi, sabahki oturumda bir milletvekili arkadaşımız geldiler, Haluk Pekşen -kulaklarını çınlatayım buradan- biraz baktım İnternet'ten, inceledim, kendisi bir hava yolu şirketi kurucusu ve benzer şirketler de kurmuş. Yani burada görevi olmamasına rağmen -tabii ki gelebilir, en doğal hakkı- gelip burada bir hanımefendiye özel, kişisel, ailesel, oğluyla ilgili, beyiyle ilgili, yaptığı düğünle ilgili sorular sormasını yadırgadım. Keşke kalsaydı, cevaplarını da alsaydı. Böyle kişisel sorular sorup... Nihayetinde sen siyasetçisin, o da bir kamu görevlisi. Yani hiç şık olmadı. Burada, hanımefendiden ben özür diliyorum Komisyonumuz adına ama kendisini de kutluyorum, soğukkanlı, sakın bir kişilik... İlk defa burada görüyorum, ben hiç tanımıyorum kendisini de.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Belki önceden...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Yok, vallahi ilk defa tanıyorum.

Fethi Bey'e destek olsun diye katılıyorum. Niğde, bir üniversitesi olan, yeni yatırımlar, turistik merkezler... 1996'da temeli atılmış ya da kararı alınmış, yirmi yıldır yapılmamış bir havaalanı da gerçekten Türkiye için...

BAŞKAN – Sayın Deligöz, aşağıda oylamaya yetiyeceğiz yalnız.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Hemen son cümlem, bitirdim.

Orası da, biz, hanımefendi ya da Bakan Bey'le de görüşelim, bir an önce yapılsın, çünkü hem göçün önlenmesine katkı sağlayacak...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Niğde-Aksaray arasında yapılacağı için Aksaray'ı da kapsıyor.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Daha iyi, o daha güzel, orada hiçbir sorun yok, hem Ankara'nın trafiğinin hafiflemesine de katkı sağlayacaksa, bir an önce onun çalışmasını da yaparlarsa memnuniyetimizi bildiririz.

Teşekkür ediyorum.

Kolay gelsin.

Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Deligöz, anlayışınızdan dolayı.

Evet, Sayın Çanak...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Evet, Sayın Başkanım, çok kıymetli hazırsın; öncelikle o sabahki tatsız başlangıç gerçekten herkesin moralini bozdu, ama Sayın Genel Müdürüm, genelde işin bu tarafı, Sayın Akar'ın söylediği gibi, eleştiriler üzerine kurulmuş bir yapı ve özellikle başarılı kurumları da şiddetle eleştiren ve basını da bu konuda çok iyi kullanan bir yapı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Haksızlık yapıyorsun.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Yo, yeni bir tartışma çıkarmayalım, ben aklımdan geçenleri söylüyorum.

Örneğin, TRT'nin, Ziraat Bankasının, Halk Bankasının ve en son sizin KİT toplantımızda bunlar maalesef oldu.

Tabii, burada meselenin bir görüntü boyutu var, bir de esası var. Şimdi, esasında Devlet Hava Meydanları, özellikle son yıllarda ciddi başarılarla imza atmış bir yapı, bir kurum; TRT gibi, Halk Bankası gibi, Ziraat Bankası gibi. Tabii, bu yapının büyümesi herkesi gururlandırır, onda bir şüphemiz yok. Burada, tabii, bu kurumları da desteklemek lazım, moralini bozmamak lazım çünkü bundan sonra akşama kadar gündeme gelecek konu, herhâlde bir iPad üzerinde gelip geçecektir ama kurumun başarısı, KİT toplantısında konuşulanlar, anlatılanların hiçbirisi, hiç şüphesiz bu akşam ya da bugün basının gündemine bile gelmeyecek bir şeydir. Onun için buna dikkat etmek lazım, asıl meselenin özünü ve esasını gündeme getirmek lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Basın...

HASAN TURAN (İstanbul) – Siz buradaydınız...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Örneğin, Ordu Giresun Havalimanı yapıldığında, CHP milletvekilimiz havaalanının bozuk olduğunu söyledi.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Sözcü gazetesi yazmış.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Deligöz, vekil arkadaşımızı dinleyelim.

Bakın, insicamı bozuyorsunuz arkadaşlar. Evet, Sayın Akar, Sayın Deligöz...

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Şimdi, Ordu Giresun Havaalanı yapıldığında, CHP milletvekilimiz çıktı, dedi ki: “Bu havaalanı bozuk.” dedi. Şimdi, nasıl bozuk oluyorsa? Telefon bozuk olabilir, televizyon bozuk olabilir ama...

Şimdi, tabii, bu basında yer aldı, işte, uçaklar inemiyor, edemiyor filan, ama ilk uçaktan inerken görüntülenen CHP milletvekilimiz oldu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Cesaretli işte.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Aslında, vatandaş da o cesarete değil de işin esasına bakıyor. Yani bir hizmet var, o hizmetin içerisinde, uçaklar artık Ordu, Giresun’a iniyor ve burada da vatandaşımız bu hizmetten istifade ediyor. İnşallah, bundan sonra da bu hizmetler Niğde’de, Aksaray’da, başka illerde de büyüterek devam eder.

Ben, Sayın Genel Müdürüme bir soru sormak istiyorum, Ordu Giresun Havalimanından bahsedildiği için.

Şimdi, Ordu Giresun Havaalanı’nda bazen inişlerde sıkıntı olabiliyor. Bu diğer havaalanında da oluyor muhtemelen. Şimdi, bir VOR cihazından bahsediliyor, o sizin gündeminize geldi. Acaba, bu VOR cihazı gerçekten yeterli mi? Çünkü öyle bir konuşma, bir bilgi de geldi, yani VOR cihazı takılsa bile bazı inişlerde sıkıntı çıkabilir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çok mu pahalı?

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Yok, pahalı olup olmadığını bilmiyorum ama bu yapı içerisinde çok da pahalı olmaması lazım. Kaldı ki hizmette pahalılık çok önemli değil. Bunun için bir önlem düşünüyor musunuz? Acaba Ordu Giresun Havaalanı’ndaki inişler diğer havaalanına göre daha mı fazla iptal ediliyor? Buna ait öngörünüz nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Çanak.

Sayın Turan, şöyle hemen kısaca toparlarsak, bunu bitirelim, aşağı inelim.

HASAN TURAN (İstanbul) – Evet, ben sabah söyleyeceklerimi söyledim. Tekrar her soru cevabı, her cevap yeni bir soruyu doğurur demişler. O parantezi...

BAŞKAN – Bir de şunu söyleyeyim, bundan başka kimseye söz vermeyeceğim, bu son konuşmacı.

HASAN TURAN (İstanbul) – Yok, konuşma anlamında, bu bir deyim.

Parantez açma niyetinde değilim, sadece son kapanış bölümüne geldiği için, ben tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum.

Tabii ki mutlaka eksikleriyle ilgili söylenecek şeyler var, onları arkadaşlarımız zaten söylediler, ancak Türk havacılık sektörünün 5 kat büyümüş olması, havalimanı sayımızın -burada da tekrar ettim- 26'dan 55'e çıkmış olması, cironun 2 milyar dolardan 23 milyar dolara çıkmış olması, Türkiye açısından, hepimiz açısından, bu devlet açısından gururlanacak bir şeydir. Buna imza atan, bunda emeği olan herkesi tebrik etmek lazım. Atalarımızın dediği gibi “Marifet iltifata tabidir.” Önce iltifat edeceğiz, sonra eksikleri varsa düzelmesi için onları söyleyeceğiz, ancak hepimiz motivasyonla çalışan varlıkları, önce motive etmek lazım. Sabah keşke yaşanmasaydı.

Evet, tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Turan.

Sayın Genel Müdürüm, sorularımızı aldık, cevapları yazılı olarak alırsak daha çok memnun olacağız. Neden? Çünkü bizim aşağıya da inmemiz lazım, bir de TİGEM bizi bekliyor. Biliyorum akşama kadar cevaplayabilirsiniz, o kadar uzun süre yetmeyebilir de.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Eskişehir’e sözlü cevap istemiştin.

BAŞKAN – Sayın Sertel, izin vererseniz şöyle yapalım mı? Ben bunu oylayayım, Sayın Genel Müdür Eskişehir’e cevap versin.

Evet, değerli arkadaşlar, böylece geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, her iki yıla ilişkin raporların sonuç bölümlerini okutup ibranıza sunacağım.

2013 yılı sonuç bölümünü okutup ibranıza sunuyorum:

Sonuç:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2013 yılı bilançosu ve 796.275.057,63 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

2014 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

Sonuç:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2014 yılı bilançosu ve 918.922.711,5 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Böylece Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Hayırlı olsun.

Sayın Genel Müdürüm, sizden rica ediyorum, hemen isterseniz ayrılmayın, Sayın Sertel’e veya özellikle cevap vermek istediğiniz sorular varsa cevaplayın.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Hepsini cevaplayabilirim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bana mı söyleyecek yalnız Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Sertel, bir saniye, onu bir kararlaştırılalım da.

Birleşime on beş dakika ara vereceğim ama vermeden önce sorunun cevabını alıyoruz.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Peki.

Öncelikle Eskişehir’le ilgili soruya cevap vereyim.

Efendim, biliyorsunuz Eskişehir’de Hasan Polatkan Havalimanı var. Bu havalimanını biz işletmiyoruz, denetimi, kontrolü de bizde değil. Bu, ilk kez Türkiye genelinde bizim hava trafik kontrol hizmetlerini de vermediğimiz bir havalimanı, hiçbir noktasında, hiçbir yerinde yokuz. Orası Eskişehir Anadolu Üniversitesinin tamamen uhdesinde ve envanterinde olduğu için biz oraya müdahil olamıyoruz efendim.

Şimdi, ayrıca, Eskişehir’de bir başka havalimanı yapıp da bunu Devlet Hava Meydanları olarak eğer işletmemiz kastediliyorsa, o zaman, aynı il dahilinde, birbirine bu kadar yakın mesafede iki tane havalimanını işletmek, hava trafiği konfigürasyonları yönünden çok doğru değil. Ondan dolayı belki şu yapılabilirdi: Anadolu Üniversitesi burayı bize verseydi, “Burayı da siz işletin.” deseydi, o zaman, biz, her türlü gücümüzle, tek tek birikimimizle yapardık.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sizden bir talep gitti mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, onlar tamamen üniversiteye de gelir kaydettikleri için bu işletilen havalimanından elde ettiklerini, biz, bu konuları şifahi gündeme getirsek dahi hiçbir surette yanaşmadılar, bugüne kadar onlardan da böyle bir teklif bize gelmedi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ortaklık yaparsınız, gelir paylaşımı yaparsınız. Aklın yolu bir, ikisi de devlet kuruluşu.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Olabilir, böyle bir şey gündemimize gelmedi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz teklif götürün bence, biz de yardımcı olalım.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Böyle bir şey gündemimize gelmedi. Yani onların üniversitesine, döner sermayesine bir gelir elde edildiği için...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Cengiz Topel Havalimanı ne olacak?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, İstanbul yeni havalimanına...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onunla ilgili bir öngörünüz var mı?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Şöyle: Cengiz Topel Havalimanında, son dönemde, özellikle kargo ağırlıklı özel firmalar tarafından işletme talepleri geliyor bize. Malumunuz, orası Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde bir havalimanı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biliyorum, çok yakın oturuyorum.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Biz, bunu çok öncesinden, envanterimizde bulunan havalimanlarını, 5335 sayılı Kanun’un 33’üncü madde hükmü gereğince kiralyoruz, işletme hakkını özel sektöre devrediyoruz. Bunu yapabilir miyiz diye düşündük ve askerle yazıştık. Askerle yazıştığımızda orada 2.990’a 30 metre ebadında bir pist var. Kargo uçakları 30 metre enindeki piste inemiyorlar. Dolayısıyla, dedik ki: “Gelin, burayı kiralayalım, biz de kontrol ve denetimde olacağız, kulelerde olacağız, sadece bunun enini 45 metreye çıkaralım.” Bunun üzerine askerden, Deniz Kuvvetlerinden cevap geldi, dediler ki: “Hayır, buna izin vermiyoruz.” “Neye izin veriyorsunuz?” TEM Otoyolu’na yakın, çoğunluğu orman, şahıs arazileri olan bir bölge var ve oldukça da değerli bir arazi, kırk dokuz yıllığına verilmiş buralar. Dediler ki: “Buraları kamulaştırın, kamulaştırdıktan sonra buraya yeni bir ikinci pist yapın, bu şartlar altında kabul ederiz.”

Sayın Vekilim, biz bunun fizibilite çalışmasını yaptığımızda çok yüksek rakamlarla karşı karşıya kaldık. Kurtarmıyor, hem kamulaştırma maliyetleri çok yüksek hem de böyle bir pistin bağlantı taksi yolları, apronu, oraya terminali taşıyacaksınız, yani bunu yapmayın diyorlar açıkçası.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Beş yıl önce söyledim, beş yıldır da söylüyorum. Çalıştırma yönteminin sizin istediğiniz gibi olması, sizin işletmeniz gerektiğini...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – En doğrusu bu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...söyledik, bin defa söyledik burada ama anlatamadık, tabii, siyasi şey vardı orada.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Bu girdabı aşamadık Sayın Vekilim. Biz de arzu ediyoruz, keşke orasını işletebilseniz, bir cazibe kazandırabilsek.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Valla, son demecim şöyle oldu: 5’inci kez açılış yaparlarsa ben de geleceğim bu sefer, çünkü sürekli açılış yapıyorsunuz orada. Özellikle Fikri Işık, Sayın Bakan.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, Çukurova şöyle Sayın Vekilim, size önceki oturumda özetledim. Çukurova’da şu anda altyapıyı öz kaynaklarımızdan ihale ettik. Teklifleri topladık. Tam ihale kararımızı aldığımız sırada ihaleyi kaybeden firmalar tarafından Kamu ihale Kurumuna itirazda bulunuldu. Bu itirazlar neticesinde Kamu İhale Kurumundan bir düzeltme kararı geldi. Bu düzeltme kararı çerçevesinde biz yeniden arkadaşlarımızla çalışıyoruz, yeni bir karar alma noktasına geldik, incelemelerimizi sürdürüyoruz. Çok büyük bir ihtimalle, en geç on gün içerisinde biz ihale komisyon kararını alarak buna onay vereceğiz.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – İlk firmayla değil mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, kazanan bir firma vardı. Kamu İhale o firmanın iş bitirmesini sıkıntılı gördü, başka bir firmaya gidiyor. Onunla ilgili çalışmalarımızı yürütüyoruz. Süreç bu şekliyle, bu altyapı için efendim.

Üstyapıyı sordunuz. Üstyapıda da malumunuz, 3996 sayılı Yap-İşlet-Devret Kanunu’nda avan projeler üzerinden çıkabiliyoruz, kamulaştırmalar bitmeden çıkabiliyoruz. Ancak 4734’e döndüğümüzde, uygulama ve detay projeler elimizde olmadan ihale sürecini başlatamıyoruz. Dolayısıyla, elimizde bizim terminal binasının avan projeleri vardı. Proje müellifiyle anlaşma sağladık. Hızlı bir şekilde uygulama projelerine aldık geçtiğimiz günlerde, üzerinde çalışıyoruz. En geç aralık ayı içerisinde, inşallah, bir aksilik olmazsa üstyapı için de ihale sürecini başlatacağız.

“Öngörünüz var mı?” dediniz. Tabii ki var. Biz de son derece rahatsızız. Bölgenin çok önemli bir havalimanı burası. En geç iki yıl içerisinde yani 2017 ve 2018’i yapım süreci olarak düşünüyoruz. 2019’un başında inşallah Çukurova’yı hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Buna ilişkin bütün çalışmalarımızı yaptık.

Adana Havalimanı’nın geleceğiyle ilgili sordunuz. Tabii ki bu bir siyasi karardır, haddimize değildir bu konuda net bir şey söylemek. Ancak, Adana Havalimanı da pek çok yatırımın yapıldığı, ciddi altyapıların yer aldığı, yeri yönünden de çok güzel bir havalimanımız. Tabii ki havacılık sadece ticari uçuşlardan kaynaklanmıyor, dolayısıyla havacılığın pek çok alt kırımları var. Nedir bunlar? Genel havacılık, “business” jetler, hangarlar, uçuş eğitimleri. Bütün bunlarla ilgili havacılığın farklı formatları veya ticari uçuşların “charter” dediğimiz tarifesiz olanları, bunlar tabii ki yapılabilir burada. Ama biz şu anda net konuşmuyoruz, bu konuyla ilgili B planımız üzerinde de çalışmalarımızı yürütüyoruz, inşallah, netleştğinde, Çukurova işletmeye geçtiğinde de bunlar siyasetimizle de paylaşılacaktır, gerekli açıklamalar yapılacaktır ama biz B planımızı oluşturmuyoruz efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bunun muhafaza edileceği yönünde çalışmaların olduğu...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Yapıyoruz efendim, evet, yapıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, herhâlde yeterli oldu gibi.

Geri kalan sorulara yazılı olarak cevap vererseniz daha makbule geçer.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Efendim, Ordu’yla ilgili sayın vekilimin bir sorusu vardı.

BAŞKAN – Tamam, kısaca alabiliriz onu da.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Çok kısa söyleyeyim.

Sayın Vekilim, Ordu’da her türlü sistem ve cihaz mevcut. Sadece VOR konusunda gerekli sinyal performansını sağlayamadık. Orada esasen hassas aletli iniş sistemi “İLS” dediğimiz cihazımız da var. Ancak biz gene de “C-VOR” dediğimiz normal VOR cihazından bir randıman alamayınca onun bir ölçü daha hassası olan “D-VOR” cihazının siparişini verdik. Bunun 30 metrelik kaidelerinin de şu anda başlattık imalatını. D-VOR cihazını da inşallah mart ayı gibi havalimanımıza kazandıracğız.

Ancak sorunuz şuydu, dediniz ki: “Bu her şeye çözüm olacak mı?” İLS cihazı D-VOR’dan çok daha hassas bir cihazdır. Biz ekstra bir önlem olarak her ne kadar bu cihazı oraya koyuyorsak da planlamamıza aldysak da aslolan İLS’dir, İLS’ten daha hassas değildir. Bunu da burada antrparantez arz etmek istiyorum.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Yani diğer havaalanlarına göre daha fazla değil mi?

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Şimdi, efendim, tabii deniz üzerine yapılan bir havalimanı olduğu için orada bir buğu oluşuyor. Bu buğu nedeniyle bu sıkıntıları yaşıyoruz. Şu anda ona çare bulamadık. Bu deniz üzerinde dünyada da yapılan tüm havalimanlarında yaşanan genel bir sorun. Bu nedenle bu sıkıntılar yaşıyor efendim orada.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, çok teşekkür ediyorum.

Ben hayırlı olsun diyorum.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Sayın Başkanım, bir de bir konuya açıklık getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Kısaca alalım.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Çok kısa söyleyeceğim.

Sayın Pekşen Vekilimin, eşim, oğlum ve ailemle ilgili birtakım iddiaları oldu. Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Bu benim ifadem değil, asla bu iddialarda yerindelik yoktur. Kaldı ki ben bu göreve atanmadan önce yaklaşık dört ay boyunca her türlü mal varlığım, eşim, çocuğum, bunlarla ilgili her türlü soruşturma tamamlandı ve bu soruşturmalar bittikten sonra bu göreve layık görüldüm. Bu soruşturma raporları da Bakanlığımızda mevcuttur. Asla bu konuyla ilgili bir suçlamayı kabul etmiyorum, iddialarda yerindelik yoktur. Bunu da arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı olmasını diliyorum, sağ olun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ FUNDA OCAK – Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – On beş dakika sonra buluşmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.52****BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)****BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)****SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)****KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 9’uncu Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

3.- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün (TİGEM) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN - Çalışmalarımıza Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Öncesinde, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Şimdi sunum yapmak üzere Sayın Genel Müdürüme söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, sunumda metne bağlı mı kalacaksınız?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Kısaca arz edeceğim.

Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, Sayıştay Grup Başkanımız ve uzman denetçiler, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Bakanlığımızın kıymetli temsilcileri; Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yılları hesap ve işlemlerine ait Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu toplantısına hoş geldiniz diyor, şahsım ve kuruluşum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçmiş Osmanlı Devleti’nin ilk yıllarına dayanan ve hâlihazırda ülkemizin farklı bölgelerinde faaliyet gösteren 17 işletmemizde, 3 milyon 272 bin dekar arazide faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz.

Özellikle buğday gibi stratejik önem taşıyan ürünlerin tohumculuğunun gelişmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması, kuruluşumuzun yakın dönemde daha çok yoğunlaşmayı hedef aldığı alanların başında gelmektedir.

İşletmelerimizin yer aldığı bölgelerin iklim şartlarına uygun olarak sertifikalı tohum amaçlı buğday, arpa, tritikale ve yulaf üretimi yapılmaktadır. Ülkemiz çiftçilerine 2014 yılında 141 bin ton, 2015 yılında 144 bin ton sertifikalı hububat tohumu dağıtımı gerçekleşmiş, 2016 yılında 175 bin ton hedeflenmiştir.

Toprak hazırlığından hasat edildiği ana kadar geçen süreçte verilen emek, titiz çalışma ve teknolojik altyapıyla sertifikalı hububat tohumu üreten kuruluşumuz, ülke tohumculuğunun bitkisel üretimin bütün dallarında gelişmesi için tüm imkânlarını özel sektör ve araştırma kuruluşlarının hizmetine sunmaktadır.

Özel sektör firmalarıyla yapılan ortak üretim sözleşmeleri çerçevesinde 2012 yılında 5 bin tonla başlatılan patates tohumu üretimi 2016 yılında 45 bin tona çıkarılmış ve ülkemiz patates tohum ihtiyacının yüzde 20’si bu üretimden karşılanmıştır.

Meyve üretiminin temel girdisi olan virüsten ari sertifikalı fidan taleplerinin karşılanması amacıyla Genel Müdürlüğümüz ile Fidan Üreticileri Birliği arasında 2 bin dekar arazide aşı gözü ve aşı kalemi üretilmesi için damızlık bahçe kurulması hususunda 2014 yılında bir proje başlatılmış, beş yıllık süreci kapsayan projenin uygulanması sonucunda 60 milyon adet sertifikalı fidan üretimi hedeflenmiştir.

Ülkemizdeki bitkisel üretim için ihtiyaç duyulan ve ağırlıklı olarak ithal edilen sertifikalı tohumların ülkemiz üretimlerinden karşılanması amacıyla, özel sektör tohumculuk firmalarıyla iş birliği kapsamında işletmelerimizde sertifikalı tohum üretimi için kullanılan 50 bin dekar sulu tarım arazisinin 2017 yılında yüzde 50 artırılması için bir çalışma başlatılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Müdürlüğümüzün diğer önemli bir görev alanı da ülkemizin ihtiyaç duyduğu büyük ve küçükbaş damızlıkların ıslahı ve üretimidir.

Sığırcılık ihtisas alanı olarak belirlediğimiz 12 işletmemizde, 5 ırk ve 14 bin baş ana kadro olmak üzere toplam 30 bin baş hayvan varlığıyla damızlık sığır yetiştiriciliği faaliyetlerimiz sürdürülmektedir. Bu faaliyetler yürütülürken hastalıklardan ari işletmeler oluşturmak, işletmelerimizi uluslararası standartlara uygun hâle getirmek, hayvan sağlığı hizmetlerinin yürütülmesinde çağın araçlarını kullanmak ve bu hizmetlerin etkin ve sürdürülebilir olmasını sağlamak ana hedefimiz olarak tespit edilmiştir.

Bu amaçla, 2009-2015 döneminde 7 işletmemizde en ileri teknolojilerle donatılmış 15.200 ana başlık modern damızlık sığır tesisleri kurulmuş, 2010 yılında 15 bin baş olan damızlık sığır varlığımız son beş yılda yapılan damızlık sığır tesisi yatırımlarıyla bugün itibarıyla 30 bin başa çıkarılmış ve 2017 yılında 35 bin başa çıkarılması hedeflenmiştir. Damızlık sığır varlığımızın tesis kapasitesine ulaşması için son yıllarda sınırlı tutulan damızlık dağıtımının 2017 yılından itibaren 3.000-3.500 civarında dağıtılması hedeflenmektedir.

Sultansuyu işletmemizde 2012 yılında hizmete açılan 5 milyon doz kapasiteli döl kontrollü sperma üretim merkezi kurulmuş, üretim izni alınan 26 boğadan 1,6 milyon doz sperma üretilmiş, 2016 yılında testi tamamlanan üstün vasıflı boğalara ait spermaların dağıtımına başlanmış, önümüzdeki yıllarda ülkemizin bu alandaki ihtiyacının bir kısmının karşılanması hedeflenmiştir.

Hayvancılığımızın diğer bir kolu olan damızlık koyun yetiştiriciliği 9 işletmemizde 10 ırkla sürdürülmektedir. 2009-2015 yılları yatırımlarıyla yapılan 40 bin ana başlık modern koyunculuk tesisleri hizmete alınarak kuruluşumuz tarihinin en büyük koyunculuk projesi hayata geçirilmiştir. 2010 yılında 103 bin baş olan damızlık koyun varlığımız son beş yılda yapılan damızlık koyun tesisi yatırımlarıyla bugün itibarıyla 156 bin başa çıkarılmış, 2017 yılına 180 bin başa çıkarılması hedeflenmiştir. Ülkemiz yetiştiricilerine her yıl ortalama 10 bin baş olarak gerçekleştirilen damızlık koyun dağıtımımızın 2017 yılından itibaren 24 bin başa çıkarılması hedeflenmiştir.

Gözlü işletmemizde akkaraman ırkı koyunların ıslahı amacıyla Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi iş birliğiyle bir proje başlatılmıştır. 2012 yılında başlatılan projeye akkaraman ırkı koyunun verim düzeyleri yüksek yerli ırklarla melezlenmesi sonucu 2019 yılında süt, döl ve et randımanı yüksek yeni bir saf ırkın elde edilmesi hedeflenmiştir.

Sivas İli Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliğiyle yaptığımız iş birliği çerçevesinde, Ulaş işletmemizde 2012 yılında başlatılan Kangal Akkaraman ırkı Koyunun Halk Elinde Islahı Projesi kapsamında Sivas il ve ilçelerindeki yetiştiricilerin ellerinde bulunan koyunların et ve süt yönüyle verimlerinin yükseltilmesi amaçlanmıştır. Proje 2017 yılında tamamlanacaktır.

Bakanlığımızın 2014 yılında uygulamaya koyduğu DAP, GAP, KOP ve DOKAP projeleri kapsamındaki illerde Hayvancılık Tesisi ve Damızlık Erkek Materyal Temini Desteklenmesi Projesi kapsamındaki yetiştiricilere 2014 ve 2015 yılında 1.190 baş boğa, 7.055 baş koç dağıtımını gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında dağıtımını hedeflenen 2.500 baş boğa, 15 bin baş koç dağıtımını çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız tarafından 2016 yılında uygulamaya konulan genç çiftçi projelerinin desteklenmesi kapsamında, 8.500 genç çiftçiye 51 bin baş damızlık sığır, 2 bin genç çiftçiye 80 bin baş damızlık koyun tedarik çalışmalarıyla ilgili Bakanlığımızca bize verilen görev çerçevesinde hayvan tedarik ve dağıtım çalışmaları hızlı bir şekilde devam etmektedir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla 2014 yılında yapılan iş birliği kapsamında Kazım Karabekir işletmemizde Doğu Anadolu Bölgesi Koyuncululuğunun Geliştirilmesi Projesi uygulamaya konulmuş, bu proje kapsamında, on yıllık süreç içerisinde, bölge yetiştiricilerinin elindeki koyunların ıslahı için ihtiyaç duyulan toplam 67 bin baş üstün vasıflı morkaraman ırkı damızlık koç ve koyunun kuruluşumuzca karşılanması planlanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemiz atıcılığının geliştirilmesi ve gen kaynaklarının muhafazası için 3 işletmemizde safkan Arap atı yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bu alanda önemli bir aktör olan kuruluşumuz yıllardan beri yaptığı ıslah çalışmalarıyla ülkemiz yarış sahalarında koşan ve şampiyonluk kazanan safkan Arap atlarının büyük çoğunluğunu yetiştirmiş ve dünyada haklı bir üne sahip olmuştur. Yapılan ıslah çalışmalarıyla atların koşu performanslarının artırılması sağlanmış, atıcılık sektörüne her yıl 240-250 baş civarında yarış tayı kazandırılmıştır. Kuruluşumuz yetiştirmesi atlar, 2015 yılında koşu sahalarında safkan Arap atlarının yüzde 26'sını oluştururken, yarış otoritesi tarafından dağıtılan toplam ikramiyenin yüzde 35'ini kazanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; iklim değişikliğinin bitkisel üretime olan olumsuz etkisini azaltmak ve üretimi garanti altına almak için su potansiyeli olan işletmelerimizde sulu tarım alanlarının artırılması, mevcut yüzey sulama sistemlerinin basınçlı sulamaya dönüştürülmesi zaruret hâline gelmiştir.

Genel Müdürlüğümüze bağlı işletmelerde 2009-2015 döneminde 500 bin dekarı Ceylanpınar İşletmesinde olmak üzere 640 bin dekar arazi sulamaya açılmıştır. Aynı dönemde Ceylanpınar İşletmesinde 50 bin dekar ve diğer işletmelerde 48 bin dekar olmak üzere 98 bin dekar arazi de modern sulama sistemlerine kavuşturulmuş, toplamda 850 bin dekar arazi de şu anda modern sulama sistemleriyle sulanır hâle getirilmiştir. Yatırım programı kapsamında, 2016 yılında Ceylanpınar İşletmemizde 28 bin dekar, Gökhöyük işletmemizde 17 bin dekar olmak üzere 45 bin dekar arazinin sulamaya açılmasına ilişkin yatırım faaliyetleri devam etmektedir. 2017-2019 döneminde 159 bin dekar arazinin bu şekilde sulamaya açılması planlanmıştır.

Sulanan alanların artırılması ve modern sistemlerin uygulanması neticesinde, 2008 yılında 147 bin ton olan hububat üretimimiz 2016 yılında yüzde 118'lik bir artışla 320 bin tona çıkarılmış ve ülkemizin sertifikalı hububat tohumu ihtiyacının önemli kısmının üretilme kapasitesine ulaşılmıştır.

Tohumluk amaçlı hububat üretiminin yanında, ikinci ürün mısır, soya, ayçiçeği ve yem bitkileri üretimi her yıl kayda değer artışlarla üretim planımıza dâhil edilmiştir. Bunun yanında, özel sektör tohumculuk firmalarıyla iş birliği içerisinde patates, hibrit mısır, hibrit ayçiçeği, yonca, kanola, sebze tohumu üretimi ile meyve fidanı üretim alanları artırılarak, çiftçilerimizin hububat dışında ihtiyaç duyduğu tohumların yurt içi üretiminden karşılanmasına katkı sağlanmıştır.

İşletmelerimizde kullanılan toplam 1.254 adet traktörden yüzde 83'ü ekonomik ömrünü doldurduğundan yenilenmelerine ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla 2009-2016 döneminde yakıt, zaman ve iş gücünden tasarruf sağlamak amacıyla 597 adet yüksek güce sahip yeni traktörler alınmış ve bu şekilde traktör sayısı 791'e düşürülmüştür.

Tohumculukta kalite ve kapasitenin artırılmasını temin amacıyla işletmelerimizde 2009-2015 döneminde 160 ton/saat kapasiteli otomatik tohum hazırlama tesisi kurulmuş ve mevcut tesislerin modernizasyonu sağlanmıştır. Çiftçilerimize dağıtılacak sertifikalı tohumlukların kısa sürede hazırlanması, tohumluğun sevkiyatında zaman kaybına mahal verilmemesi ve işçilikten azami tasarrufun sağlanması amacıyla, kapasitesi en yüksek 8 işletmemizdeki 10 adet tohum hazırlama tesislerinde otomatik paketleme, barkodlama, paletleme ve forklift ile istifleme sistemi kurulmuştur.

Diğer taraftan, üretilen ürünlerin daha iyi şartlarda muhafaza edilmesi için 2009-2015 döneminde toplam 238 bin ton kapasiteli çelik silo tesis edilmiştir.

Son yıllarda dünyada ve ülkemizde toprağın, suyun ve genel anlamda çevrenin korunmasının önemli olduğu bilinci hızla gelişmektedir. Bu düşünce sonunda, ülkemizde özellikle akademik çevreler, tarım makineleri imalatçıları ve üreticileri azaltılmış toprak işlemeye ve doğrudan ekime sıcak bakmaya, bu konudaki çalışmalara yoğunlaşmaya başlamıştır. Kuruluşumuzda doğrudan ekim yapılmasına 2011 yılında başlanmış, 2015 yılında 300 bin dekar alanda buğday ve ikinci ürün dane mısırın doğrudan ekim yöntemiyle ekimi gerçekleştirilmiştir.

Ceylanpınar İşletmemizin yer aldığı bölgede son yıllarda sulu tarım kültürünün yaygınlaşması, sanayi ve tarımsal tesis kapasitelerinin artmasına paralel elektrik tüketimindeki artış, enerji dalgalanmalarının aşırı artmasına neden olmuş ve bu durumdan işletmemiz faaliyetleri de olumsuz yönde etkilenmiştir. Bu çerçevede, ihtiyaç duyulan elektrik enerjisinin gerilim dalgalanmaları ve kesintiler olmadan karşılanması amacıyla TÜBİTAK'la iş birliği yapılmıştır. TÜBİTAK tarafından işletmenin tarım dışı arazilerinde, ülkemizde bir ilk ve alanında en büyük kapasiteye sahip yüzde yüz yerli teknolojinin kullanılacağı 10 megavat gücünde bir güneş enerjisi santralinin kurulması çalışmaları 2015 yılında başlatılmıştır. TÜBİTAK tarafından karşılanacak yaklaşık 50 milyon Türk lirası yatırım maliyeti olan tesisin 2017 yılında tamamlanması ve bedelsiz olarak kuruluşumuza devredilmesi planlanmıştır. Devirle birlikte enerji üretimine başlayacak olan projenin, gelecekte kurulacak büyük ölçekli güneş enerji santrallerine örneklik teşkil edeceği düşünülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Müdürlüğümüz küçük ve orta ölçekli işletmelerinin bir kısmını özel sektör yatırımlarına açmış; tarımın ihtisaslaşması, işletmecilik kültürünün gelişmesi, bu alanda yeni ve güçlü kurumsal yapılar oluşması için adımlar atmıştır.

Nitekim, 2003-2015 dönemi içerisinde yürütülen çalışmalar çerçevesinde kuruluşumuzun toplam 36 işletmesinden bir tanesi kısmi olmak üzere 20 işletmesi özel sektör kullanımına açılmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kiraya mı?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Evet, otuz yılına kiraya verilmiş.

2015 yılı sonu itibarıyla bu işletmelerden 800 milyon Türk lirası yatırım yapılmıştır. Toplam arazi varlığımızın sadece yüzde 9,2'sini teşkil eden bu işletmelerde bugün itibarıyla 2.794 personel istihdam edilmektedir. Uzun süreli kiraya verilen işletmelerde dünya ölçeğinde damızlık üniteleri kurularak ülkemizin hizmetine sunulmuş; fidan, fide, tohum gibi temel tarımsal girdilerin üretimleri ve tarımda yeni teknolojilerin kullanılması için de önemli yatırımlar yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Tarımsal İşbirliği ve Ortaklığına İlişkin Anlaşma imzalanmış 2014 yılında, 6648 sayılı Kanun’la anlaşmanın onaylanması uygun görülmüş ve Bakanlar Kurulu kararıyla 19 Kasım 2015 tarihinde uygulamaya konulmuştur. Bu anlaşma kapsamında, Sudan’da TİGEM’in ortaklığında bir şirket oluşturularak 12.500 hektar alanda örnek çiftlik kurulması ve Türk özel sektörünün Sudan’da 5 bölgede yatırım, 780.500 hektar arazide tarımsal yatırım yapması hedeflenmektedir. Bununla ilgili arazi etüt çalışmaları ve şirket kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

Kuruluşumuz, iktisadi devlet teşekkülü olmanın gereklerine uygun olarak kaynaklarını rasyonel kullanıp hedeflerine ulaşmak için doğru modelleri, doğru yaklaşım ve uygun finansal koşullarda hayata geçirecek yapıları oluşturmak, değişim gerektiren yeni yapılanmalara kapı aralayarak üretim, verimlilik ve kalite ekseninde çitasını daha da yükseltmek arzusundadır.

Sözlerime burada son verirken KİT Komisyonu Başkanı ve saygıdeğer üyelerine, Sayıştay Grup Başkanı ve uzman denetçilerimize, Kalkınma Bakanlığı uzmanlarına, Hazine Müsteşarlığı temsilcilerine, Bakanlığımız mensuplarına teşekkürlerimizi arz eder, toplantımızın ülkemize ve milletimize hayırlı sonuçlar getirmesi temennisiyle hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, kurumun 2013 yılına ait önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2013 yılına ait 4 önerisi bulunmaktadır.

Önerileri sırasıyla görüşmeden önce 3’üncü öneriye geçmek istiyorum çünkü 3’üncü öneride...

Değerli arkadaşlar, kurumlardan gelen arkadaşlarımız Şanlıurfa’ya geri dönmek zorundalar, uçakları varmış. Böyle bir talepte bulundular, biz de kabul ettik.

3’üncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 3:

Ceylanpınar Tarım İşletmesi arazileri üzerindeki işgallerin önlenmesi amacıyla çıkarılan ve 5543 sayılı İskân Kanunu’nun geçici 4’üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarını değiştiren, 29/5/2013 tarih ve 28661 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6486 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesi hükümlerinin uygulanması için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Bu öneri aynı zamanda 2014 yılının 5 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir. Birlikte işleme alıyoruz.

Cevap için Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; işletmenin kuruluşundan beri yaklaşık yetmiş yıllık süreç içerisinde, Ceylanpınar Tarım İşletmesinin 25 ayrı yerinde bulunan ve mahallinde “göçer” olarak ifade edilen şahıslardan kaynaklanan sorunun giderilmesi yönünde 5543 sayılı İskân Kanunu’na 21 Mart 2007 tarihinde 5608 sayılı Kanun’la geçici 4’üncü madde ilave edilmiştir. Getirilen bu düzenleme, uygun ölçekli arazi bulunmadığı gerekçesiyle valilikçe uygulamaya konulamamış, sorunun çözümü için istenilen arazinin işletme büyüklüğünü bozmayacak şekilde işletmeden tefrik edilerek karşılanması gündeme getirilmiştir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar neticesinde geçici 4’üncü madde üzerinde yeni bir düzenleme yapılmıştır.

29 Mayıs 2013 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 5543 sayılı İskân Kanunu’nun geçici 4’üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarını değiştiren 6486 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde;

-Mülkiyeti kuruluşumuza ait olan 140.299 dekar taşınmazın hak sahipliğinin, tespit edilen göçer ailelerin iskânı için bedelsiz olarak tahsis edilmesi...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ediyoruz; zaten cevabınız aynen var bizde, metinde. Biz, şimdi, Şanlıurfa’dan gelen arkadaşlarımıza söz verelim, onlar ne yapıyorlar bununla alakalı...

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Ben cümlemi tamamlayayım isterseniz Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – 140.299 dekar arazinin şu anda bu amaçla hazineye tescili yapılmış, devri yapılmış, kuralar çekilmiş, tapu işlemleri devam etmekte ancak fiili olarak bu sorun şu anda çözülmüş değil.

Arz ederim.

BAŞKAN – Çözümü için, evet...

Şanlıurfa’dan gelen arkadaşımız, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri; biz Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü olarak şu anda temlik ve güncelleme işlemlerini bitirmiş bulunmaktayız. Yaklaşık bir hafta içerisinde Mahallî İskân Komisyonunun onayına sunulmak üzere hak sahipliği listesini valiliğimize göndereceğiz yani çalışmalarımız bitti. Zaten Mahallî İskân Komisyonu hak sahipliği listesini imzaladıktan sonra tapuların verilmesi için Tapu Müdürlüğüne gönderilecek. Göçerlerin tapularını aldıktan sonra kanuna göre üç ay içerisinde mevcut işgal ettikleri yeri boşaltmaları gerekiyor. Valilik tarafından boşaltılması lazım. Valilik de bunu büyük ihtimalle Jandarma ve Emniyet güçleriyle herhâlde yapacaktır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Öneri üzerinde söz talep eden Sayın Akyürek, buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 2011’de muhalefet ve AK PARTİ iktidarı olarak biz Ceylanpınar’a gittik, burada Haydar Bey de vardı. Burada çok emeği oldu bütün milletvekillerimizin ve arkadaşlarımızın ama sonuca vardık. Ben bundan on beş gün önce Vali Beyi aradım, “Sayın Valim, tapular niye dağıtılmıyor? Bir an önce dağıtın.” dedim, bana “İşlemler bitmek üzere.” dedi. Arkadaşlar, işlem bitti. Tahmin edersem yılbaşından önce bu tapular dağıtılacak. Ben bir Şanlıurfalı olarak, Viranşehirli olarak... Yüz yıllık bir şeydi bu, bir mirastı. Bu göçerlerin durumu... İnanın, içme suyu yoktu, evleri yoktu. Arkadaşlarımız gördü. Burada çok güzel bir karar alındı. Devletimize, milletimize, başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, Başbakanımıza ve tüm milletvekillerine muhalefetiyle beraber... Sağ olsunlar, bu karar alındı. Ben de Urfalı olarak, Viranşehirli olarak Ceylanpınar’ın adına çok teşekkür ediyorum. Göçerler hakikaten hayvancılıkla uğraşıyorlar ve bu, haklarıydı, bu hak da verildi.

Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu problem defalarca KİT Komisyonuna gelmiş ama bir türlü çözüme kavuşturulamamıştı. Mehmet Bey’in de bahsettiği gibi, KİT Komisyonunun yerinde inceleme yaparak tavsiye kararlarıyla kanunda bir değişiklik yapıldı ve göçerlerin TİGEM arazisi içerisinde başka bir yerde -aradan su kanalı geçiyor, sulama kanalı geçiyor, daha fazla yayılmalarına engel olacak bir yerde- arazi tahsis edildi. Evet, biz oraya gittik yerinde görmek için, gerçekten acınacak yani 21’inci yüzyılda acınacak durumda olan bir yerleşke diyeyim. 600 civarında, 670 civarında aile yaşıyordu.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – 674...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O, başvurularla beraber oldu, tabii biz hepsini göremedik. Ama, “köy” diye adlandırılan, aslında camisi olmayan, okulu olmayan, evi olmayan, suyu olmayan, tuvaleti olmayan, ilkel bir yaşamın sürdüğü bir alan olarak kabul edin burayı. Gerçekten, gidene kadar, olayın bu kadar büyük bir boyutta sosyal mağduriyet yarattığını düşünmemiştik. Hani gideceğiz, göreceğiz Ceylanpınar’da diye... O Ceylanpınar arazisi TİGEM içerisindeki en kıymetli arazilerden bir tanesi ve çok geniş bir alana yayılmış bir arazi. Baktığınız zaman, TİGEM’in oradaki merkezinden göçerlere neredeyse bir-bir buçuk saatte ulaşıyorsunuz. O konumda “köy” diye adlandırılan bir yeri.

Evet, burada çok tartıştık bunu ve sonunda, işte böyle bir kanunla bunun düzeltilmesini, bu vatandaşlara belirtilen yerde, TİGEM’e de çok zarar vermeyecek şekilde ve yayılmalarını önleyecek şekilde yeni bir bölgenin tahsis edilmesi konusunda uzlaştık. Sonra, kanuna dönüştü ve valilik çalışmaya başladı.

Yalnız, orada hatırladığım bir şey daha vardı, o henüz yerine getirilmemiş. Bu göçerler bir hafta, on gün içerisinde tapularını alıp -arkadaşın dediği gibi- Jandarmayla, polisle yeni yerlerine intikal etseler bile, yeni yerlerinde oturacak, yeni yerlerinde ikamet edecek, yeni yerlerinde sosyal donatı alanlarına ihtiyaçları var. Biz aslında bunu getirirken -o günkü tutanaklarımızda da var, Komisyon tutanaklarında- bu yer tahsisinden hemen sonra, daha tapular bile verilmeden oranın planının yapılarak kaç tane okul ihtiyacı var, kaç tane cami ihtiyacı var; suyu, altyapısının da yapılması gerektiğini söyledik, ifade ettik. O günün valisi bugünün AKP’de milletvekili bildiğim kadarıyla, bu konulara da vâkıf, onunla da görüşmüştük. Hatta, gelip burada defalarca, yine KİT Komisyonunda, bunun, bu problemin sadece tapu verilmesiyle çözülemeyeceğini söylemişim. Ben hâlen bu noktadayım. Birinci aşamayı geçtik ama ikinci aşama silah zoruyla da olsa, güvenlik güçleriyle de olsa -doğru bulmuyorum ama- o insanların oradan kaldırılıp yeni bir yere taşınması olayın başka bir sosyal boyutunu gündeme getirecektir. Yani, kesinlikle bu işi çözmeyecektir. Bakın, bu tapular için 670 kişi tespit edildikten sonra, aile tespit edildikten sonra, oraya bir 160-170 kişilik daha, yeni yeni göçerlerin geldiği görülüyor. Bu devam edecektir. Ama, aslında burada yapılması gereken -işte, bu olanaklarımız da var, TOKİ her tarafta ev yapıyor, konut yapıyor- köy yaşamına uygun, göçerlerin yaşamına uygun, orada sosyal donatı alanlarıyla, camisiyle, okuluyla -başka ne aklınıza geliyorsa bir köy yaşamında- ahırlarıyla belki, standart bir yerin yapılması gerekiyordu. Ben tapuları alacaklarını ama oradan çok kolay kalkacaklarını düşünmüyorum çünkü ikamet edecekleri yer yok. Bunlar şehir merkezlerine girip de yerleşemeyeceklerine göre... Tapuyu aldık... Çünkü, orada satsanız satamazsınız yeri, mümkün değil. Buradan bu işin devamının takip edilmesi lazım. Aslında, yine KİT Komisyonu olarak evet, büyük iş başardık, yetmiş yıllık, yüz yıllık bir problemi çözdük burada. Buranın almış olduğu tavsiye kararıyla çözüldü ama devamının da getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Şimdi yapmamız gereken, TOKİ’ye ya da Şehircilik Bakanlığına bir tavsiye kararı yazalım. Tapuları veriliyor. Bu tapu törenine mutlaka Bakan da gidecektir ya da siyasi arkadaşlar gidecektir. Bir yıl içerisinde yapılabilir, yetiştirilebilir çok rahat. Bunların oraya yerleşmesini sağlayacak sosyal donatı alanlarının yapılması gerektiğini biz buradan iletmek zorundayız. Bir yıl içerisinde de o vatandaşları, yapılane kadar, oraya, öyle polis gücüyle, jandarma gücüyle kaldırmak mümkün değil. Kaldırsak da doğru olmaz çünkü ortamı hazırlamadık. Ortamı hazırlayalım, hep beraber gidelim, bunun hazzını, mutluluğunu birlikte yaşayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Sayın Akyürek, buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Ben burada bir açıklık getireyim. TİGEM Genel Müdürümüz de bu konuyu bilir. Haydar Bey, hakikaten, bu konuda beraber gittik; 25 milletvekili o zaman, KİT Komisyonu olarak Ceylanpınar’a gittik.

Şimdi, burada bu tespit daha önce yapılmış, 2007’de yapılmış, bizden önce. 2007’de yapılan tespitteki şahıslar faydalanabildi ama bazılarının tespiti yapılmamış, öyle diyorlar. Hakikaten de orada yaşıyorlar ve burada, tahmin edersem, 130 aile varmış. Bu konuda da bir çalışma olur inşallah. Onların da mağduriyetini gidermek için devletimiz bir formül bulacaktır. Bunun da şimdi söylenmesinde sakınca var, ileri tarihte bu da hallolur. Eğer 674 aile bitiyorsa, yüz yıllık şey bitiyorsa...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Şunu sorayım Mehmet Ağabey: Tapuyu dağıttıktan sonra biz bu göçerleri oradan alıp yeni yerlerine yerleştirme şansımız var mı?

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Bunu böyle yapmamız lazım, benim kendi kanaatimce. Başta yollarını yapmamız lazım, okullarını yapmamız lazım ve kendilerine de arsalarını tespit edip mahallelerinde, “Gelin, burada evinizi yapın. Çadırdan mı oturursunuz, gecekondu mu yaparsınız, beton ev mi yaparsınız...” Bunu yaparlar, bu işe de hazırlar. Ama, ben inanıyorum, yakın zamanda, önümüzdeki günlerde inşallah bunları konuşmayacağız çünkü bu hepimizin sorunudur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Karakaya, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, affınıza sığınarak, bu göçerlerle ilgili aldım sözü. Aslında, Haydar Bey güzel özetledi, yine Mehmet Bey de aynı şekilde. Bir iki konuyu da buna ilave ederek -müsaade ederseniz, çok önemli de bir programa katılmam gerekiyor- izin isteyeceğim.

Göçerlerle ilgili problem hakikaten çok uzun süredir devam eden bir problem yani bundan on altı, on yedi yıl önce de yine benim burada milletvekili olarak değil ama bürokrat olarak katıldığım toplantılarda konuşulan, tartışılan hususlardandı. Böyle bir çözümün bulunması hakikaten yerinde olmuş çünkü öbür türlü, çözümsüzlüğe itilmiş olan bir konuydu. Ama, benim anladığım kadarıyla, pek yerlerinden de gitme niyetleri yok gibi, onun için, Urfa’dan gelen arkadaşımız da “Bu iş biraz zor olacak.” şeklinde bir imada bulundu. Ama onun sebebi de Sayın Akar’ın ifadelerinde kendini buluyordu yani karşıya gidecek bir ortamın, çevrenin önce sağlanması gerekir. Belki o yönüyle ilgili bir karar alınmasında fayda var. Bunun birçok açıdan önemi var.

Ben, özellikle bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Tabii, 140 bin dekarlık bir alan, az değil.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Tabii, 140 binin 60 bin dönümü arazi, 80 bin dönümü kayalık, mera. Hiç öyle arazi falan değil, 60 bin dönümlük... Bu göçerler var ya, TİGEM olmadan önce kendileri orada yaşıyorlardı.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Burada tapular verilmedi, fiilen bir teslimat da yok değil mi? Fiilen bir teslimat da yok.

Şimdi, bu bölge, benim bildiğim kadarıyla, dünyanın herhâlde en büyük koyun popülasyonunun olduğu bir bölge.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) - Yalnız koyun değil efendim; ceylanlarıyla, birçok şeyiyle...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ya, burada önemli de bir koyun ırkı var yani “Arap koyunu” olarak ifade edilen, yine benim bildiğim eskiden, aynı şey devam ediyor ve burada...

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – “İvesi” diye...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – İvesi ırkının olduğu ve burada, Ceylanpınar’da da TİGEM’in damızlık üretiminde falan kullandıkları önemli bir tarımsal kaynağımız, bir gen kaynağının olduğu bir yerden bahsediyoruz. Onun için, bu sorunun da bir an önce çözülmesi lazım. Yani, oradaki göçerler hayvancılıkla uğraşıyor dolayısıyla bir damızlık üretiminin yapıldığı bir bölgede, alanda bu konularda çok dikkatli ya da hassas olmayan, hemen yanı başında veya iç içe bir üretimin yapılması ya da hayvansal hastalıklara neden olabilecek ortamların oluşması da bu anlamda ciddi bir risk oluşturuyor. Bunun bir an önce sonuçlandırılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Başkanım, benim programla ilgili bilgi geldi, iptal edildi. Ben anlayışınız için teşekkür ediyorum ama kimsenin hakkını almayayım, yeri geldiğinde konuşayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Öneri üzerinde Sayıştayımızın görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, netice alınincaya kadar gündemde kalması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – 2015 Raporu’nda var mı bu?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2015 yılı Raporu’nda var efendim.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Bence bunu gündemden çıkaralım. Bitmiş, tapuları kesilmiş. Sayıştay, sen neyin hesabını yapıyorsun?

BAŞKAN – Sayın Akyürek, Sayıştay görüşünü söyledi, kararı biz vereceğiz. Sayıştay düşüncesini ifade etti, kararı biz vereceğiz.

Değerli arkadaşlar, zaten öneri 2015’te de gündemde varmış.

Bu önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 1’inci öneriyi okutacağım. Bu öneri aynı zamanda 2014 yılının 3 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir, okutup birlikte işleme alacağız.

Öneri 1:

TİGEM işletmelerinde üretimi yapılan endüstri bitkileriyle ilgili olarak 2013 yılında üretilen kütlü pamuğun üretim verimliliğinin önceki yıla göre yüzde 65,4 oranında azalarak dekar başına 111,3 kilogram/dekar olarak gerçekleştiği; kütlü pamukta 2013 yılı ülke verimliliği ortalamasının 499 kilogram/dekar olarak gerçekleştiği ve TİGEM verimlilik ortalamasının bu değerın yüzde 22,3 oranında tekabül ettiği; kütlü pamuk üretimi verimlilik oranlarında yıllar itibarıyla yüksek oranlı düşüşler meydana geldiği; ayçiçeği üretim verimliliğinde 2011 yılından itibaren düşüşler meydana geldiği ve bunun 2013 yılında da devam ettiği; dane mısır verimliliğinin ülke ortalamasının ve program hedeflerinin altında olduğu, hususları tespit edildiğinden üretimi yapılan endüstri bitkilerinin verim oranlarının artırılmasına yönelik tedbirlerin alınarak verimlilik oranlarının ülke ortalaması seviyesine çıkarılması hususunda gerekli uygulamaların ivedilikle hayata geçirilmesi.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, cevap için buyurun.

Metine bağlı kalarak mı cevap vereceksiniz, yoksa özetleyecek misiniz?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Özetleyeceğim.

BAŞKAN – Tamam, memnun oluruz.

Buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Sadece Ceylanpınar İşletmesinde 2013 yılında 575 dekar ve 2014 yılında 750 dekar arazide pamuk üretimi yapılmış. O yıllarda elektrik arızalarından kaynaklanan, sulama zamanında sulamanın yapılamayışından kaynaklanan verim kayıpları olmuş, 2015 yılında da yeterli talep olmadığı için, özellikle pamuk tohumuna yeterli talep olmadığı için pamuk üretimi uygulamadan kaldırılmıştır.

Bitkilerde verim ve kalitenin düşmemesi, zararlıların ve hastalıkların önlenmesi, yabancı ot kontrolünün sağlanması ve topraklarda organik maddenin arttırılması amacıyla münavebe amaçlı yetiştirilen ayçiçeği var. Bunlar Çukurova, Dalaman, Gözlü, Gökhöyük, Karacabey, Konuklar ve Türkgeldi İşletmelerinde, ayçiçeği yani bizim esas, ana ürünümüz değil, hububat üretiminde münavebe bitkisi olarak bunlarda üretim yapmaktayız. İşletmelerimizde 2011 yılında 38.437 dekar olan yağlık ayçiçeği ekilişi kademeli olarak 2015 yılında 96 bin dekara kadar çıkarılmıştır. 2013 yılında 201 kilogram/dekar olan ayçiçeği verimi de 2016 yılında yani bu sene 245 kilogram/dekar verime ulaşmıştır.

Mısır, aynı şekilde, 2013 yılında ikinci ürün olarak 203.627 dekar alanda mısır üretimi yapılmış, ortalama 836 kilogram/dekar verim alınmıştır. Bu verimi bence Şanlıurfa'nın verimiyle kıyaslamak gerekir çünkü Türkiye ortalamasıyla kıyaslamak çok doğru olmayabilir, yöresel iklim faktörü üretimi direkt etkilemektedir. Şanlıurfa'da o yılın ortalama verimi 763 kilogram/dekar olarak gerçekleşmiştir. Ceylanpınar İşletmemizde de 871 kilogram/dekar olarak mısır üretimi o yıl gerçekleşmiştir.

Ceylanpınar İşletmesinin bulunduğu bölgede 2013 yılı Haziran ayında on üç gün ve Temmuz ayında otuz gün boyunca görülen yüksek sıcaklıklar aynı zamanda dane mısır üretimini olumsuz yönde etkilemiştir.

Diğer ekim deseninde, bitki çeşidinin değiştirilmesi ve ekim alanlarının yeniden değerlendirilmesi, elektrik enerji kaynaklarının azaltılması amacıyla, -sunumda arz etmiştim- elektrikle ilgili, alternatif elektrik üretimiyle ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

Ceylanpınar İşletmemizde ayçiçeği ve mısır hasadında “afaracı” diye ifade edilen kişilerin müdahalesini önlemek amacıyla kalıntılar ticari amaçla sözleşme karşılığı pazarlanmıştır. Bu şekilde de afaracıların bu hasat dönemindeki zararı kısmen önlenmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.36

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.08

BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)

SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantımızı açıyorum.

Sayın Gürer söz istemişti.

Sayın Gürer? Yok.

Devam ediyoruz.

Öneri üzerinde söz talep eden arkadaşımız? Yok.

Sayıştayımızın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, bu durum devam eden bir durum. İzlemede kalabilir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – 2015’te var mı bu öneri?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yok efendim.

Bir sorun olduğu için 2013-2014’te getirilmiş, 2015’te olmayınca getirmemişiz. 2016’da eğer böyle bir sorun tekrar yaşarsak tekrar getiririz.

BAŞKAN – E, 2015’te sorun yoksa kaldıralım o zaman.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Olabilir efendim.

BAŞKAN – Tamam. Siz izleyin.

Değerli arkadaşlar, önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Ceylanpınar Tarım işletmesinde son yıllarda önemli yatırımlar yapılarak, sulanan tarım arazileri 109 bin dekardan 610 bin dekara çıkarılmış, buna bağlı olarak tarımsal tesis, mekanizasyon ve hayvancılık yatırımları da artmış ve bu yatırımlar hâlen devam etmektedir. Yapılan yatırımlardan sonuç alabilmek, faaliyet alanıyla ilgili deneyimli ve nitelikli personelle mümkün olabileceğinden, sözleşmeli statüde çalışan personelin istifa suretiyle ayrılmalarını önlemek amacıyla sosyal imkânların mümkün olduğunca artırılması ve bu personelin özlük haklarında, İşletmede çalışmayı özendirecek iyileştirmeler yapılması için, ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Evet, cevap için Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; şimdi, bizim işletmelerimizde tabii çok ağır şartlarda personel çalışması olduğu için özellikle teknik personeli tutmakta büyük zorluklar çekiliyor. Bu personelin sosyal haklarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla Devlet Personel Başkanlığı nezdinde 2014-2015 yıllarında girişimlerde bulunulmuş. Bu girişimler içerisinde temel ücret gruplarının düzenlenmesi, vergi matrahlarından bazı kalemlerin istisna edilmesi,

ek ödeme oranlarında artış sağlanması, fazla mesai ücretinin yükseltilmesi, KPSS puanı yerine mülakat sistemiyle eleman alınması, beş yıl süreyle kurumdan ayrılamaması ve sözleşmeli personel ücretlerinin belirlenmesine alternatif bir sistem veya bu sistem içinde yönetim kurulunun yetkisi gibi hususlarla ilgili müracaatlar oldu. En son 8/1/2016 tarihli yazımızla Devlet Personel Başkanlığından tekrar bu konuda görüş istendi. TİGEM’e ilk defa açıktan atanacak personelin alımıyla ilgili Hazine Müsteşarlığı nezdinde yapılan çalışmalar sonucunda Resmî Gazete’nin 28/10/2016 tarihli sayısında yayımlanan 2017 yılına ait genel yatırım ve finansman kararnamesinde TİGEM işletmelerinin ziraat mühendisi, veteriner hekim, tekniker ve teknisyen pozisyonunda yapılacak atamalarda kamu görevlerinde atanacaklarda yapılacak yönetmelik hükümleri dışında KPSS sonuçlarına göre belirlenen adaylardan 20 katından fazla olmamak koşuluyla kurum tarafından sınav yapılması hükmüne bağlanmıştır. 2017 yılındaki eleman alımlarımız bu karar çerçevesinde yapılacaktır. Onunla ilgili hukuki çalışmalarımız sürmektedir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz talep eden Komisyon üyemiz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, TİGEM’in bu problemini yine defalarca tartıştık. TİGEM’de gerçekten oraya... TİGEM’in sadece Ceylanpınar değil başka işletmelerinde de aynı sıkıntıyı yaşıyor. İş koşulları zor ve kırsal alanda olduğu için de çok fazla durmuyor elemanlar. Özellikle sözleşmeli elemanları da tutmakta zorlanıyorlar. Böyle bir imkân tanınması güzel. Evet, KPSS’nin 20 katında ama tabii, burada mülakat sıkıntı yaratıyor. Mülakatta liyakat ve çalıştırılacak arkadaşların, işte, veterinerin, teknikerin, teknisyenin iş yeterliliği neye göre değerlendirilecek? Burada böyle bir sıkıntı devreye giriyor. Amaç bu işletmenin gelirlerini artırmak, verimliliğini artırmak için gerçekten iyi niyetli yapılırsa ki öyle, şüphem yok diyeceğim ama yaşadığımız örnekler bunu da bize bu uyarıda bulunmayı zorunlu kılıyor, bir süre sonra sıkıntılar oluşuyor çünkü eş dostun bu mülakatta olan, 20 katını çağırıyorsunuz ama herkes bir şekilde devreye giriyor, sonuçları da çok pozitif olmuyor zaman zaman. Onun için de bunu tam KPSS’nin 20 katı ama bu mülakatların da mümkünse zapturapt altında alınması yani bir kamera kaydıyla kaydedilmesi... Yarın öbür gün biz burada sizi eleştirirken “Alın sayın vekilim, işte biz mülakatımızı şöyle yaptık, şu soruları sorduk, gerçekten kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili soruları sorduk.” diyebilecek bir belgeyi de oluşturmanız gerektiğini söylüyorum çünkü yavaş yavaş bu KPSS 20 katı, 30 katı gibi bazı kurumlarda kaldırıyorlar, KPSS kalkıyor yani KPSS dışında eleman alımına izin veriliyor. Tamamen mülakat yöntemiyle. Mülakat yöntemi de bu.

Biz, benim dostum, eşim girsin diye bir dert içerisinde, sıkıntı içerisinde değiliz. Hakikaten arkadaşlar, hakikaten gençler çok sayıda veteriner var, çok sayıda ziraat mühendisi var açıkta iş için, iş bakan devlette veya özel sektörde ama alan dar bir alan. Onun için de burada hak eden arkadaşların girmesi konusunda herkesin bir şey göstermesi lazım yani böyle eş dosttan ziyade hak edenin yerleştirilmesi konusunda gayret göstermesi lazım. Peki, biz yarın size “Bu mülakatı neye göre yaptınız, bunların kriterleri nedir?” diye sorduğumuzda da “İşte, bakın, buyurun, belgesi burada, arkadaşları biz bu yöntemlerle seçtik, KPSS puanı budur, 20 katı budur, sorduğumuz sorular tamamen kendi alanlarıyla ilgili sorular. Bunun sonunda da yaptığımız değerlendirmede öne çıkan veya verilen kadroya giren arkadaşlar, hak eden arkadaşlar bunlardır.” diyebilmelisiniz. Gelecek yıl soracağız “Bunları aldınız mı?” diye ve “Hangi şartlarla, hangi kriterlerle aldınız?” diye de soracağız ama bu şekilde çözülmesinin en azından doğru olduğunu düşünüyorum. Yani sözleşmeli yerine direkt personel şeklinde, devlet memurluğu veya işte statüsü ne olursa, alınmasını doğru buluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Değerli arkadaşlar, Sayıştayımızın görüşünü alalım.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Efendim, açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Şimdi, esasen biz mülakat talebinde bulunmuştuk ama çıkan kararda yazılı sınav yapılabileceği hükme bağlandı. Dolayısıyla, biz mülakat yapmayacağız, ayrıca yazılı sınav yapacağız. KPSS puanının 20 misline kadar çağırıp en azından kurumda hangi şartlarda çalışacağını arkadaşların bilmesi lazım. Bir de teknik yeterliliğinin ölçülmesi anlamında en azından merkez yerleştirmeye göre biraz daha iyi olacak diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Sayıştayımızın görüşü, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, sözleşmeli statüde çalışan personelin istifa suretiyle ayrılmasını önlemek üzere getirilen öneri neticesinde belirli tedbirlerin alındığı anlaşılıyor. Bunlar ne derece doğru uygulanacak, ne derece bizim sorunumuza çözüm getirecek görünümü açısından izleyebilelim diye düşünüyoruz efendim. İzlemede kalabilir diye teklif ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, sorun çıkarsa zaten her zaman denetliyorsunuz, o zaman yazarsınız.

Değerli arkadaşlar, önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Evet, her iki yıldan da gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunduk.

Şimdi, dördüncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 4:

Sayıştay raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi,

BAŞKAN – Evet, cevap için buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesinde azami özen gösterilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, kurumun 2014 yılına ait önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2014 yılına ait 6 önerisi bulunmaktadır.

Birinci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Teşebbüs işçileri tarafından, Kurum aleyhine açılan fazla mesai, kıdem, ihbar, yıllık izin ve benzeri şeklindeki davaların büyük kısmının teşebbüs aleyhine sonuçlanıyor olması göz önüne alınarak, personelle ilgili söz konusu tüm yasal ödemelerin mevzuat doğrultusunda yerine getirilmesi konusunda azami gayretin gösterilmesi ve kaybedilen davaların teşebbüse getireceği mali külfetler dikkate alınarak konunun titizlikle takip edilmesi.

BAŞKAN – Evet, cevap için buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Resmî Gazete'nin 25/12/2015 tarihli nüshasında yayımlanan 2016 yılına ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğ'in 9'uncu maddesinde yer alan "Toplam fazla çalışma süresini işin gereğini dikkate alarak statüler arasında dağıtma yetkisi yönetim kuruluna aittir." hükmü dikkate alınarak Hazine Müsteşarlığı tarafından Genel Müdürlüğümüze tahsis edilen 108.419 saat fazla mesai süresi, yönetim kurulu kararıyla işçi ve sözleşmeli personel arasında paylaştırılmaktadır. Yıl boyunca işçi ve sözleşmeli personelin fazla mesai yapması halinde bu saatler kullanılmaktadır. Yılın ilk

yarısında fazla mesai saatlerinin kullanılma oranına bakarak yönetim kurulunun yetkisi dâhilinde yüzde 10 artırmaya gidilerek 10.841 saat tekrar dağıtılmaktadır. Buna rağmen, işçi ve sözleşmeli personelin yetersizliği nedeniyle iş yoğunluğu olduğu dönemlerde fazla çalışma saatleri yetersiz kalmakta ve işçilerimizin bir kısmı bu çalışmalarını dava konusu etmektedirler. İşçilerimizden emekli olanlardan bir kısmı kıdem tazminatlarının eksik hesaplandığı, hesapların hatalı olduğu, bir kısmı da iş sözleşmelerinin haksız feshedildiği, bu nedenle de kıdem tazminatlarının ödenmesi talebiyle bu davaları açmaktadırlar.

Yine, bu davaların bir kısmını toplu iş sözleşmesinin servis taşıtından faydalanma ve kıdem terfi zammı uygulamasından doğan uyuşmazlıklar oluşturmaktadır. Yaptırılan fazla çalışmalar işin gereği olarak gerçekleştirilmektedir. İşçilerimizin bahse konu haklarının zamanında ve gecikmeksizin ödenmesi için her türlü tedbirler alınmakta olup, konuyla ilgili Hazine Müsteşarlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Öneri hakkında Sayıştayımızın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, izleyebiliriz bunu. Benzer bir durumla karşılaştığımızda tekrar getiririz. Olmazsa zaten getirmeyiz.

Takdirlerinize.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben bir şey merak ediyorum bu konuyla ilgili.

BAŞKAN – Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hazinenin tahsis ettiği fazla mesai süresi. Siz Hazineye “Bu yıl, 2017 yılında şu kadar fazla mesai yapacağız.” mı diyorsunuz? Hazine buna karşı size tahsis mi yapıyor? Yoksa Hazine, “Bu yıl bu kadar yapabilir siniz” mi? diyor.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Biz karar veriyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, bu Hazine sizin talebinizin tamamını yerine getiriyor mu yoksa bir kesinti yapıyor mu bunda? Mesela 2016 yılında ne kadar talep ettiniz, Hazine ne verdi size?

BAŞKAN – Evet, cevap verebilecek bir arkadaş varsa Sayın Genel Müdürüm, Genel Müdür yardımcılarımız da verebilir.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Bir önceki yıla göre kısıtlama yapılıyor yani bizim istediğimizin tamamı karşılanmıyor. Bir önceki yıl ne kadar veriyse onun yüzde 10 artışı yapılıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki yeterli mi bu artış sizin için, yüzde 10?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Yeterli değil tabii ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, böyle işletmeler Ankara’dan yönetilebilecek kadar kolay işletmeler değil arkadaşlar. Ankara’da oturan bürokrat, Hazine’deki arkadaş –Siz misiniz? Çok dikkatli bakıyorsunuz da- hayatında görmediği Ceylanpınar’da, hayatında görmediği başka işletmelerde ne tür işler yapıldığını bilmeden Genel Müdürlüğün talebinde –niye bu talebin yapıldığını da anlamış değilim ama diyelim ki yapılıyor bu talep- bir kısım kısıtlamalara gitmesini, bir takım artırımlara gitmesini hangi verilere dayanarak yaptığını çok merak ediyorum. Mesela, Hazineye bir talimat mı geliyor Maliyeden, şuradan, buradan, Bakanlıktan, “Bütün mesailerden ya da giderlerden şu kadar kesinti yapacaksınız, kısıntı yapacaksınız.” şeklinde bir kararı mı veriyorsunuz? Yoksa, o işletmenin gerçek ihtiyaçlarını bilerek, o işletmenin eksik çalıştırdığı personelin yerine tamamlaması gereken fazla çalışma saatlerini buradan bir formülle mi hesaplayarak karar veriyorsunuz? Bunu merak ettim gerçekten.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ – Cevap verebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ – Şimdi, Hazine Müsteşarlığı olarak ilgili yıl, her yıl Genel Yatırımlar Finansman Programı kararnameleleri yayınılıyorlar bilindiği üzere. Burada biz kuruluşlara, Mali Hedef ve İzinler Genelgesi başlığı altında fazla mesai, hizmet alımı ve geçici işçilere ilişkin tavanları belirleriz. Bu tavanları da her yıl, yine kuruluşun görüşünü de alarak, biz de tabii ki kendimiz çalışarak belirliyoruz. Fazla çalışmada, ilgili mevzuat gereği bir önceki sene verilen tavan aşılamıyor. Yani bir önceki sene ne verilmişse aynı o şekilde devam ediyor. Yalnız bu sene zaten kuruluşla da görüşerek özellikle geçici işçinin tavanının artırılmasına yönelik bir mevzuat düzenlemesi yapıldı. Dolayısıyla, daha konsolide bir şekilde TİGEM’in ihtiyaçlarını daha olabildiğince gerçekten belirlemek üzere hem geçici işçi hem fazla mesai hizmet alımı birlikte düşünülerek yeni tavanlar belirleyeceğiz. Hatta TİGEM’le de birlikte çalıştık bu sene. Yani onun haricinde tabii ki kuruluşların ihtiyaçları varsa, kuruluşların da görüşünü alarak bu tavanları her yıl belirliyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama memnun değil kuruluş tabii, sonuçta belirlediğiniz tavanlardan davalar açılıyor. Bu tür işletmelerin zorluğunu herkes biliyor, bir de mevsim şartları değişiyor, eleman ihtiyacı oluyor, bu öngörülmeleyen olaylar da oluyor zaman zaman. Tabii buna Genel Müdürlük çözüm bulmak zorunda. Hesabı siz vermiyorsunuz, biz burada soruyoruz Sayın Genel Müdüre, yönetime “Ya bu verimlilik niye düşmüş?” diyoruz veya “Bu ürün niye düşmüş?” diye soruyoruz, yıl veya gün, kilogram nasıl hesaplıyorsanız. Diyemiyor ki bize “İşte benim personelim yok, işte çalıştıramadım, Hazine vermedi.” değil mi? Onun için, planlama yaparken işletmenin talepleri konusunda, daha çok sizin talepleriniz değil, ekonomik olarak mali olarak kısıtlanması konusunda talepleriniz değil, işletmenin taleplerinin yerine getirilmesi lazım. Fazla mesaiye, olağan şartlar dışında bir zorlama varsa, onu da personel istihdam ederek çözmeniz gerekiyor, onu önermeniz gerekiyor yani o kanalı açmanız gerekiyor ki bir sonraki yıl “İşte biz sizin personelinizi tamamladık, fazla mesaiye ihtiyaç görülen saatler karşılığında şu kadar personel de almanıza izin verdik.” dersiniz bu iş çözülmüş olacak. Ama siz kolay olanı yapıyorsunuz “Kes yüzde 10, kes yüzde 20, hadi sen bununla idare et.” diyorsunuz, genelde de böyle oluyor değil mi?

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, ben de bir soru sorayım da beraber cevaplayın: “Kıdem tazminatının eksik hesaplanmasından dolayı davalar açılıyor.” diye bir cümle sarf ettiniz. Bu davalar ne oldu? Neticelenen var mı? Yanlış hesaplanıyorsa nasıl yanlış hesaplandı? Evet, beraber cevaplırsanız, buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Şimdi, efendim, 2017 için -arkadaşımızın, Hazineden katılan arkadaşımızın söylediğini ben teyit anlamında söylüyorum- Hazinede yapılan toplantıda ve toplantı sonrası bize iletilen bilgide 2017’de talebimizin büyük oranda karşılanabileceği söylendi yani olumlu bir yaklaşım sergiledi, onun için teşekkür ediyoruz.

Genel Müdürlüğümüz işçiler tarafından kıdem tazminatlarının ve diğer alacaklarının eksik ödendiği gerekçesiyle açılan ve devam eden aynı nitelikteki dava sayısı 59 olup, toplam alacak 89 bin TL’dir. Toplamda 334 dava devam etmekte olup dava değeri toplamı 800.943 TL’dir.

BAŞKAN – Yani ne anlayalım Sayın Genel Müdürüm buradan?

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – İzin verirseniz ben anlatayım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Şimdi, efendim, işçilerimiz bir şekilde iş akitleri sona erdiği zaman, emekliye ayrıldıkları zaman veya ölüm olayı olduğu zaman veya işten çıkarıldığı zaman kıdem tazminatları için doğrudan dava açıyorlar. Bazı eksiklikler olabiliyor, şöyle oluyor, diyor ki: “Geriye doğru beş yıllık benim fazla mesaimi vermediniz.” Bu tip davalar açılıyor. Buradaki o 89 dava dediğimiz dava, o davalar.

BAŞKAN – İşçiler kazanıyor mu davayı?

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – E tabii, genelde kazanıyorlar.

BAŞKAN – Niye o zaman mahkemeye gönderttiriyoruz, madem baştan hesaplayın bunu.

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – İşte başvurmadan açıyorlar efendim.

BAŞKAN – Biz baştan hesaplasak da mahkemeye uğraşıp da faiziyle...

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Hayır ama işte zaten sorun orada, fazla mesai ödenmediği iddialarıyla oluyor. Alamadığını söylüyor, çalışım diyor, emekli olduktan sonra, geriye doğru beş yıllık zamanaşımı dolmadan şey yapıyor. Yani orada bizim haberimiz olmuyor, dava açıldığı zaman haberimiz oluyor bizim.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Tarladaki, kendine göre ispat ettiği parasını alıyor, hâliyle dava konusu oluyor. Ne kadar hesap ederseniz edin işçilik...

BAŞKAN – Eksik tabii, evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Alanlar çok geniş, bu alanlardan yani, binlerce dekar araziden bahsediyoruz ve insanların orada çalıştığını söylüyoruz. Nasıl bir sistemle, bunların normal mesai saatleri içerisinde görevinde olduğunu veya daha fazla bir mesai yaptığını nasıl...

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Efendim onların puantajları tutuluyor, İnsan Kaynakları Personel Dairesi onların kaynaklarını tutuyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama şimdi düşünün, ben dedim ya bu göçerler için bir buçuk saat yola gittim, TİGEM arazisi içinde Ceylanpınar’da. Adam sabah işe başladı, siz her bölgede adam mı yolluyorsunuz, iş ayrılış saatlerini, başlangıç saatlerini nasıl yapıyorsunuz?

TİGEM 1. HUKUK 1. MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Sabah iş çalışma düzeni var, ona göre bir planlama yapılıyor, ona göre kayıtlar tutuluyor. Sıkıntılı tabii yani biraz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama baktığınız zaman Sayıştay raporlarına, yıllar itibarıyla düştüğünü görüldüğü. Bir iyileşme söz konusu orada.

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Tabii, gerekli tedbirler alınıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biraz daha tedbir alırsanız dava konusu olmayacak diye görüldüğü.

BAŞKAN – Evet, Sayıştayımızın...

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Pardon, bir de efendim Ceylanpınar’da kart sistemi uygulanıyor yani işçilerin çalışma şeyleri ona göre yapılıyor.

BAŞKAN – Evet.

Sayın Karakaya, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Başkanım, yani orada şöyle bir şey oluyor: Emekli olmadan önce talepte bulunmuyorlar. Genel gerekçe de şudur: İdareyle uğraşılmaz. Şimdi, mesai istersin, ondan sonra da ne yapacakları belli olmaz, nereye sürerler, ne yaparlar diye. Onun için, genellikle böyle yapıyorlar anlamında demiyorum, genellikle emekli olduktan sonra bu tür şeyleri talep ediyorlar ve ispatı

son derece kolay. Yani belli bir saatte, şimdi fotoğrafını çekiyor, kaydını alıyor, onlar, tanıklar birbirine tanıklık yapıyorlar. Dolayısıyla, devam ederken alamayacağını ya da idareyle uğraşılmayacağını düşünerek böyle bir talepte bulunmuyor.

Hazineyle olan şeyde de zaten belli toplantılar yapılır, bu toplantılarda bunlar karşılıklı olarak istişare edilir yani Hazine hiçbir zaman getirip de şunu yapacaksın diye dayatmaz. Genel tasarruf tedbirleri kapsamında veya o ölçüde bütün KİT'lerin performans kriterlerini belirlerken belli sınırlamaları getirir yani bazen yanlış şeyler de yapılır ama onlar hep müzakerelerle aşılır. Zaten o toplantılar yapılır, o toplantılar bazen sert de geçer, sıkıntılı da geçer ama orada bir sorun olduğunu ben düşünmüyorum, olmaması lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Evet, Sayıştayımızın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, teşebbüs, yeteri kadar işçi çalıştıramadığı için açığı kapatmak üzere fazla mesaiye yöneliyor. Buradaki tartıştığımız konu da fazla mesainin neden olduğu sorunlar. Biz bu yıl öneriyi 2015'te personel ihtiyacına, işçi ihtiyacına yönlendirdik. Yani “Kurumun ihtiyacını karşılayın, karşılamazsanız sorunlar yaşanıyor, sorunlar da yaşamamak için gereken personeli verin.”e dönüştürdük.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Yüklenici firma işçileri tarafından teşebbüs aleyhine açılan davaların kaybedilmesi sonucu teşebbüse yükleyeceği mali külfetler dikkate alınarak yüklenici işçilerle ilgili durumların titizlikle takip edilmesi ve önümüzdeki dönemlerde de benzer davalarla karşılaşmamak açısından yüklenici firmaların işçilerine olan yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlayacak tedbirlerin alınması.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, bu hususta tedbir aldınız mı, hangi tedbirleri aldınız? Hemen kısaca bilgi sahibi olalım, bilgilendirin bizi.

Buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Genel Müdürlüğümüz daimî işçi kadrosu emeklilik, ölüm gibi nedenlerden dolayı sürekli olarak azalmaktadır. Bu nedenle, ihale yoluyla hizmet alımına gidilmektedir. Ancak, zaman içinde yüklenici işçileri tarafından doğrudan açılan davalar sonucu veya Çalışma Bakanlığı müfettişleri tarafından düzenlenen raporlarla bu ilişkinin tamamen işçi ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yapıldığı, 4857 sayılı Kanun'a göre bir asıl işveren-alt işveren ilişkisi kurulmadığı, dolayısıyla bu ilişkinin muvazaalı olduğu yönünde kararlar verilmiş ve bu kararlar Yargıtayca da onanmıştır. Hâlen Genel Müdürlüğümüzde yılda ortalama 3.500 kişi değişik yüklenici işçisi olarak çalışmaktadır. Yükleniciyle yapılan sözleşmelerin takibi ve yüklenici işçilerinin mali haklarının ödenip ödenmediği konularında gerekli takibin yapılması hususunda ilgili birimler ve işletmelerimiz bilgilendirilmektedir.

Yüklenici işçilerine mahkeme kararları doğrultusunda yapılan ödemeler, daha sonra yüklenicilere rücu edilmektedir. Yüklenicilerin şartname ve sözleşme hükümlerinin yerine getirmeleri için şartname ve sözleşme hükümlerinde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Sayıştayımızın görüşünü almadan önce, Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu yüklenici işçiler, geçici işçiler değil, değil mi?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hizmet alımı yöntemiyle yapıyorsunuz, yaklaşık 3.500 tane. Peki, yüklenicileri tam gün mü çalıştırıyorsunuz; 365 gün veya haftanın 5 günü, 7 günü, nasıl, yöntemi ne? Kaç ay çalıştırıyorsunuz yılda?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Evet, İş Kanunu’na uygun olarak çalıştırılıyor.

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Şartname ve sözleşmelere göre yapılıyor bu hizmet alımları. Burada, yüklenicinin İş Kanunu mevzuatına uyması isteniyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben şunu söylüyorum: Yani, yükleniciden iş alırsınız, üç aylıktır bu işin süresi, biter.

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Hayır, hayır, hepsi öyle değil ama.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tam yıl mıdır?

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Bir kısmı, tam yıl olanlar var...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne kadarı tam yıldır bunların, 3.500’ün ne kadarı tam yıldır?

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Yani, genelde, hemen hemen hepsi...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – E şimdi, arkadaşlar, yani bir işletme, işçilerinin yüzde 80’ine yakını eğer tam gün çalışıyor ve tam yıl çalışıyorsa artık burada bir şeye karar verilmek zorunda. Bu işletmelerin ihtiyacı olan işçi istihdamının sağlanması durumundayız ve bu, Türkiye’nin kangren olmuş bir yasası. İşte, taşeron yasası... Ya, yazık günah. Yani, gerçekten 1.300 lira asgari ücretle çalıştırıp yüzde 10, yüzde 15 bunun sırtından kazanan yükleniciler, yattıkları yerde, ortalama 40 derece, 43 derece sıcakta çalışan insanların sırtından para kazanıyor. Ve o aracıyı aradan çıkardığımız zaman, onların sırtından parayı kazanan adamı çıkardığımız zaman, inanın, devlete maliyeti ondan daha pahalıya mal olmayacak.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – 1.300 lira mı veriyorlar hepsine?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Örnek diyorum ben şimdi, tabii, bilemiyorum.

BAŞKAN – Biz de öğreneelim yani ne kadar?

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – En az asgari ücret.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – En az asgari ücret. Tavan ne kadar mesela şu anda orada?

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Bazı meslek gruplarına göre değişiyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teknik elemanlara göre değişiyor.

TİGEM 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NUSRET CEYLANİ BAYDAR – Genelde, ortalama asgari ücret.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Taşeronun beklemesine gerek yok ki, şimdi bile yapabilirler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hazinesin şey açması lazım.

Yüzde 10 kazansa bir kişiden 130 lira yapar, 3.500 kişi var. Şimdi, yazık günah bu insanlara ya. Yani, gerçekten onun alacağı parayı, işverenin alacağı veyahut yüklenicinin alacağı parayı, 130 lirayı cebine koysak o işçinin çok daha mutlu olur, çok daha memnun olur, çok daha verimli çalışır diye düşünüyorum. Gerçekten ihtiyaç varsa bunun doğrusu bu. O zaman da zaten alt-üst ilişkisi olduğu için de kime rücu ediyor? Kuruma rücu ediyor ve mahkemelerle uğraşıyorlar ve birçok mahkeme de işçi lehine karar veriyor. Çünkü, o taşerondan parayı alamadığı için de kurum ödemek zorunda kalıyor. Bunun çözülmesi lazım arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, kaç tane taşeron firmamız var böyle anlaştığımız?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Her işletmede farklı.

BAŞKAN – Yani, 10 şirketle mi anlaşıyorsunuz, 15 şirketle mi anlaşıyorsunuz? Yani, iki aylık, üç aylık, beş aylık, altı aylık sürelerle her firma ayrı ayrı mı, nasıl bir anlaşma?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – 20 civarında Sayın Başkanım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şöyle bir şey isteyelim, ben isteyeyim onu o zaman: Bir yıl, 2015 yılı ve 2016’nın üç çeyreğinde çalıştırdığınız taşeron ve bu taşeronların hangi firmalara ait olduğu, kaçar eleman çalıştırdığı konusunda, bir de yanlarına not alarak tam gün veya üç aylık, beş aylık sürelerle hizmet alımı yöntemiyle çalıştırdığınızı ifade ederseniz biz de daha net anlamış oluruz olayı.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Sayın Başkanım, efendim, 2017’yle ilgili, Hazineyle bu konuda olumlu bir çalışmamız var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İnşallah, hadi bakalım.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Taleplerimizi belirledik, hangi kalemlerden ne kadar ihtiyacımız var. İnşallah, çözmeye doğru gidiyoruz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne kadar ihtiyaç var?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Efendim, bizim 3.713 daimî işçi talebimiz var. Şimdi, şöyle...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hazine onun yüzde 10’unu versin, dua edin siz.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Büyük makinalarımız var, malum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biliyorum, gördük.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Çok önemli makinalar var, onları taşeron işçilerle şu anda çalıştırmak zorundayız. Hiçbir sorumluluğu olmayan...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu konuda destekliyoruz sizi. Hazineye de buradan bu işi çözün diyoruz.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – İnşallah.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Sayıştayımızın görüşünü alıyoruz, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bir önceki öneride olduğu gibi, teşebbüsün personel ihtiyacının karşılanmaması üzerine ihtiyacın yüklenici personel kullanılarak giderilmeye çalışılması neticesinde yaşanan sıkıntılarla ilgili bir öneriydi bu. Biz bunu bir önceki öneride olduğu gibi, kurumun

personel ihtiyacının karşılanmasına yönlendirdik. Bunların geçici işçilerini artırın, işçi kadrolarını fazlalaştırın ki yüklenici işçi kullanmasınlar veya az kullansınlar. Dolayısıyla, bu tür sorunlarla da karşılaşmamış olalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3, 4 ve 5 no.lu öneriler hakkında zaten karar vermiştik.

6'ncı öneriyi okutuyorum:

Öneri 6:

Sayıştay Raporu'nda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Efendim, diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi konusunda kurum olarak azami gayreti göstereceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir.

Şimdi, kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi, soru-cevap işlemi için geneli üzerinde görüşme açıyorum. Talep eden Komisyon üyelerimize söz vereceğiz.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönelttiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere, toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı cevap verilmesi gerekmektedir.

Evet, şimdi, Komisyon üyelerimize sırasıyla söz veriyorum.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederim Başkan.

Atila Bey -ayrılmak zorundaydı, gerçekten önemli bir işi vardı- sorular hazırlamış. Ben Atila Bey adına önce o soruları sorayım, sonra kendi adıma bir konuşma yapayım, iki kişilik şey kullanayım.

Muş'ta bir fabrikaya devredilen TİGEM arazisinde sadece 350 dönüme ayçiçeği ekilerek 4.800 ekilmiş gibi destekleme alınmış mıdır, alınmamış mıdır? Bu firmanın araziyi ihtiyacı, amacı dışında kullandığı iddiaları doğru mudur?

İkinci soru: Devlete ait bu araziler neden devredilmektedir? Devredilen arazilerle ilgili, kurumunuz tarafından denetimler yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa hangi sıklıkla yapılmaktadır?

Üçüncü soru: Kurumunuzun yüzde sıfır gümrükle canlı hayvan ithalat izni var. 3 Mayıs'ta yürürlüğe giren bu uygulamadan sonra şimdiye kadar ne kadar canlı hayvan ithalatı yapılmıştır? Bu ithalat hangi firmalar aracılığıyla yapılmıştır? Yurt dışından direkt ithal izni olmasına karşın neden aracı firmalar kullanılmıştır? İthalat yapan şirketin veya şirketlerin paravan olduğu iddiaları doğru mudur? Bahse konu bu ithalatların parasal olarak tutarı nedir?

Bir sonraki soru: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından uygulanan Genç Çiftçi Projesi'nin desteklenmesi kapsamında hayvan tedarik görevi kurumunuza verildi. Bu kapsamda, 2 bin genç çiftçiye 80 bin baş damızlık koyun dağıtımı yapılacak, çiftçi başına 38 baş koyun, iki baş

koç olmak üzere toplam 40 baş koyun verilecek. Bugüne kadar kaç çiftçiye, kaç hayvan dağıtımı yapılmıştır? Bu hayvanlar yurt içinden mi, yurt dışından mı temin edilmiştir? Soruya ben de ekleyeyim: Kapasiteniz yani şu andaki bu mevcut durumunuz nedir, bu proje kapsamında verebileceğiniz? Sadece TİGEM'in kapasitesi ne kadardır?

Bu proje kapsamında, çiftliklere dağıtmak için hayvan ithalatı yapılacak mıdır? Yapılacaksa hangi ülkelerden, hangi cins hayvan ithalatı yapılacaktır? Bahse konu 2 bin genç çiftçi hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Bu çiftçiler belirlenirken herhangi bir partiye üyeliği veya yakınlığı sorgulanmış mıdır?

Bu konuyla alakalı olarak kısa bir süre önce kamuoyuna yansıyan, Türkiye'de yaşamayacağı bilinen 45 bin koyun dağıtılacak. Bu kapsamda, Fransa'dan 45 bin koyun ithal edilecek. "İthalat, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından bir iş adamına yaptırıldı ve ilk partide 10 bin koyunun getirilmesi öngörüldü." iddiaları doğru mudur? İthalatı yapan iş adamı kimdir?

"Genç Çiftçi Projesi kapsamında hayvan alımları, Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddesi gereğince yurt içi ve yurt dışında üretici birlikleri, kooperatifler ve ortaklarından doğrudan temin yöntemiyle yapılmaktadır." diyor. Bugüne kadar doğrudan alım yapılan tüm firma ve kurumların listesini yazılı olarak istiyorum.

Türkiye, kendi kendine yeten 7 tarım ülkesinden biriyken tarım ve hayvancılıkta neden dışa bağımlı hâle gelmiştir. Önümüzdeki günlerde buğday ve saman ithalatı planlanmakta mıdır?

Yine, angus ve diğer canlı hayvanların ithalatına ilişkin herhangi bir planlama var mıdır? Canlı hayvan ithalatının 400 binden 500 bine çıkarılmasının nedeni nedir? Doğuda hayvancılıkla uğraşan halkımız, elindeki hayvanları yok pahasına satmak zorunda kalırken yapılan bu hayvan ithalatının nedeni nedir? Bunlar Atıla Bey'in soruları.

Şimdi, ben konu üzerinde biraz yorum yaparak yürüyeyim. Biraz yorulduk ama sabahtan beri. Şimdi, sevgili arkadaşlar, elimde TÜİK'in rakamları var. TİGEM'in özelinde biraz tarım konuşmak istiyorum, tarımı söylemek istiyorum. TÜİK'in açıkladığı rakamlara baktığımızda 2014'te, gayrisafi yurt içi hasıla 2,9 büyürken tarım sektörü 2,1 büyüyor. Yani, tarım sektörü, normalde gayrisafi millî hasıla -o da düşük ama biliyorsunuz, minimum yüzde 5 olsun ki insanlar biraz rahat nefes alsın- 2,9 olmasına rağmen 2,1 oranında küçülmüştür, büyümemiş tarım sektörü. On yıllık ortalama alındığında, gayrisafi millî hasılanın büyüme hızı 5,2 olurken tarımda yalnızca 2,6 olmuş Türkiye'de.

Hepinizin bildiği gibi, bundan yıllar önce, belki gençliğimizde, belki çocukluğumuzda hep şöyle konuşurduk: "Biz tahıl deposu bir ülkeyiz. Bizim tarımdaki üretimimiz, bırakın bize bakmayı, bütün dünyayı besler." diye belki yanlış algıydı, belki öğretilen bir algıydı ama böyle bir durum vardı.

Nüfusumuz on yıl önce 67 milyondur, şimdi 79 milyonlara geldik. Büyümedeki hıza baktığınızda, ciddi bir nüfus artışımız olduğu görülüyor. Ama, tarımda geldiğimiz noktaya baktığımızda, bu nüfus artışıyla oranladığımızda geri gittiği görülüyor arkadaşlar. Zaten son yıllarda yapılan ithalat rakamları da artışı ispatlıyor.

Yine, gayrisafi millî hasılaya 2000 yılında baktığınızda, gayrisafi millî hasılamızda büyüme, gelişme yüzde 12,2 civarında. Tarımın gayrisafi millî hasıladaki payını söylüyorum: Yüzde 12,2; 2006'da 10, 2011'de 9,2; 2013'te 9,2. Şimdi, gelişme hızına baktığımızda 7'ler var, eksi 2'ler var, 8'ler var, bir istikrar yakalayamamışız. Zaten bu istikrarı yakalayamamamızın nedenlerinden biri de... Geçen gün "Millî Tarım Projesi" olarak açıklanan projede tarımın gerçekten kötü gittiği iktidar tarafından zaten ifade edildi, Hükümet tarafından ifade edilmiş oldu. Gerçekten de sıkıntılı bir süreç yaşıyor Türkiye tarımda ve ben o zaman diyorum ki: Bundan önceki tarım politikamız, her zaman övgüyle bahsedip konuştuğumuz tarım politikamız gayrimillî miydi?

Biz TİGEM’i ziyaret ettiğimizde, oradaki çalışmalardan memnun oluyorduk, oradaki araçların değiştirilmesinden memnun oluyorduk, oradaki arazilerin, mesela Ceylanpınar’daki geniş arazinin sulamaya açılmasından mutlu olmuştuk gittiğimizde, gördüğümüzde. Ama, bu işletmede yapılması, Türkiye’nin tümünde yapılıyor anlamına gelmiyor. Gerçekten, TİGEM’e ait işletmelerin güçlendirilmesi gerekiyor ama başka bir şey yapmışız, kolay olanı seçmişiz. TİGEM’in beceremediği, yapamadığı işletmeleri devreden çıkarmışız yani kiralama usullerini kullanarak bunları elimizden çıkarmışız, 17 işletmeye düşmüşüz. Tek tek incelendiğinde de -biraz sonra söyleyeceğim- farkları arada göreceksiniz.

Şimdi, bizim en çok sıkıntı duyduğumuz ürünlere baktığımızda, yağlı tohumlar var, buğday var, arpa var, pamuk var ve bunların yıllar itibarıyla gelişimine baktığımızda, gerçekten işler acısı bir durumla karşı karşıyayız. 2005’te buğday üretimimiz 21 milyon 500 bin tonken geldiğimiz noktada, 2015’te 22 milyon tonuz. Yani, ne dedik? Nüfusumuz 67’den nereye çıktı? 79-80’lere çıktı. Arpa üretiminde 9 milyon 500 bin tondan 8 milyon tona gerilemişiz. Pamuk lifinde hiç kalmamışız, tamamen bırakmışız ki yaklaşık 4 milyon ton pamuk üretimimiz var ve 8 milyon ton ihtiyacımız var. Ki pamuk üreten bir ülkeysen -Türkiye’nin neredeyse Orta Anadolu’nun, İç Anadolu’nun, Ege bölgelerinin- pamuk ithal eden ve ürettiğimiz kadar ithal eden bir ülke hâline dönüştük.

Mısırdı göreceli bir artış var; 4 milyon 200 bin tondan 6 milyona. Mısırı hepimiz biliyoruz, tatlandırıcılar ve yeni getirilecek şeker yasasıyla da tamamen serbest bırakılacak. Çoluk çocuğumuz dâhil olmak üzere, gelecekte torunlarımızın, çocuklarımızın tatlandırıcılarla zehirlenmesinin önü açılıyor orada. Mısır üretimi Türkiye’de kaçak üretim yapan, aslında kota sağlanarak yapan ama üretimlerinin yüzde 15’ini, yüzde 20’sini kullanan fabrikaların kaçak üretim sonucu yaptıkları ve piyasaya sundukları tatlandırıcılar nedeniyle artmıştır, normal bir ihtiyaçtan kaynaklanmamıştır.

Diğer ürünlerden mercimekte tam bir yıkım olmuş, kırmızı mercimekte ve yeşil mercimekte. Yani, baktığınız zaman son on yıla, son beş yıla, nüfusa oranla artması gereken üretimimiz maalesef gerilemiş. TİGEM’in de üretiminde -yani TİGEM’i ayırmıyorum burada- buna bağlı olarak aynı şeylerden söz etmek mümkün.

Hayvancılığa baktığımızda -burada yine çok detayına girmeyeceğim, çok detay var elimde- 1991 yılında büyükbaş hayvan sayımız 12 milyon 339 binmiş, 2014’e geldiğimizde 14 milyona çıkmış büyükbaş hayvanımız. Ben 2000’li sayıları vereyim ki yani son on yılı vereyim ki nüfusla oranladığımızda daha net anlaşılсын; 10 milyon 972 binmiş, 14 milyona çıkmış. Küçükbaş hayvan sayımız öyle. Sütte bir iyileşme var ama bu iyileşmeler sayısal olarak artmış gibi görünse de oransal olarak bakıldığında çok geri gittiğimiz çok net, çok açık görülmektedir.

Tarımda istihdama bakıyoruz, en tehlikelisi bu arkadaşlar. İşte, bizim kentlerimizdeki, “sanayi bölgesi” dediğimiz kentlerdeki, Bursa’daki, İzmir’deki, İstanbul’daki yığılmanın nedenlerini de buradan açıklayabiliriz. Tarımdaki istihdam 2000 yılında 21 milyon 581 bin kişiysen, bugün geline noktada 25 milyon 933 bin ama... Pardon, toplam istihdamdan bahsettim. Tarım, 7 milyon 769 bin, 21 milyonun içerisinde yani yüzde 36’yı rakam olarak, köyde yaşıyormuş vatandaşlar 2000’li yılların başında. Tabii, bir göç var uzun yıllardır süren, 1950’lerden veya 1960’lardan sonra bir göç var ama baktığınız zaman yüzde 36 2000’li yıllarda. 2015’e geldiğimizde bu oran yüzde 21’e düşüyor köylerde tarımla uğraşan insan sayısı. Tabii, bunun nedenleri belli. Benim bölgemde Kandıra bölgesinde tarım yapılıyor. İnanın, köylerde genç nüfus yok; Bayburt’ta genç nüfus yok, Gümüşhane’de genç nüfus yok, Karabük’te genç nüfus yok. Niye yok? Çocuklar orada bir istihdam sahası olmadığı için ve tarım arazilerini kullanarak üretime dayalı bir tarım işletmeciliği yaptıklarında, hayvan işletmeciliği yaptıklarında para kazanamıyorlar. Geldiğimiz nokta bu.

Hepimizin Türkiye’de sanayinin yanında -sanayi, sanayi diyoruz ya- tarımın da geliştirilmesi konusunda çok büyük katkılar sunulması ve bu “millî proje” diye adlandırılan projenin bir an evvel hayata geçirilmesi... Genç çiftçiliği ben destekliyorum, açık söyleyeyim, daha da artırılması gerekiyor. Başka imkânlar varsa onların da sunulması gerekiyor. Ama şu da var: Üretilen ürünün araçlar aracılığıyla o gelirinin ortadan kaldırılmaması gerekiyor. Üretici kazanmıyor, tüketici “Pahalı yedğim.” diye şikâyet ediyor ürünü ama birileri para kazanıyor bu işten. Bu yıllardır kangren olmuş bir problem, Türkiye’nin problemi. Bunu hep beraber çözmemiz lazım. Yani, hiç üretimle uğraşmıyor, o tarlaya gitmemiş, 40 derece sıcak altında savaşmamış, ahırına gidip ineğini sağmamış ya da beslememiş adamlar o besleyenlerden çok daha fazla para kazanıyorlar, tüketiciler olarak da bu pahalı fiyatlarla bize yansıyor bu işler.

TİGEM şunu yapmış -biraz evvel söyledim- o kiraya verdiği işletmelerden birkaçında sorun yaşıyor, kabul ediyorum ama diğer işletmeler de özel yatırımcı olduğu için gerçekten de TİGEM’in beklentilerinin üzerinde yatırımlar yapmışlar. İstihdamın sözleşme şartlarının tam altında mı üzerinde mi olduğunu çok değerlendiremedim ama bunlar verিলince özel şirketler bunları çalıştırmaya başlamışlar. Orada verimli ve kazançlı hâle getirmişler işletmeleri. TİGEM -atıyorum- 50 milyon yatırım önermiş verdiği kira süresi içerisinde, 250 milyonluk yatırım yapmış çünkü bakıyor; üretim nasıl yapılır? Önce şeyden başlanır normal sanayide, bütün üretim tesislerini sıfırdan kurup, bir anda ham madden başlayıp piyasaya sunulan ürün üretmez; önce ham maddeden başlar, yarı mamulünü üretir ya da yarı mamulü hazır alır, daha sonra ham madden yarı mamulü üretecek tesislerini kurar. Ürünü en hızlı şekilde piyasaya sürecektir şekilde işletmesini kurar. Şimdi, özel sektör böyle bakıyor bu olaya. Tabii, biz devlet olarak böyle bakamadığımız için, işte, yönetmeliklerle, kanunlarla, Hazinesin yoğun baskısıyla falan -biraz Hazineye atalım suçu, eksikliği oraya yükleyelim- bunları başaramıyoruz, beceremiyoruz.

Şimdi, bir tarafta kiraya verilen araziler var, yıllarca iyi kullanılmamış, zarar ettirilmiş, kiraya verildikten sonra kâra geçmiş, daha çok yatırım yapılmış; bir tarafta da elimizde kalanlarla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Arkadaşlar, bu tesisleri daha da geliştirmeliyiz, TİGEM gibi kiraya vermek, o işten kurtulmak değil çünkü yağlı tohuma verdiğimiz parayı hesapladığımızda inanın içiniz acır.

Bir de çiftçi yeterince hâlen desteklenmiyor. Biliyorsunuz gayrisafî millî hasılanın yüzde 1’i çiftçiye hibe olarak verilmek zorunda. Kusura bakmayın ama iktidarınız döneminde hiçbir yıl 0,5’i geçmedi bu iş. Yani, gerçekten de tarımı bir bütün olarak ele alıp azami derecede buna destek vermemiz gerekiyor ve tekrar bu tarımı canlandırmamız gerekiyor ki Türkiye’nin kurtuluşu bundadır diyorum.

Bugün çok yorulduk, daha fazla uzatmak istemiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – TİGEM’e geçmişte gittiğimizde, gördüğümüzde o günkü Genel Müdürü ve Yönetim Kurulundaki arkadaşları tebrik de ediyorduk, iyi işler yapıyorsunuz diydük orada tohumluk konusunda ama bunun çok geliştirilmesi lazım.

Bugün tayları hiç konuşmadık, sadece bir Josh’ımız vardı, onu sorduk, daha ölmemiş.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başarılar diliyorum. Ne kadar buraya gelirken iyi şeylerle gelerseniz biz o kadar çok mutlu oluyoruz arkadaşlar.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Akar, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Karakaya'ya söz vereceğim çünkü birazdan yoklama isteyebilirler. En azından bizim arkadaşlarımız bizi anlayışla karşılar. Siz de anlayışla karşılıyorsunuz ama bir daha belki de hemen oylar, döneriz. Onun için size bir söz verelim Sayın Karakaya.

Buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum.

“Bizim, sizin” diye bir şey değil, herhâlde onu kastetmediniz aslında. Şimdi, burada sonuç itibarıyla KİT Komisyonu olarak görev yapıyoruz. İktidar partisi milletvekilleri bu anlamda belki uygulanan politikalar noktasında...

BAŞKAN – Mahcup olduk size az önce, bir daha mahcup olmamak için...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani, Başkan olarak “bizimkiler, sizinkiler” biçiminde...

BAŞKAN – Yok, yok, size mahcup olmamak için.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Az önce size on dakika dedik, on beş dakika beklettik. Kusura bakmayın.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Kastınızın bu olduğunu anlamıştım zaten ama yanlış anlaşılmasın diye bir düzeltme yapma ihtiyacı duydum herhâlde.

Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum. Ben de çok hızlı bir şekilde hemen şunu ifade etmek istiyorum: Aslında, bugün Tarım Bakanlığının bütçesi görüşülüyor, hâlâ da herhâlde devam ediyor, bitti mi bilmiyorum ama orada zaman çok dardı -Tarım Komisyonunun da üyesiyim aynı zamanda- fazla konuşamadım Plan ve Bütçenin misafir Komisyon üyesi olduğumuz için zaman tahdidi dolayısıyla. Biraz önce Sayın Akar ifade ettiler özellikle desteklerle ilgili olarak.

Değerli arkadaşlar, şunun ben bu vesileyle hemen altını çizmek istiyorum: Aslında zihniyetlerin değişmesi gerekiyor. “Destekleme” dediğimiz şey biraz da siyasilere bu işi bir siyasi propaganda aracı olarak kullanma yaklaşımından öte gitmiyor. Bu sadece şimdiki iktidarların değil, geçmişten, öteden beri de böyle geliyor. Bakın, biraz önce Sayın Akar dedi ki: “Gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1’inin hibe olarak verilmesi.” Hibe olarak verilmesinden önce vazgeçelim, biz aldığımızdan vazgeçmiyoruz. Sadece zihniyet anlamında şu örneği vermek istiyorum: Bakın, bugünlerde, işte “Millî Tarım Politikası ya da Projesi” adı altında sunulan çalışmada mazotun yarısı çiftçiden, yarısı devletten dedik. Ya, neyi veriyoruz? Bunu şu anki projeye değil... Biz ÖTV almayalım, KDV almayalım dedik, Adalet ve Kalkınma Partisi de 2002 yılında benzer şeyleri söylüyordu, oralarda değilim. Ya, biz 4 milyar litre mazot kullanan ve yaklaşık 10 milyar civarında bir vergi ödeyen, sadece mazottan vergi ödeyen bir çiftçiden vergiyi alıyoruz ve sadece mazottan aldığımız vergi kadar bir destek veriyoruz, bunu da sürekli konuşuyoruz. Ama, sokaktaki vatandaşa sorduğumuzda “Çiftçi vergi ödemez, çiftçi hiçbir şey ödemez; sadece bütçeden destek alır.” Böyle bir şey yok. Yani, bizim bu zihniyeti bir değiştirmemiz lazım. Biz mazottan alıyoruz, diğer girdilerden vergileri alıyoruz ama dönüp bir miktarı destek olarak bütçeye koyuyoruz ve diyoruz ki: Çiftçiye hibe veriyoruz.

Bakın, tarımın en önemli sıkıntılarından birisi, desteklerin girdiler üzerinden yapılması gerekirken, biz bilakis girdiler üzerinden köstek oluyoruz. Yani, niye biz o vergi oranlarını düşürüp daha ucuz mazot almalarını sağlamıyoruz da vergiye dokunmayıp bunu destek üzerinden vermeye çalışıyoruz? Önce bu zihniyetin değişmesi lazım. Aksi takdirde, bizim bu küresel ekonomi içerisinde kimseyle rekabet etme durumumuz da söz konusu olamaz. Özellikle desteklerle ilgili bu zihniyetin değişmesi gerektiğine inanıyorum.

TİGEM çok faydalı, hayırlı işler yaptı bugüne kadar, bugün de yapmaya devam ediyor, yapacak, bu görevi. Türkiye’de KİT’lerin genelinde de bunu görüyoruz. TİGEM’in damızlık yetiştirme görevi var, tohumluk yetiştirme görevi var, yine, TİGEM’in tarımsal kaynakları koruma görevi var. Asli görevleri bunlar, değil mi Sayın Genel Müdürüm?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Gen kaynaklarını korumak...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Gen kaynaklarının korunması hem gen kaynakları anlamında hem de toprakların korunması anlamında.

Tabii, birçok tarım işletmesi kiraya verildi. Onların kontrolleri nasıl yapılıyor, sözleşmeler nedir? Doğrusu sadece basından bildiğim kadarıyla, detay durumlarını bilmiyorum ama herhâlde onların tedbirleri alınmıyordur. Ama, damızlıkla ilgili birçok şey yapılıyor, bunlar raporlanıyor yani başarılı bulunur bulunmaz, ayrı bir konu fakat bu “Genç Çiftçi Projesi”yle bir bağlantı kurmak istiyorum. Bu konuda muhtelif kesimlerden de şikâyetler geliyor. Birincisi, sayının az olması, yeterli olmaması; bu konuda ciddi bir talep var. Yine, benim bildiğim kadarıyla, Genç Çiftçi Projesi 11 kalemde açıldı, bunlardan ağırlıklı olarak da hayvancılıkla ilgili kısma bir yüklenme söz konusu oldu. Yine, bu görev TİGEM’e verildi. Yani, ben bu TİGEM’e verildiğinde şöyle bir değerlendirme yapmıştım: TİGEM aslında damızlık yetiştirecek, işte, gen kaynaklarını korumakla görevli bir KİT’imiz, bir kamu iktisadi teşebbüsümüz yani asıl işlevi bu. Ama, biz bazen burada da -hep söylüyorum- sorgulama yaparken -tabii kârlılık, verimlilik esasına göre çalışması gereken bir kurumdan bahsediyoruz- işi sanki kâr etme olarak yani yapması gereken asli görev ya da işlevleri konusundaki performansının değerlendirmesini bir kenara bırakıp, acaba mali tablolarında, finansal tablolarında sonuç itibarıyla kâr mı etti, zarar mı etti, önceki döneme göre kârını artırdı mı, azalttı mı... Hazine böyle bakacak, hazinenin de işi o, onun yapması gereken o ama bunların bir şekilde karşılıklı olarak dengesini de bulması gerekiyor.

Şimdi, TİGEM öyle bir noktaya geldi ki damızlık üretmesi gereken bir kurum, damızlık ithalatıyla uğraşır hâle geldi. Yani, aslında bunların belki ta geçmişten şeyleri vardır yani buradaki kastım şu anki yönetimi vesaireyi de suçlamak değil ama bazı şeyler işlevsel olarak yanlışa gidiyor ya da doğru gitmediğini hissettiğimi ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla, bu Genç Çiftçi Projesi’nde bildiğim kadarıyla kişi başına 30 bin TL verilmesi planlandı ama 10.500 genç çiftçiye böyle bir şeyin verileceği söylendi. Orada benim anlamadığım bir şey var: 380 bin civarında bir müracaat var, 10 bin civarında müracaata böyle bir desteğin verileceği söylendi, 370 bini karşılanamadı. Onun için artırılmasında fayda var diyoruz.

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – 10 bin değil, 15 bin.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – 15 bin mi? Yani ben...

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Hayvancılık olan 10.500.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hayvancılık olan 10.500. Hayvancılığı söylüyordum, doğru. 15 bin hayvancılık, 10 bin küsuru var bildiğim kadarıyla.

Dolayısıyla, bu, yıllık mı, tamamıyla mı alakalı? Ben onu bir...

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Üç yıllık proje.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Üç yıllık proje. Yani 10.500’ün üzerine bir daha ilave şu an için...

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – 2016 için 10.500...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – 2016 için.

Peki, ne kadarı verildi şu ana kadar, sayı olarak biliyor musunuz? 10.500’den kaç tanesine veya ne kadar dağıtılacaktı, ne kadar dağıtıldı?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Yıl sonuna kadar tamamlayacağız.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yıl sonuna kadar tamamlanacak mı?

TİGEM GENEL MÜDÜRÜ MEHMET TAŞAN – Evet.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Kolay gelsin diyorum. Hayırlı olsun diyorum.

Ama bunun artırılmasında fayda var. Fakat şuradan endişe ediyorum: Sonrasındaki kontrolleri nasıl yapılacak? Tabii, belli bir alana yığılma var. Hayvancılığın mutlaka desteklenmesi gerekiyor. Biz bitkisel üretimle bir yere gidemiyoruz. Bitkisel üretimle geçim yapmaya çalıştığı için zaten küçük, aile işletmelerinin en büyük sıkıntısı da burada. Yani bitkisel üretimi biz hayvanın boğazından geçirip ete süte, onun türev ürünlerine dönüştürmediğimiz sürece bir katma değer oluşturmamız da zaten mümkün değil. Onun için, oradan sonrasındaki kontroller nasıl olacak, nasıl oluyor? Ben o mekanizmayı öğrenmek istiyorum. O konuyla ilgili eğer bir yazılı bilgi verilebilirse sonrasındaki süreçle ilgili, teslimle alakalı değil.

Bir de, Sayın Akar biraz önce söyledi Kamu İhale Kanunu’yla bağlantılı olarak. Yani benim bildiğim –söylediği için aklıma geldi- orası daha çok yerli üreticilerin desteklenmesi anlamında ama. “Yurt dışı da” dedi. O maddeye bakamadım şimdi. Yurt dışı üreticilerden doğrudan temin değil de, daha çok oradaki düzenleme yerli üreticileri destekleme anlamında doğrudan temin şeklindeydi. Buradaki yurt dışı alımlar nasıl, ne şekilde yapıldı onu bilmiyorum. Yani doğrudan temin mi, doğrudan temin farklı şekillerde mi yapıldı, bilmiyorum. Farklı şekillerde yapıldıysa tek firmadan mı yapıldı, bir yerle mi anlaşıldı, yoksa bu damızlıklar bir şekilde çiftlik çiftlik dolaşarak seçilerek mi yapıldı? O konuyla ilgili -belki zamandan dolayı- yazılı olarak cevap istiyorum.

Şunun için bunu sordum: Ben daha önce yurt dışında benzer bir projede finans yöneticiliği yaptım ve o çalışma içerisinde de yine “procurement” dediğimiz o satın alma işlerinin de içinde bulundum ve koç alımı yapmıştık önemli ölçüde. Yani orada uluslararası standartlar ve bu tür alımlarda tavsiye edilen bir şeydi çiftliklerden -yani Dünya Bankası prosedürleri açısından- alımda böyle şeyler uygulanıyordu. Yani nasıl bir uygulama yapıldı? Onu öğrenmek istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, bir konuda hakikaten teşekkür etmek istiyorum. TİGEM gerçekten takdire şayan bir şekilde son beş altı yıl içerisinde sulanabilir arazi miktarında önemli bir başarı elde etti. Yani bunun burada dile getirilmesi gerekiyor.

Yine, 250 bin dekardan yaklaşık 850 bin dekara çıkan bir başarı söz konusu oldu. Çünkü biz bunu yapmak durumundayız. Yani sulanabilir arazileri suyla kavuşturmamız gerekiyor.

Yine, bildiğim kadarıyla, çok da modern bir sulama sistemleri, tesisleri kuruldu. Ondan dolayı da ben tüm TİGEM çalışanlarına da teşekkür ediyorum.

Yine, daha önceden basında, medyada da yer aldı, Sudan’da bir şirket kuruluşu vardı, yaklaşık 8 milyon dekar arazi kiralandı, orada bir şirket kurulacaktı, onlarla bir iş birliği, bir önderlik yapılacaktı o bölgeye. Yani bir taraftan da bu anlamda yurt dışına açılmış olacaktık, bir şekilde de Türk özel sektörünü oraya taşımış olacaktık. Bunu da merak ediyorum. Yani bununla ilgili çalışmalar ne oldu, ne safhada? Onu da merak ediyorum.

Bilançoyla ilgili -şu anda göz gezdirirken gördüm- duran varlıklarda bir şüpheli alacaklar diye bir kalem var 2-3 milyona yakın bir rakam. Duran varlıklarda yer alan bir şüpheli alacaklar karşılığı. Yani bana biraz ters geldi. Bir alacağın şüpheli olması için vadesinin gelip dolayısıyla tahsilatının yapılamaması lazım. Yani ortada “şüpheli” olmasını gerektirecek bazı şeylerin olması lazım. Bu nereden kaynaklandı ve bilançoda bu şüpheli alacak niye taşıyor? Onu doğrusu öğrenmek istiyorum.

Kıdem tazminatıyla ilgili... Kıdem tazminatı ödemeleri gözüktüyor yine gördüğüm kadarıyla. Kıdem tazminatlarıyla ilgili karşılık ayrılmıyor. Yani diğer birçok KİT’te de, daha önceki şeylerde de konuştuk. Kıdem tazminatları karşılığı ayrılmıyor. TİGEM’de de bu rakam çok az rakam da değil, bir önemli rakam. Biraz önce başka bir konuda da geçti.

Bunun mali tablolar üzerinde şöyle bir ciddi sakıncası var: Kıdem tazminatlarına karşılık ayırmayınca sizin gelir tablonuzda, finansal tablolarınızda olduğu gibi önceki dönem gider ve zararlarına yazarsınız, önceki dönem gider ve zararlarına yazılması esas faaliyet maliyetleriyle ilişkilendirilmeme anlamına gelir. Yani orada hizmet maliyeti hesaplanır ama doğru bir hizmet maliyeti olmaz. Faaliyet gideri hesaplanır ama doğru olmaz. Dolayısıyla, ödenen kıdem tazminatının rakamı da konjonktürel olarak değişecektir. Onun için, bu ve benzeri konularla ilgili finansal raporlamalarda da daha dikkatli olunur, standartların yönlendirdiği biçimde yapılırsa daha doğru sonuçlar alınabilir diye düşünüyorum.

Ben, bu hesap görüşmelerinin başta TİGEM’e ve ülkemize hayırlar getirmesi, hayırlı olması dileğimle tekrar hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Evet, Sayın Çetinkaya...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir hesap döneminin de sonuna geliyoruz. Böylelikle sizlere teşekkür ediyorum, tüm milletvekili arkadaşlarımıza, Komisyon çalışanlarımıza, Sayıştayımıza, Hazine temsilcisi arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

Uzun bir süredir denetlenmeyen ya da seçimler, başka vesilelerle denetlenmeyen KİT’lerin de bu şekilde denetimi yapılmış oldu. Tabii, burada tüm milletvekili arkadaşlarımız, muhalefet başta olmak üzere ciddi destekler verdiler. İnşallah tüm bu yapılan iş ve işlemler hayırlara vesile olur ülkemiz ve milletimiz adına diyorum.

Tabii, ben bir iki hususu dile getirmek istiyorum TİGEM açısından. TİGEM’in mevcut yerleri kiralaması ya da tamamen devretmesi yerine özellikle üniversiteler, kamu veya özel kişilerle bazı projeler geliştirilemez mi? Yani mesela Kırşehir’de Malya Üretme Çiftliği var. Eskiden buralarda damızlık hayvan yetiştirilirdi ve bu damızlık hayvan bu bölgeye çok uyum sağlayan bir hayvan çeşidiydi. Ben iyi hatırlıyorum, yavru ihalelerine çıkılırdı ve insanlar Türkiye’nin her yerinden gelir orada bir şekilde damızlık tedarik ederlerdi. Ama maalesef son beş on yıldır böyle bir çalışma birden kesildi. Özellikle bu hayvan ithalatını da dikkate aldığımızda -et fiyatları ülkemiz için stratejik bir konumda- Malya’yla ilgili bir çalışmanız olacak mı önümüzdeki süreçte? Bunu özellikle sormak istiyorum. Yazılı da cevap verseniz olur Sayın Genel Müdürüm.

Ayrıca, biliyorsunuz Yamula sulaması var Malya’yla ilgili, işte devam ediyor. Bu arazinin ne kadarı sulanacak ya da böyle bir proje geliştiriyor musunuz? Onu da yazılı olarak tarafımıza bildirirseniz sevinirim.

Bir de, ayrıca, bize zaman zaman bazı şikâyetler geliyor. Özellikle bölücü terör örgütü PKK veya yıkıcı terör örgütleri kadrolarınızda bulunuyorsa ve bunları da bir şekilde işten uzaklaştırmıyorsanız bu ciddi bir vebal, bu milletin size yüklediği bir vebal. Zaten olmaması lazım da. Böyle bir sorunla kaç kişi işten uzaklaştırıldı ya da bu tip şikâyetlerin takibini yapıyor musunuz? Ben bunları merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetinkaya.

Evet, Sayın Birkan, buyurun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok değerli TİGEM’in yöneticileri hepiniz hoş geldiniz.

Tabii, TİGEM stratejik bir kuruluş. Eğer büyük bir ülke olacaksanız sadece nüfusunuz, sadece yüz ölçümünüz, sadece enerji kaynaklarınız değil, bunun en önemli unsurlarından bir tanesi de tarım. O anlamda stratejik bir kuruluş. Bizim ülke olarak TİGEM’den bir kâr beklentimiz yok, şahsen ben o gözle bakıyorum. Çünkü bizim tarımdaki amaçlarımıza ve hedeflerimize ulaşma noktasında TİGEM bir araç ve bu konuda da ciddi çalışmaları var.

Âcizane ben birçok çalışmayı takip ediyorum. Bursa’da da büyük bir çiftliğiniz var, haranız var Karacabey Kemalpaşa’da. Orayı da gezdim. Fakat benim özellikle talebim şu: TİGEM’in sadece -çünkü bu kuruluşlar çok eski, yani tarihî kökleri olan kuruluşlar- kendi dinamikleriyle değil dünyayı da takip ederek stratejik anlamda yeni üretimlere yönelmesi gerektiği noktasında çalışma yapması gerektiğini düşünüyorum. Tarım Bakanlığının çalışmaları var. Zaten onunla koordineli olarak yürüyor.

Bir diğer nokta, TİGEM’in çok büyük arazileri var. Aslında araziler çok büyük değil. Diğer arazileri miras yoluyla, şu bu yoluyla maalesef biz bölüm mahvettiğimiz için uzun zamandır, TİGEM’in elinde kalan araziler yekpare oldukları için çok büyük gözükyorlar, yoksa çok büyük arazileri yok. Ama bu büyük arazilerin de büyük bir kısmının hakikaten kullanılmadığını yani boş olduğunu da görüyoruz. Bu kullanılamayan alanları özellikle icara verme ve örnek tarım anlamında da yani hiç bedelsiz olarak dahi kullanılması gerektiği kanaatindeyim çünkü boş durmasının ekonomimize bir faydası yok.

Yine, Bursa’daki harayı gezdiğim için söylüyorum. Oranın müdürü devam ediyor mu, bilmiyorum ama ben kendisini tebrik ediyorum. Gerçekten pırıl pırıl böyle her zaman denetime hazır bir kurumdu. Ben üç ay kadar, dört ay kadar önce gitmiştim oraya. Fakat şunu gördüm: Şehirle ve ülkemizle bütünleşemediğini gördüm. Yani ben otuz yıla yakındır Bursa’dayım. Orada muhteşem bir hara var. Yani sadece insanların cumartesi pazar dahi gezecekleri... Çünkü bizim Kangal köpeğimizin neslini orada damızlık olarak koruyorlar, üretim yapıyorlar, atlar var, ineklerimiz var, tarlalarımız var. Yani çocuklarımızı gezdirebileceğimiz yerler bunlar aynı zamanda, hafta sonu da gezilebilecek olan yerler. Aynı zamanda çiftçilerimizi de gezdirebilecek olan yerler. Fakat biraz kapılarımız sıkı kapalı. Bu anlamda, kentle buluşması noktasında da yaptığı faaliyetleri ve üretimleri, hatta şehrimizin içinde eğer uygun yer bulurlarsa orada da -çünkü süt dağıtıyorlar, yumurta veriyorlar taze, birçok şeyleri de var- bu konuda da bir çalışma yapmasını ama özellikle de oradaki misafirhaneleri olsun, diğer birçok hayvan yetiştirme çiftlikleri... Aynı zamanda bir de müze yaptılar, bir kısmı tamamlandı bir kısmı yarım kaldı. Gerçekten güzel çalışmalar yapılmış. Ama bunun şehirle bütünleşmesi lazım.

Ben, tekrar, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Çalışmalarınızda da başarılar diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Birkan.

Sayın Akyürek...

Evet, son söz, Sayın Akyürek'in.

Buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Allah razı olsun.

Sayın Başkan, beş yıldır KİT Komisyonundayız ama böyle bu saatlere hiç kalmadık. Ama çok güzel oldu, güzel şeyler oldu ülkenin menfaati için çünkü TİGEM deyip geçmemek lazım. Atıyla olsun, ceylanıyla olsun, ürünleriyle olsun, çalışanları hakikaten çok güzel çalışıyorlar.

Şimdi, benim önerilerim olacak Sayın Genel Müdüre. Bu göçerlerle ilgili arsa tamam ama yoluyla, okuluyla, bunları Vali Bey'le görüşüp bir an önce oradan çıkarmamız lazım, kaldıkça bize zarardır ama burada siz de elinizi taşın altına koyun yani yalnız Valilikten beklemeyin. Sizin de imkânınız var yani oradaki insanları dışarı aldığınız zaman siz de rahat edeceksiniz ve o millet de rahat edecek.

İkinci bir konu, Ceylanpınar, biliyorsunuz, sıkışmış bir ilçemiz, bir tarafı Suriye, bir tarafı da köylülerin, TİGEM'in arasıyla... Yani sağ TİGEM, solu TİGEM ve kuzeyde Suriye. Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, Kepez tarıma elverişsiz olan bir yer. Bu yeri bir an önce bitirip bunu hazineye vermek ve bedeli mukabilinde... Bakın, tarıma elverişsiz olan yeri diyorum çünkü orada çöplük diye kullanılıyor ama şehri Ceylanpınar ile Viranşehir arasında büyütmemiz lazım, bu konuda da desteğinizi istiyoruz.

Sütle ilgili satışlarınızı birden değil de, iki, üç parçaya bölüp... Çünkü orada da peynir işi, süt işi yapan sanayicilerimiz var, Viranşehir'de olsun, Urfa'da olsun. Mesela günde 30 tona bunu 5'er ton... Hiç olmazsa iki tane 5'er ton olursa oradaki sanayicimiz sütü almış olur.

Fıstığa gelince piyasada fıstık 30 lira, sizde 48 lira. Ya, böyle bir şey olur mu Allah rızası için ya? "Antep fıstığı" diyorlar, ben utaniyorum vallahi. Fıstığın birinci yeri Urfa ve Ceylanpınar'da yetişen fıstık için iddia ediyorum, Türkiye'nin hiçbir yerinde öyle bir fıstık yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben iddia ederken sen yoktun galiba.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Ama burada benim sizden ricam... Yani diyeceksiniz: "Ya, biz burada para..." Ya, her şey para kazanmak değil ki kardeşim. Sen TİGEM'in fıstığını sattığın zaman bu bir markadır. Ankara'da satış yeriniz vardı, onu da kaldırmışsınız duyduğum kadarıyla. Yani burada ben kendi görüşümü söylüyorum.

Ondan sonra, arpayla ilgili hayvan yemi olarak... Şimdi, bakın, arpaya su verilmiyor, 1 su veriliyor, buğdaya 3 su, 4 su veriliyor, mısıra 5, 6 su veriliyor. Ya, Allah rızası için arpanın kilosu 950 lira. Yani niye arpa ekmiyorsunuz? Ekiyorsunuz da artırın, mısırı azaltın, buğdayı azaltın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mısır ihtiyacı var.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Müsaade eder misin.

Şimdi, efendim, burada ne olur arpayla ilgili... Benim sizden ricam arpadan sonra mısır da ekebilirsiniz, ikinci ürün olarak pamuk da ekebilirsiniz ama mısır ekmeniz uygundur arpadan sonra. Arpa ekim alanını artırmanızı rica ediyorum. Zaten tohumlukta birincisiniz, Türkiye'de buğday tohumunda, Allah var, bir numarasınız.

Bir de bu yağlı tohumu dışarıdan getiriyoruz. Ayçiçeğini artırın, soya, kanola, kırmızı mercimek... Ya, Allah rızası için, 1 milyon 570 bin dönüm araziniz var, hiç olmazsa kırmızı mercimeği Kanada'dan getirmeyelim. Ne su veriyorsunuz ne bir şey ve kilosu 3 bin lira.

Küçük baş hayvanla ilgili bunu da artırmanızı rica ediyorum. Yani ben küçükbaş ve büyükbaşın artırılmasını rica ediyorum. Deve kuşuyla ilgili geçen toplantımızda söylemiştik, et sorununuz var diyoruz. Deve kuşu, Suriye, Filistin, İsrail bitişliğimizde, orada yetişiyor. Deve kuşunun hem etinden hem derisinden hem her şeyinden faydalanılıyor ve kırmızı et yani bölgemizde yetişir. Halep keçisini sağ olun geçen dönem aldınız, bunu da piyasaya sürün önümüzdeki günlerde. Dağlık Karacadağ tarafındaki çiftçilerimize, o insanlarımıza bedeli mukabilinde satışa başlamanızı talep ediyorum.

Şimdi, 1.500 tane artezyen kazıldı, doğrudur, Allah var. Bundan önceki Bakanımız da Genel Müdürümüz de şimdiki Bakanımız da çok güzel sulu tarıma geçtiler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Niye artezyen kazıldı orada?

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Müsaade et, 1.500 tane artezyen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama niye?

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Şimdi değil, beş, altı sene önce... Ona geleceğim.

Şimdi, burada MC1, MC2, MC3, 650 bin dönüm arazi sulanacak. Bu araziler sulandığı zaman bu artezyenleri başka yerde değerlendirmeyi düşünüyor musunuz, bunun üzerinde bir çalışmanız var mı? Yani sulanmayan, MC1, MC2, MC3'ün alanına girmeyen yerlerde... Çünkü 1.500 tane artezyenin malzemesi az bir rakam değil. Bu konuda çalışmanız var mı?

KİT Komisyonu Başkanı olarak Uğur Bey sağ olsun, daha önce de Fatih Bey'le çalıştık. Çok güzel, arkadaşlarımızla beraber, bütün ekibimizle güzel bir çalışma oldu, Allah hepinizden razı olsun bu son günde ve 2017'de TİGEM'in toplantısını da Ceylanpınar'da yapalım, Ceylanpınar'ı görün, ondan sonra deyin ki: "Vallahi Allah razı olsun ki Mehmet Akyürek bizi böyle bir yere davet etti." TİGEM Genel Müdürümüz de burada, toplantımızı orada yapalım.

Ben hepinize teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum Sayın Akyürek.

Sayın Genel Müdürüm, arkadaşlarımızın bayağı bir sorusu oldu. Bizim arkadaşlarımızın bana ortak bir talebi var, soruların cevaplarını mümkünse yazılı olarak tarafımıza iletirseniz çok sevinirim.

Dolayısıyla, geneli üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi de tamamlanmıştır.

Şimdi 2013 yılı sonuç bölümünü okutup ibranıza sunacağım.

Sonuç:

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2013 yılı bilançosu ile 32 milyon 53 bin 582,96 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

2014 yılı sonuç bölümünü okutup ibranıza sunacağım.

Sonuç:

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2014 yılı bilançosu ile 124 milyon 681 bin 286,30 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

24 . 11 . 2016

T: 9

O: 4

Böylelikle denetimimize tabi olan kuruluşların 2013 ve 2014 yılı bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Komisyon üyelerimize, Sayıştay Başkanlığı ve diğer kurum temsilcilerine, Komisyon personelimize ve bu Komisyonumuza katkıda bulunan herkese teşekkür ediyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.24

